

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ НОТАРИАТТЫҚ ПАЛАТАНЫҢ ФЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК ЖУРНАЛЫ

БЮЛЛЕТЕНЬ НОТАРИУСА

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ НОТАРИАЛЬНОЙ ПАЛАТЫ

6'2022

www.notariat.kz

БЮЛЛЕТЕНЬ НОТАРИУСА

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
РЕСПУБЛИКАНСКОЙ
НОТАРИАЛЬНОЙ ПАЛАТЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ НОТАРИАТТЫҚ
ПАЛАТАНЫҢ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК
ЖУРНАЛЫ

В НОМЕРЕ:

НОВОСТИ

Международные отношения

2 стр.

В Республиканской нотариальной палате

8 стр.

В регионах

11 стр.

ДОКУМЕНТЫ

Типовой закон МСН

12 стр.

ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Меруерт Орозалиева

Проблемные вопросы развития нотариата

48 стр.

Бибинур Бекетова, Айнур Нурболатова

Сыйға тарту шартты.

Сыйға тарту шартының күшін жою

51 стр.

Динара Алтикаликова

Общая собственность

55 стр.

Журнал 2001 жылдан бастап шығады

Меншік иесі: Республикалық нотариаттық палата. Басылым 2003 жылы 12 желтоқсанда Қазақстан Республикасының Ақпарат министрлігінде тіркелген. Куәлігі № 4512-Ж

Редакциялық кеңес: Әсес Жанәбілова – Республикалық нотариаттық палата төрайымы, Мұғілсім Әмірова – Республикалық нотариаттық палата төрайымының кеңесшісі, Сара Идрышева – заң ғылымдарының докторы, ҚазГЗУ профессоры, Мереке Габдуалиев – заң ғылымдарының кандидаты, Ресей жаратылыстану академиясының профессоры.

Бас редактор: Толқын Элиева

Корректорлар: Фалия Сұлтанова, Айжан Гусева

Беттегеу: Дмитрий Барков

Редакцияның жазбаша рұқсатыныңиз материалдарды қайта басуға, көшіргуге немесе таратуға тыйым салынады.

Басылымда жарияланған фактілер мен ақпараттар үшін бар жауапкершілік авторлардың мойнында. Редакция мақала авторының көзқарасына жауап бермейді.

Редакцияның мекенжайы: 010000, Астана қаласы, Сарайшық көшесі, 38 үй, 5 кеңсе.

Тел./факс: 8 (7172) 50-88-26; электронды пошта: rnp_rnp@mail.ru

ЖШС «Профимакс ДК» басылып шықты.

Баспахана мекенжайы:

010000, Астана қаласы, Женіс даңғылы, 63/1,

тел./факс: 8 (7172) 38-22-86, 38-04-84,

электронды пошта: profimax_dk@mail.ru

www.profimax.kz

Пішімі 60x84/8.

Тапсырыс № 5098

© Республикалық нотариаттық палата,
«Бюллетень нотариуса», 2022 жыл.

6'2022
ҚАРАША-ЖЕЛТОҚСАН

WWW.NOTARIAT.KZ

НОВОСТИ

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҚАТЫНАСТАР МЕЖДУНАРОДНЫЕ ОТНОШЕНИЯ

Қазақстанның Республикалық нотариаттық палатасы ХНО-ның толыққанды мүшесі болды

Қазақстан Республикалық нотариаттық палатаның атынан Халықаралық нотариат одағының толыққанды мүшесі болды. РНП-ның әлемдегі ең ірі кәсіби қауымдастықтардың біріне кіруінің ресми рәсімі осы күндері Мексиканың Канкун қаласында өткен 30-шы Халықаралық нотариустар конгресінің аясында өтті.

Салтанатты рәсімге Қазақстан Республикасының Әділет министрі Қанат Мусин, Республикалық нотариаттық палатаның төрайымы Әсел Жанәбілова және Астана қаласының нотариусы Санжар Кенжеғали қатысты.

Министр Республикалық нотариаттық палатаның Халықаралық нотариат одағының жұмысына қатысусы Қазақстан нотариатын әлемдік аренада ұсынуға, нотариустардың ғана емес, бүкіл елдің имиджін арттыруға мүмкіндік беретінін атап өтті. Қанат Мусин атап өткендей, «қазақстандық нотариат үшін беделді халықаралық одаққа мүшеліктің өзі бедел».

Халықаралық нотариат одағының құрамына әлемнің барлық бес құрлығынан

Республиканская нотариальная палата Казахстана становится полноправным членом МСН

Казахстан в лице Республиканской нотариальной палаты становится полноправным членом Международного союза нотариата. Официальная церемония вступления РНП в состав одного из крупнейших профессиональных сообществ мира состоялась в рамках юбилейного 30-го Международного конгресса нотариусов, проходящего в эти дни в Канкуне, Мексика.

В торжественной церемонии приняли участие министр юстиции Республики Казахстан Қанат Мусин, председатель Республиканской нотариальной палаты Асель Жанабилова и нотариус Астаны Санжар Кенжегали.

Министр отметил, что участие Республиканской нотариальной палаты в работе Международного союза нотариата позволит представить нотариат Казахстана на мировой арене, повысить имидж не только нотариусов, но и всей страны. Как подчеркнул Қанат Мусин, «само по себе членство в авторитетном международном союзе для казахстанского нотариата почетно».

91 ел кіреді. Халықаралық ұйым 1948 жылы 2 қазанда Аргентинаның Буэнос-Айрес қаласында құрылды.

Халықаралық нотариат одағы — 1948 жылы бүкіл әлемде нотариаттық қызметті ілгерілету, ұйлестіру және дамыту мақсатында құрылған халықаралық үкіметтік емес ұйым.

ХНО қызметінің мақсаты мен түрлері латын үлгісіндегі нотариат жүйесінің іргелі қағидаттарын, сондай-ақ нотариаттық этика қағидаттарын ілгерілету және қолдану, кәсіптік даярлықты ұйымдастыру және дамыту, нотариаттық саладағы ғылыми жұмысты қолдау, нотариатты халықаралық ұйымдарда өкілдептік ету және олармен ынтымақтастықта болу табылады.

Атап айтқанда, Одақтың мүдделері БҰҰ, UNESCO, Халықаралық жеке құқық жөніндегі Гаага конференциясы, Еуропалық Комиссия және Еуропалық Парламент, Еуропа Кеңесі, UNIDROIT және басқа да халықаралық ұйымдарда ұсынылған.

В состав Международного союза нотариата входят 91 страна со всех пяти континентов. Международная организация была основана 2 октября 1948 года, в Буэнос-Айресе, Аргентина.

Международный союз нотариата – международная неправительственная организация, созданная в 1948 году с целью содействия, координации и развития нотариальной деятельности во всем мире.

Цель и виды деятельности МСН заключаются в продвижении и применении фундаментальных принципов системы нотариата латинского типа, а также принципов нотариальной этики, пропаганде, организации и развитии профессиональной подготовки, и поддержке научной работы в нотариальной области, в представительстве нотариата в международных организациях и сотрудничестве с ними. В частности, интересы Союза представлены при ООН, Юнеско, Гаагской конференции по международному частному праву, Европейской Комиссии и Европейском Парламенте, Совете Европы, УНИДРУА и других международных организациях.

ХНО халықаралық алаңында көптеген екіжақты кездесулер өтті

XXX Халықаралық нотариустар конгресі аясында Халықаралық нотариат одағына қатысушы елдер өкілдерінің екіжақты кездесулері өтті.

Сонымен, Әділет министрі Қанат Мусин ХНО президенті Кристина Ноэми Армелламен, Халықаралық нотариаттық ынтымақтастық жөніндегі комиссияның президенті Ричард Бокпен, сондай-ақ Өзбекстан мен Түркия нотариаттарының өкілдерімен келіссөздер жүргізді.

Талқыланатын тақырыптардың катарында – ақпараттық технологиялар, цифровық нотариат саласында тәжірибе алмасу, кәсіби этика мәселелері және латын нотариатының жалпы даму тенденциялары.

Бұдан басқа, таралтар ХНО жұмысын ұйымдастыруға және нормативтік-құқықтық базаға қатысты маңызды мәселе-

Множество двусторонних встреч состоялось на международной площадке МСН

В рамках XXX Международного конгресса нотариусов состоялись двусторонние встречи представителей стран-участниц Международного союза нотариата. Так, министр юстиции Канат Мусин провел переговоры с президентом МСН Кристиной Ноэми Армеллой, президентом Комиссии по международному нотариальному сотрудничеству Ричардом Боком, а также с представителями нотариатов Узбекистана и Турции.

Среди обсуждаемых тем – обмен опытом в сфере информационных технологий, цифрового нотариата, вопросы профессиональной этики и общие тенденции развития латинского нотариата.

Помимо этого, стороны обсудили важные вопросы, касающиеся нормативно-

лерді, сондай-ақ ынтымақтастықтың өзекті мәселелерін және үйым қызметінің негізгі басымдықтарын талқылады.

Қанат Мусин қазақстандық нотариат өзі үшін цифрлық нотариатты жетілдіруге негізделген бірқатар өршіл міндеттерді айқындағанын мәлімдеді.

Сондай-ақ Әсель Жанәбілова Франция нотариатының Жоғары Кенесінің президенті Софи Сабо-Барсемен келіссөздер жүргізіп, оның барысында нотариустарды оқытуда және бірлескен іс-шараларды өткізуде әріптестікті дамытудың одан әрі перспективалары талқыланды. Республикалық нотариаттық палатаның төрайымы Литва нотариаттық палатасының президенті Марюс Страчкайтисті Литва Республикасының Нотариат туралы Заңының күшіне енүінің 30 жылдығымен жеке құттықтады.

РНП мен ҚР ӘМ-нің Халықаралық нотариустар конгресінің жұмысына қатысуы қазақстандық нотариаттың дамуындағы жаңа кезеңді білдіреді.

ХНО қатысушы елдер нотариаттарының жалпы жиналышының отырысы өтті

2022 жылғы 29 қарашада Халықаралық нотариат одағына қатысушы елдер нотариаттарының жалпы жиналышы өтті, оның барысында қолданыстағы комиссиялардың есептері тындалып, бекітілді.

2020 - 2022 жылдардағы легислатураның қызметін бағалау барысында ХНО президенті Кристина Ноэми Армелла есепті кезеңдегі ХНО жағдайы мен қызметі туралы баяндама жасады.

Отырыс аясында құрлықтық және құрлықаралық комиссиялардың, жұмыс топтарының есептері де айтылды.

правовой базы и организации работы МСН, а также актуальные вопросы сотрудничества и ключевые приоритеты деятельности организации.

Канат Мусин заявил, что казахстанский нотариат определил для себя ряд амбициозных задач, в основе которых лежит совершенствование цифрового нотариата.

Также состоялись переговоры Асель Жанабиловой с президентом Высшего совета нотариата Франции Софи Сабо-Барсе, в ходе которых были обсуждены дальнейшие перспективы развития партнерства в обучении нотариусов и проведении совместных мероприятий. Председатель Республиканской нотариальной палаты лично поздравила президента Литовской нотариальной палаты Марюса Страчкайтиса с 30-летием вступления в силу Закона о нотариате Литовской Республики.

Участие РНП и МЮ РК в работе Международного конгресса нотариусов знаменует новый этап в развитии казахстанского нотариата.

Состоялось заседание Общего собрания нотариатов стран-участниц МСН

29 ноября 2022 года состоялось Общее собрание нотариатов стран-участниц Международного союза нотариата, в ходе которого были заслушаны и утверждены отчеты действующих комиссий.

В ходе оценки деятельности легислатуры за 2020-2022 гг. президент МСН Кристина Ноэми Армелла выступила с докладом о состоянии и деятельности МСН за отчетный период.

В рамках заседания также прозвучали отчеты континентальных и межконтинентальных комиссий, рабочих групп.

ХНО қатысушы елдер нотариаттарының өкілдері халықаралық ұйымның қаржы жөніндегі қазынашысының есебімен дәтанасты.

Виртуалды ортада нотариат функцияларын жүзеге асыру және басқа да тақырыптар нотариустардың XXX Халықаралық конгресі отырысының барысында талқыланды

1-3 желтоқсанда Мексиканың Канкун қаласында XXX Халықаралық нотариустар конгресі өтті. Конгрестің 2022 жылғы негізгі лейтмотиві «Пандемия кезінде және пандемиядан кейінгі кезеңде нотариус қызметін атқару» тақырыбы болды.

Отырысқа Қазақстанды қоса алғанда, 91 елден келген нотариат өкілдері қатысты. Отырысқа қатысушылар бірқатар маңызды мәселелерді, соның ішінде нотариаттың ақшаны жылыстатуға және терроризмді қаржыландыруға қарсы күрестегі рөлін талқылады.

Талқылаудың басты мәселелерінің бірі Дүниежүзілік нотариат университетінің (WNU) ғылыми жұмыс жөніндегі директоры Тьерри Вашон ұсынған «Ертеңгі миссиялардың жаңа тұжырымдамасы» болды.

Отырыс барысында Италия, Германия нотариат өкілдері цифрлық, қашықтықтан әзірлемелер саласындағы жетістіктерімен бөлісті.

Конгресс соңында келесі Халықаралық нотариустар конгресін 2025 жылдың күзінде өткізу туралы шешім қабылданды.

30 қарашада ХНО мүшелерінің Бас Ассамблеясының отырысы барысында ХНО басшылық құрамы, басқару комитеттерінің, құрлықтық және құрлықаралық комиссиялардың, жұмыс топтарының төрағалары 2023-2025 жылдарға арналған легислатураға бекітілді.

ХНО президенті Лионель ГАЛЛИЕС болды.

Представители нотариатов стран-участниц МСН также ознакомились с отчетом казначея по финансам международной организации.

Осуществление функций нотариата в виртуальной среде и другие темы заседания XXX Международного конгресса нотариусов

1-3 декабря в Канкуне, Мексика, прошел XXX Международный конгресс нотариусов. Основным лейтмотивом конгресса в 2022 году стала тема «Выполнение функций нотариуса во время пандемии и в постпандемийный период».

В заседании приняли участие представители нотариатов из 91 страны, включая Казахстан. Участники заседания обсудили ряд важных вопросов, в том числе роль нотариата в борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма.

Одним из центральных вопросов обсуждения стала «Новая концепция миссий для завтрашнего дня», презентованная директором по научной работе Всемирного университета нотариата (WNU) Тьерри Вашон.

В ходе заседания своими успехами в области цифровых, дистанционных разработок поделились представители нотариата из разных стран: Италии, Германии.

В завершение Конгресса было принято решение о проведении следующего Международного конгресса нотариусов осенью 2025 года.

30 ноября в ходе заседания Генеральной Ассамблеи членов МСН был утвержден руководящий состав МСН, председатели руководящих комитетов, континентальных и межконтинентальных комиссий, рабочих групп на легислатуру на 2023-2025 годы.

Президентом МСН стал Лионель ГАЛЛИЕС.

Әйелдер құқығын қорғау туралы мәселелер ХНО ұйымдастырган вебинар барысында талқыланды

2022 жылғы 9 қарашада Халықаралық нотариат одағының әйелдер құқығын қорғау жөніндегі тобының вебинары өтті, оның жұмысына Әсель Жанәбілова қатысты.

Вебинар барысында Халықаралық нотариат одағының президенті Кристина Ноэми Армелла бірінші сөз алды.

Эквадордағы әлеуметтік дамудың үйлестіруші министрі Габриэла Росеро Монкайо Оңтүстік және Солтүстік Америка елдеріндегі әйелдердің құқықтары туралы сөйлемді.

Португалия мен Гватемаладағы алғашқы әйел нотариустар туралы нотариус Люсия Атаиде және Гватемала ауылдық университетінің Заң және әлеуметтік ғылымдар факультетінің деканы Лорена Изабель Флорес Эстрада айтты.

Отбасы, балалық және жасөспірімдік, келісімшарттар мен нотариаттық құжаттама, құқық және технологиялар мәселелеріне маманданған адвокат және нотариус Карина Ванеса Сальерно «Цифрлық зорлық-зомбылықты жеке талдаумен гендерлік зорлық-зомбылық» тақырыбында баяндама жасады.

Вебинар сонында қатысушылар 2023 жылғы 8 наурызда Халықаралық әйелдер күнін өткізу мәселелерін талқылаумен аяқтады.

Нотариаттың ағымдағы мәселелері Санкт-Петербургтегі халықаралық конференция барысында талқыланды

РНП төрайымы Әсель Жанәбілова мен РНП Тәртіптік комиссиясының төрағасы Олег Полумордвинов 2022 жылғы 9-10 желтоқсанда Санкт-Петербургте өткен халықаралық конференция жұмысына қатысты.

Ресей, Қазақстан, Беларусь, Өзбекстан, Әзербайжан, Испания нотариаттарының өкілдері нотариаттың ағымдағы мәселе-

Вопросы защиты и охраны прав женщин обсудили участники вебинара, организованного МСН

9 ноября 2022 года состоялся вебинар группы Международного союза нотариата по защите и охране прав женщин, в работе которого приняла участие председатель Асель Жанабилова.

В ходе вебинара выступила с приветственной речью президент Международного союза нотариата Кристина Ноэми Армелла. Министр-координатор социального развития в Эквадоре Габриэла Росеро Монкайо рассказала о женщинах в странах Южной и Северной Америки.

О первых женщинах-нотариусах в Португалии и Гватемале рассказали нотариус Люсия Атаиде и декан факультета юридических и социальных наук Сельского университета Гватемалы Лорена Исабель Флорес Эстрада.

Карина Ванеса Сальерно, адвокат и нотариус, специализирующаяся на вопросах семьи, детства и юности, контрактов и нотариальной документации, прав и технологий, выступила с докладом на тему «Гендерное насилие с отдельным анализом цифрового насилия». По завершении вебинара участники обсудили вопросы проведения Международного женского дня 8 марта 2023 года.

Текущие вопросы нотариата обсуждены в ходе международной конференции в Санкт-Петербурге

Председатель РНП Асель Жанабилова и председатель Дисциплинарной комиссии РНП Олег Полумордвинов приняли участие в работе международной конференции, прошедшей 9-10 декабря 2022 года в Санкт-Петербурге.

Представители нотариатов России, Казахстана, Беларуси, Узбекистана, Азербайджана, Испании обсудили текущие

лерін, цифрлық технологияларды дамыту жағдайындағы қызметтің басым бағыттарын талқылады.

Эсел Жанәбілова мен Олег Полумордвинов конференция барысында Қазақстан нотариаты туралы заңнамадағы жаңа өзгерістер мен нотариаттық қызметтегі цифрлық құралдар саласындағы соңғы жаңалықтар туралы айтып берді.

Халықаралық дөңгелек үстел барысында нотариустардың халыққа құқықтық білім беру жұмысына қатысуы туралы мәселелерді талқылады

Эсел Жанәбілова мен Олег Полумордвинов Беларусь нотариаттық палатасы үйімдастырыған «Халықты құқықтық ағарту, азаматтарды олардың құқықтары мен занды мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету мақсатында нотариустардың қызметтері туралы ақпараттандыру жөніндегі жұмысқа нотариустардың қатысуы» тақырыбындағы дөңгелек үстел жұмысына қатысты.

Дөңгелек үстел жұмысына Беларусь, Ресей, Тәжікстан, Өзбекстан, Армения, Қыргыз Республикасы және Қазақстан нотариаттарының өкілдері қатысты.

Іс-шараға қатысушылар азаматтарды құқықтық ағарту, нотариаттық палаталардың жұмыс тәжірибесі, БАҚ пен нотариустардың өзара іс-қимылы мәселелерін талқылады.

Олег Полумордвинов Қазақстанда азаматтарды құқықтық ағарту жұмыстары

вопросы нотариата, приоритетные направления деятельности в условиях развития цифровых технологий.

В ходе конференции Асель Жанабилова и Олег Полумордвинов поделились новыми изменениями в законодательстве о нотариате Казахстана и последними новшествами в сфере цифровых инструментов в нотариальной деятельности.

Участие нотариусов в работе по правовому просвещению населения обсудили участники международного круглого стола

Асель Жанабилова и Олег Полумордвинов приняли участие в работе круглого стола, организованного Белорусской нотариальной палатой, на тему: «Участие нотариусов в работе по правовому просвещению населения, информированию граждан об услугах нотариуса с целью обеспечения защиты их прав и законных интересов».

В работе круглого стола приняли участие представители нотариатов Беларуси, России, Таджикистана, Узбекистана, Армении, Кыргызской Республики и Казахстана.

Участники мероприятия обсудили вопросы правового просвещения граждан, опыт работы нотариальных палат, взаимодействия СМИ и нотариата.

О том, как в Казахстане ведется работа по правовому просвещению граждан,

калай жүргізіліп жатқандығы туралы айтып берді. Нотариус өз баяндамасында «азаматтарды құқықтық көмекпен қамтамасыз ету – маңызды мемлекеттік міндет, ал мұндай құқықты алу – Конституцияда бекітілген, демек, мемлекет кепілдік берген негізгі Азаматтық құқықтардың бірі», – деп, атап өтті.

РНП Тәртіптік комиссиясының төрағасы қатысушылардың назарын азаматтарды құқықтық ағарту – бұл нотариаттық қызметтің өте маңызды бағыты екендігіне аударды. Баяндамашының айтуынша, «егер нотариустар болмаса, мұны кім жасауы керек, өйткені адам өмір бойы тергеушімен де, судьямен де бетпе-бет келмей өмір сүре алады, оның бақыты үшін, тіпті адвокатсыз да белгілі бір жағдайларда өмір сүруге болады, бірақ нотариустың қатысуыныз болмайды».

Олег Полумордвинов сонымен қатар құқықтық ақпарат және құқықтық кеңес беру түрінде көрсетілетін заң көмегінің түрлерін келтірді. Бұл бағыттағы жұмыс РНП, АНП және нотариустардың өздерімен З деңгейде жүргізіліп жатқанын атап өтті.

рассказал Олег Полумордвинов. Нотариус в своем докладе отметил, что «Обеспечение граждан правовой помощью является важной государственной задачей, а получение такого права – одним из основополагающих гражданских прав, закрепленных в Конституции и, следовательно, гарантированных государством».

Председатель Дисциплинарной комиссии РНП также акцентировал внимание участников на том, что правовое просвещение граждан это действительно очень важное направление нотариальной деятельности. По словам докладчика, «кто, если не нотариусы, должны этим заниматься, так как человек может прожить всю жизнь, так и не столкнувшись ни со следователем, ни с судьей, на его счастье, даже без адвоката можно прожить при определенных условиях, но без нотариуса не обойдется никто».

Олег Полумордвинов также привел виды юридической помощи, которые оказываются в виде правового информирования и правового консультирования. Им было отмечено, что работа в этом направлении ведется на 3 уровнях: РНП, ТНП и самими нотариусами.

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ НОТАРИАТТЫҚ ПАЛАТАДА В РЕСПУБЛИКАНСКОЙ НОТАРИАЛЬНОЙ ПАЛАТЕ

Әсель Жанабілова ҚАЗГЗУ студенттерімен кездесті

2022 жылғы 17 қарашада М.С. Нәрікбаев атындағы ҚАЗГЗУ университетінде Құқық жоғары мектебінің базасында қонақ дәрістер бағдарламасы аясында Республикалық нотариаттық палатаның төрайымы Әсель Жанабілова студенттермен «Қазақстан Республикасындағы нотариат» тақырыбында кездесу өткізді.

Қонақ дәрісі студенттердің қызығушылығын тудырып, интерактивті форматта өтті.

Асель Жанабилова встретилась со студентами КАЗГЮУ

17 ноября 2022 года в университете КАЗГЮУ им. М.С. Нарикбаева на базе Высшей школы права в рамках программы гостевых лекций была проведена встреча председателя Республиканской нотариальной палаты Асель Жанабиловой со студентами на тему: «Нотариат в Республике Казахстан».

Гостевая лекция вызвала большой интерес у студентов и прошла в интерактивном формате. Студентов интересовали вопросы

Студенттерді нотариаттық мәмілелер жасау, БНАЖ ақпараттық жүйесінің мүмкіндіктері, мамандықтың болашақ перспективалары, сондай-ақ нотариус болу мәселелері қызықтырды. ҚАЗГЗУ 2016 жылы РНП-мен ынтымақтастық туралы Меморандумға қол қойды. Содан бері Меморандум ережелерін орындау аясында тараптар бірқатар маңызды бірлескен іс-шараларды өткізді, атап айтқанда Республикалық нотариаттық палата жыл сайын қонақ дәрістеріне қатысады.

ҚАЗГЗУ қазақстандық алғашқы жоғары оқу орындарының бірі болып, білім беру құрылымын өзгертті, жаңа жағдайларға тез бейімделе алатын бірегей мамандарды даярлау үшін білім беру бағдарламаларын оңтайландырды. Республикалық нотариаттық палата мен ҚАЗГЗУ университетінің тәжірибесін, күш-жігері мен білімін біріктіру азаматтық құқық және нотариат саласындағы мамандардың мүмкіндіктерін бірнеше есе кеңейтуге мүмкіндік беретіні анық.

РНП бірқатар іс-шараларға қатысты

Республикалық нотариаттық палатаның төрайымы Эсель Жанәбілова а.ж. 8 желтоқсанда өткен «Бас бостандығынан айыру орындарындағы сотталғандардың жұмыспен қамтылуы» тақырыбындағы дөңгелек

сы совершения нотариальных сделок, возможности информационной системы ЕНИС, будущие перспективы профессии, а также о том, как стать нотариусом. КАЗГЮУ в 2016 году подписал Меморандум о сотрудничестве с РНП. С тех пор в рамках исполнения положений Меморандума стороны успели провести ряд значимых совместных мероприятий, в частности, Республиканская нотариальная палата ежегодно принимает участие в гостевых лекциях.

КАЗГЮУ одним из первых казахстанских вузов изменил структуру образования, оптимизировал образовательные программы для того, чтобы готовить уникальных, способных быстро адаптироваться к новым условиям специалистов. Очевидно, что объединение опыта, усилий и знаний Республиканской нотариальной палаты и университета КАЗГЮУ позволит расширить возможности специалистов в сфере гражданского права и нотариата во много раз.

РНП приняла участие в ряде мероприятий

Председатель Республиканской нотариальной палаты Асель Жанабилова приняла участие в работе круглого стола на тему: «Трудозанятость осужденных, содержащих-

үстел жұмысына қатысты. Дөңгелек үстел барысында қатысушылар жұмыс орындарын ұйымдастыруға, өндірістер ашуға, сottалғандардың кәсіби біліктілігін арттыруға, олардың кәсіптік-техникалық білім алуына байланысты проблемалық мәселелерді талқылаپ, оларды шешу бойынша бірлескен ұсыныстар әзірледі.

2022 жылғы 19 желтоқсанда Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің қолдауымен Адвокатура академиясы ұйымдастырған «Қазақстанда Конституциялық сотты енгізу – әділ және құқықтық мемлекет құрудағы маңызды қадам» тақырыбында халықаралық ғылыми-практикалық конференция өтті. Конференция бағдарламасына сәйкес Қазақстанда конституциялық бақылау жүйесін қалыптастырудың, конституциялық құрылышты қорғаудың, адам мен азаматтың негізгі құқықтары мен бостандықтарының өзекті мәселелерін талқылау бойынша интерактивті режимде пікірталас өтті.

Сондай-ақ Республикалық нотариаттық палатаның төрайымы Қазақстан Республикасының Жоғарғы Соты ҚАЗГЗУ университетімен бірлесіп өткізген соттар, прокуратура, құқық қорғау органдары, адвокатура және зангерлер өкілдерінің қатысуымен «Құқық жүйесіндегі қазақ тілінің мәселелері және оларды шешу жолдары» тақырыбындағы респубикалық конференцияға қатысты.

27 желтоқсанда Әсель Жанәбілова Республикалық нотариаттық палатаның атынан құрылтайшы ретінде «Қазақстан зангерлер одағы» РКБ III Съезінің жұмысына қатысты.

ся в местах лишения свободы», состоявшийся 8 декабря т. г. Организатором мероприятия выступил Комитет по законодательству и судебно-правовой реформе Мажилиса Парламента Республики Казахстан. В ходе круглого стола участники обсудили проблемные вопросы, связанные с организацией рабочих мест, открытием производств, повышением профессиональной квалификации осужденных, получению ими профессионально-технического образования, с выработкой совместных предложений по их решению.

19 декабря 2022 года прошла международная научно-практическая конференция на тему: «Внедрение Конституционного Суда в Казахстане – важный шаг в построении справедливого и правового государства», организованная Академией адвокатуры при поддержке Мажилиса Парламента Республики Казахстан. В соответствии с программой конференции прошла дискуссия в интерактивном режиме по обсуждению актуальных вопросов формирования системы конституционного контроля в Казахстане, защиты конституционного строя, основных прав и свобод человека и гражданина.

Председатель Республиканской нотариальной палаты также приняла участие в работе республиканской конференции, проведенной Верховным Судом Республики Казахстан совместно с университетом КАЗГЮУ на тему: «Проблемы казахского языка в системе права и пути их решения» с участием представителей судов, прокуратуры, правоохранительных органов, адвокатуры и юристов.

27 декабря Республиканская нотариальная палата в качестве учредителя в лице председателя Асель Жанабиловой приняла участие в работе III Съезда РОО «Казахстанский союз юристов».

В РЕГИОНАХ

Обзор итогов Общих собраний членов территориальных нотариальных палат, прошедших в республике в 2022 году

По итогам отчетно-выборных Общих собраний членов территориальных нотариальных палат председателями ТНП избраны:

- Айкешева Айгерим Муратовна (*НП г. Астаны*);
- Корганбеков Гайдарали Сансызбаевич (*НП Актюбинской области*);
- Джунисбекова Гульнар Турарбековна (*НП города Шымкент*);
- Исахов Раимкул Шаймерденулы (*НП Туркестанской области*);
- Калабаева Карагоз (*НП города Алматы*);
- Кубитаева Гульжан Муратовна (*НП Акмолинской области*);
- Акилтаева Сауле Куантаевна (*НП Алматинской области*);
- Масатова Гульнар Джумагуловна (*НП Атырауской области*);
- Сыргабаева Латипа Конысбековна (*НП Жамбылской области*);
- Елегенова Найля Губашевна (*НП Западно-Казахстанской области*);
- Токтарова Жанар Токеновна (*НП Карагандинской области*);

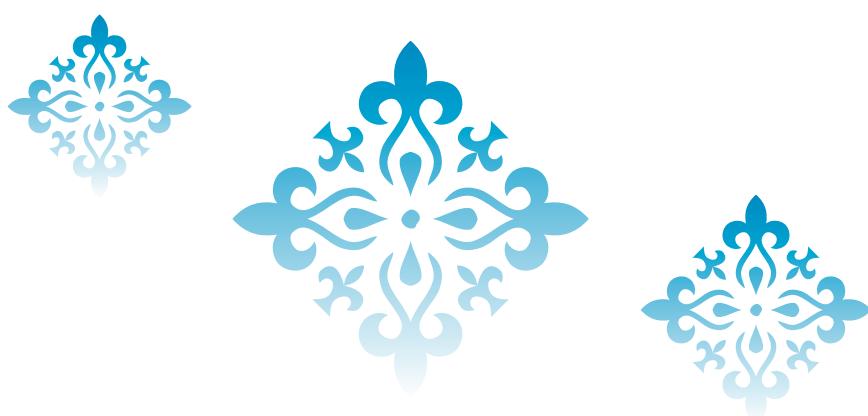
- Суюебаева Лаззат Сахитжановна (*НП Кызылординской области*);
- Туребаева Рахат Алимовна (*НП Мангистауской области*);
- Жапарова Сауле Рашитовна (*НП Павлодарской области*);
- Оспанова Гульмира Муратбековна (*НП Северо-Казахстанской области*).

Председателем нотариальной палаты Восточно-Казахстанской области избрана Бидельманова Жанна Советовна.

В июне 2022 года согласно Указу Президента Республики Казахстан Касым-Жомарта Токаева «О некоторых вопросах административно-территориального устройства Республики Казахстан» образованы новые области – Абай, Жетісу, Ұлытау, а также новые территориальные нотариальные палаты. По итогам проведенных Общих собраний созданных ТНП председателями избраны:

- Халелова Кабиряш Султановна (*НП области Абай*);
- Бекішбаев Арман Сеітжапарұлы (*НП области Жетісу*);
- Шубаева Мейрамкуль Кенбаевна (*НП области Ұлытау*).

Председателем нотариальной палаты Костанайской области в 2021 году избран Баекин Азамат Мендибекович.

ДОКУМЕНТЫ

ХНО ҮЛГІЛІК ЗАҢЫ

ТИПОВОЙ ЗАКОН МСН

Кіріспе

*2021 жылғы 3 желтоқсанда
мүшесі нотариаттардың жалпы
жиналысы қабылдады*

ХНО үлгілік заңы, оның атауынан көрініп тұрғандай, латын немесе роман-герман түріндегі нотариаттың негізгі принциптері техникалық-құқықтық тұрғыдан кодификацияланған тамаша ережелер жиынтығы болып табылады.

Үлгілік заң кез келген жағдайда әділ және орынды деп саналатын идеалдың көрінісі ретінде үлгілік көрсету мақсатында құрылды және нұсқаушы мәтін ретінде оны Нотариаттар Ассамблеясы мақұлдаған латын үлгісіндегі нотариаттық жүйенің негізгі принциптерінің декларациясын қоса алғанда, принциптерді немесе этикалық құндылықтарды баяндайтын басқа ХНО мәтіндерімен бірге оку керек - 2005 жылғы 8 қарашада Римдегі ХНО мүшелері, ұлттық кеңестерге/ұлттық палаталарға арналған мүшес Нотариаттар Ассамблеясының 2012 жылғы 18-19 қазанда Алжирде бекітілген «нотариус мемлекеттік орган ретінде» және «нотариаттың экономикалық пайдалылығы» тақырыптары бойынша ұсыныстары және негізінен Нотариаттар Ассамблеясы бекіткен Деонтология кодексі және нотариустарды ұйымдастыру ережелері – 2013 жылғы 8 қазанда Лимадағы мүшелер, соңылары қазіргі заманғы нотариаттық практикаға қолданылатын кәсіби этика мен ұйымдастырушылық принциптердің ең толық тұсаукесерін білдіреді.

Үлгілік заң осы көрнекті прецеденттерге негізделген және олардан ешқандай жолмен шегінуге ұмтылмайды. Осы мәтіндерде белгіленген, ұсынылған немесе кодталған принциптер, құндылықтар және ұйымдастырушылық критерийлер де осы құжатта көрсетілген.

Дегенмен, түпнұсқалық құжаттардың қашықтықтан орындалуына қатысты айтартылған жаңарту бар, бұл техникалық тұрғыдан мүмкін болды және осы мәтіндер дайындалған кезде доктриналық деңгейде зерттелді,

Преамбула

*Принято
общим собранием нотариатов-членов
03.12.2021*

Типовой закон МСН представляет собой, как следует из его названия, идеальный свод правил, в котором с технико-правовой точки зрения кодифицированы основные принципы нотариата латинского или романо-германского типа.

Типовой закон был создан с целью подать пример, как выражение идеала, который считается справедливым и уместным при любых обстоятельствах, и, как предписывающий текст, его следует читать вместе с другими текстами МСН, в которых излагаются принципы или этические ценности, включая декларацию основополагающих принципов нотариальной системы латинского типа, одобренной Ассамблей нотариатов-членов МСН в Риме 8 ноября 2005 года, рекомендации Ассамблеи нотариатов-членов, адресованные национальным советам/ национальным палатам по темам «нотариус как государственный орган» и «экономическая ценность нотариата», утвержденные в Алжире 18-19 октября 2012 года, и, главным образом, Кодекс деонтологии и Правила организации нотариусов, утвержденные Ассамблей нотариатов-членов в Лиме 8 октября 2013 года, последние представляют собой наиболее полное изложение на сегодняшний день профессиональной этики и организационных принципов, применимых к современной нотариальной практике.

Типовой закон основан на этих выдающихся прецедентах и никоим образом не стремится отступить от них. Принципы, ценности и организационные критерии, установленные, рекомендованные или кодифицированные в этих текстах, также отражены в этом документе.

Однако существует существенное обновление в отношении дистанционного исполнения аутентичных документов, что технически уже было возможно и было исследовано на

бірақ ол кезде бұл сөзсіз болып көрінбеді. Алайда, қазір Covid-19 пандемиясы бұл мүмкіндікті әлемдік нотариат назар аударатын әлеуметтік қажеттілікке айналдырыды.

Улгілік заңын қасты жаңалығы – ол аталған мәтіндердегідей салаларды қарастырады, бірақ сонымен бірге заңнамалық тәсілді колданады. Басқаша айтқанда, бұл белгілі бір ережелер жиынтығын құруға ұмытыла отырып, әртүрлі тәсілдермен жүзеге асырылуы мүмкін жалпы принциптердің қарапайым декларацияларынан асып түседі. Бастапқы нұктезанды күші бар мәтінде реттелетін және кейіннен нормативтік актілерде немесе ішкі ережелерде реттелетін мәселелерді таңдау; бұдан әрі белгілі бір мәселені құқықтық реттеу арқылы қалай шешу керектігін қарастырған кезде бір қарағанда қол жетімді болатын бірнеше нұсқаңынң нақты баламасын таңдау керек; қорытындылай келе, үлгілік заң кейір мәселелерді тіпті егжей-тегжейлі деңгейде реттейді.

Себебі, үлгілік заң практикалық құрал болуға арналған. Ол мүшелеріне қосылуға үміткер немесе нотариат қындықтарға тап болған елдердің нотариаттық заңдарын салыстыруға болатын этalon беру арқылы ХНО НХЫК қызметін жеңілдетуге арналған; сонымен бірге ол ұлттық заң шығарушыларға өздерінің заңдарын дұрыс бағытта реформалау міндетін шешуге көмектесуге бағытталған, бұл ХНО макұлдауын алуға ықпал етеді.

Бірақ үлгілік заң тек НХЫК үшін өлшем ғана емес. Бұл жаңа құралдың пайдалылығы барлық нотариаттарға және олардың тиісті штаттарына латын нотариаттық жүйесінің қағидаттарына негізделген, біртұтас және халықаралық деңгейде ХНО Бас Ассамблеясының бекітуі арқылы расталған заңнамалық шешімді ұсына отырып, ХНО комиссиясының шенберінен шығады. Осылайша, үлгілік заң өзінің нотариаттық жүйесін реформалау міндеті жүктелген кез келген ұлттық заң шығарушылар үшін дәлелденген анықтамалық нұсқаулық бола алады.

Улгілік заң бес бөлімге бөлінген елу үш баптан тұрады:

Атауы I. Нотариус: мағынасы мен қызметі. Нотариаттық жүйенің негіздері (1-15-баптар).

доктринальном уровне, когда были подготовлены эти тексты, но в то время не казалось неизбежным. Однако теперь пандемия Covid-19 превратила эту возможность в насущную социальную потребность, на которую мировой нотариат должен срочно отреагировать.

Главная новизна типового закона заключается в том, что в нем рассматриваются те же области, что и в упомянутых текстах, но при этом используется законодательный подход. Другими словами, это выходит за рамки простых деклараций общих принципов, которые могут быть реализованы различными возможными способами, стремясь установить набор конкретных правил. Отправной точкой является выбор тех вопросов, которые должны регулироваться в тексте, имеющем юридическую силу, и тех, которые впоследствии будут урегулированы в нормативных актах или во внутренних правилах; далее следует выбор конкретной альтернативы из нескольких, которые, на первый взгляд, доступны при рассмотрении вопроса о том, как следует решать тот или иной вопрос с помощью правового регулирования; в заключение типовой закон регулирует некоторые вопросы даже на детальном уровне.

Причина в том, что типовой закон призван стать практическим инструментом. Он призван облегчить деятельность КМСН МСН, предоставляя его членам эталон, с которым можно сравнивать нотариальные законы стран, которые являются кандидатами на присоединение или чьи нотариаты испытывают трудности; в то же время он направлен на то, чтобы помочь национальным законодателям в задаче реформирования их законов в правильном направлении, способом, способствующим получению одобрения МСН.

Но типовой закон – это не просто критерий только для КМСН. Полезность этого нового инструмента выходит за рамки этой Комиссии МСН, предоставляя всем нотариатам и их соответствующим штатам законодательное решение, основанное на принципах латинской нотариальной системы, целостное само по себе и подтвержденное на международном уровне путем его утверждения Генеральной Ассамблеей МСН. Таким образом, типовой закон может служить проверенным справочным пособием для любых национальных законодателей, которым поручено реформировать свою нотариальную систему.

Типовой закон состоит из пятидесяти трех статей, разделенных на пять разделов:

II бөлім. Нотариус мамандығына кіру (16-20 баптар).

III бөлім. Нотариаттық түпнұсқалық құжаттар (21-27-баптар).

IV бөлім. Нотариаттың ішкі үйымы (28-38-баптар).

V бөлім. Нотариаттың тәртіптік режимі (39-53-баптар).

I бөлімде мемлекеттік функцияны орындаудан туындаитын элементтер мен заң кәсібіне тән элементтер арасындағы тепе-тендікпен сипатталатын латын немесе роман-герман түріндегі нотариустың жеке мәртебесін анықтайтын ережелер бар.

1-бапта нотариусты анықтауда нотариустың білікті зангер мәртебесі бірінші кезектегі маңызға ие, ол жиі қабылданады, бірақ заң туралы білім міндетті түрде нотариус болу үшін қажетті шарт болып табылмайтын басқа жүйелердің болуын ескере отырып, нақты тұжырымдалған жөн.

Кәсіби үйимға міндетті мүшелік және Әділет министрлігінің қоғамдық бақылауы да 1-бапқа заңмен судьяларға берілген өкілеттіктерге нұқсан келтірмей енгізілді, ал уақытпен шектелген тағайындау мүмкіндігі алынып тасталды.

Нотариус құзыретінің материалдық саласы (2-бап) жеке құқық шенберінде құқықтық қатынастар орнататын құжаттарды қосымша егжей-тегжейлерсіз қамтитын ретінде кеңінен айқындалды, бұл өкілеттіктерді қактығыстарға қатысы жоқ юрисдикция сияқты басқа салаларға кеңейтуге жол ашты.

Нотариаттың аумақтық юрисдикциясына келетін болсақ, бұл мемлекеттің бүкіл аумағында сапалы мемлекеттік нотариаттық қызмет көрсетуді қамтамасыз ететін жалпы қағидат ретінде сақталады (6-бап). Дәл осында логика мемлекетке нотариустардың санын және олардың аумақтық таралуын анықтауға мүмкіндік беретін ереженің негізінде жатыр (5-бап).

Нотариустың тәуелсіздігіне 3-бапта белгіленген мұдделер қактығысы туралы ережелер ықпал етеді, олардың тізбесінде төлем қабілетсіздігі немесе шамадан тыс берешек жағдайлары, сондай-ақ тараптармен дәстүрлі отбасылық, некелік, еңбек және осыған ұқсас байланыстар және басқа мемле-

Название I. Нотариус: значение и функция. Основы нотариальной системы (статьи 1-15).

Раздел II. Вступление в профессию нотариуса (статьи 16-20).

Раздел III. Нотариальные аутентичные документы (статьи 21-27).

Раздел IV. Внутренняя организация нотариата (статьи 28-38).

Раздел V. Дисциплинарный режим нотариата (статьи 39-53).

Раздел I содержит правила, определяющие личный статус нотариуса латинского или романо-германского типа, характеризующийся балансом между элементами, вытекающими из выполнения государственной публичной функции, и элементами, присущими юридической профессии.

Первостепенное значение в определении нотариуса в статье 1 имеет статус нотариуса как квалифицированного юриста, который часто считается само собой разумеющимся, но который, по-видимому, целесообразно четко сформулировать, учитывая существование других систем, в которых знание права не обязательно является необходимым условием для того, чтобы стать нотариусом.

Обязательное членство в профессиональной организации и общественный контроль со стороны Министерства юстиции также были включены в статью 1 без ущерба для полномочий, предоставленных законом судьям, в то время как возможность назначений, ограниченных по времени, была исключена.

Материальная сфера компетенции нотариуса (статья 2) была широко определена как охватывающая документы, устанавливающие правовые отношения в рамках частного права, без дополнительных подробностей, оставляя открытой дверь для возможного распространения этих полномочий на другие области, такие как юрисдикция, не связанная с конфликтами.

Что касается территориальной юрисдикции нотариата, то это сохраняется в качестве общего принципа, обеспечивающего качественное государственное нотариальное обслуживание на всей территории государства (статья 6). Та же логика лежит в основе правила, позволяющего государству определять количество нотариусов и их территориальное распределение (статья 5).

Независимости нотариуса способствуют правила о конфликтах интересов, установленные в статье 3, перечень которых включает

кеттік лауазымға немесе коммерциялық, немесе кәсіпкерлік қызметке, немесе нотариаттық қызметтен басқа мамандыққа бір мезгілде орналасуға тыйым салу, академиялық және кәсіптік білім беру қызметі.

Үйымдастырушылық өзін-өзі қамтамасыз ету тәуелсіздікті ынталандырады, нотариустардан өз кенсесін өз тәжірибесін тиімді жүргізу үшін қажетті құралдармен жабдықтауды талап етеді. Технологияға келетін болсақ, бұл міндеттеме Заңның 8-бабында жалпы белгіленеді, Деонтология кодексінің 12 және 30-баптарына сәйкеснотариустардың өздерінің білікті электрондық қолтаңбасы мен қорғалған байланыс желісінің болуын қоса алғанда, ақпаратты берудің цифрлық жүйелеріне ие болуы үшін жана міндеттемені белгілейтін 9-бапта нақтыланған.

Бұдан басқа, бұл бөлім нотариаттық қызметтер көрсетудің міндетті сипатын (4-бап), нотариустың азаматтық-құқықтық жауапкершілігін (10-бап), мемлекет белгілең тариф негізінде нотариустың сыйақысын (11-бап), нотариус тараптарының еркін тандауын (7-бап) реттейді., кәсіби қупиялық және одан ерекшеліктер, соның ішінде нотариустың салық төлеуден жалтаруға және ақшаны жылыстатуға қарсы құрестегі маңызды рөлінен туындастындар (12 және 13-баптар), нотариустарды уақытша ауыстыру (14-бап) және нотариустар арасындағы кәсіби бірлестіктер (15-бап).

Айта кету керек, пайдаланушылар нотариусты еркін тандау принципі компаниялар мен тұтынушылар арасындағы екіжақты заңды мәмілелер жағдайында тұтынушының пайдасына ауысады, бірақ қашықтықтан аутентификация жағдайында нотариустардың мәселелерді жаппай қарауына жол бермеу үшін шектеулі шынайы құжаттың мәні болып табылатын құқықтық акт немесе мәміле. Бұл нотариус пен тұпнұсқа құжатты ұсынатын тараптар арасындағы жақындықты, сондай-ақ жұмысты нотариустар арасында әділ бөлуді талап ететін мемлекеттік нотариаттық қызметтің дұрыс жұмыс істеуіне нұқсан келтіреді. Абсолютті еркіндік пен аумақтық юрисдикцияны қатаң бөлу арасындағы тәтті нүктені табу үшін заңды мәмілемен аумақтық байланысы бар кез-келген нотариусты тандауға рұқсат етіледі, мейлі ол объективті болсын

ситуации неплатежеспособности или чрезмерной задолженности, а также традиционные семейные, брачные, трудовые и аналогичные связи со сторонами и запрет на одновременное занятие другой государственной должности или коммерческой или предпринимательской деятельности, или профессии, отличной от нотариальной, за исключением академической и образовательной деятельности.

Организационная самодостаточность также поощряет независимость, требуя от нотариусов оснащать свой офис средствами, необходимыми для эффективного ведения своей практики. Что касается технологии, то это обязательство установлено в общих чертах в статье 8 Закона, в соответствии со статьями 12 и 30 Кодекса деонтологии конкретизированы в статье 9, которая устанавливает новое обязательство для нотариусов иметь цифровые системы передачи информации, включая наличие собственной квалифицированной электронной подписи и защищенной сети связи.

Кроме того, этот раздел регулирует обязательный характер предоставления нотариальных услуг (статья 4), гражданско-правовую ответственность нотариуса (статья 10), вознаграждение нотариуса на основе тарифа, установленного государством (статья 11), свободный выбор сторонами нотариуса (статья 7), профессиональная конфиденциальность и исключения из нее, включая те, которые вытекают из важной роли нотариуса в борьбе с уклонением от уплаты налогов и отмыванием денег (статьи 12 и 13), временная замена нотариусов (статья 14) и профессиональные ассоциации между нотариусами (статья 15).

Стоит отметить, что принцип свободного выбора нотариуса пользователями смешен в пользу потребителя в случае двусторонних юридических сделок между компаниями и потребителями, но ограничен в случае удаленной аутентификации, чтобы предотвратить массовое рассмотрение вопросов нотариусами, не имеющими никакого отношения к правовому акту или сделке, которые являются предметом аутентичного документа. Это нанесло бы ущерб надлежащему функционированию государственной нотариальной службы, которая требует близости между нотариусом и сторонами, предоставляющими подлинный документ, а также справедливого распределения работы между нотариусами.

(мұліктің орналасқан жері немесе түпнұсқа құжатқа жататын заңды тұлғаның домицилиясы) немесе субъективті (түпнұсқа құжатқа жататын заңды тұлғаның тұрғылықты жері немесе түпнұсқалық құжаттың кез-келген тарабы немесе олардың ел аумағындағы соңғы тұрғылықты жері).

II бөлім зан туралы білімге негізделген және кем дегенде екі жылдық практикалық тәжірибесі бар қатаң іріктеу процесі негізінде нотариус мамандығына қол жеткізуді реттейді.

Азаматтық туралы талапты реттей отырып, 16-бап Еуропалық Одақ Сотының 2011 жылғы 24 мамырдағы шешімдерінде Еуропалық Одақтың жұмыс істеуі туралы шарттың 49-бабында келтірілген түсіндірмеге сәйкес, заң немесе халықаралық шарттар басқа мемлекеттердің азаматтарына Еуропалық Одақта орын алғандай кіруге рұқсат беруі мүмкін екендігін көздейді (C-47/08, C-50/08, C-51/08, C-53/08, C-54/08 және C-61/08 істері).

Мемлекеттік мөрді пайдалануға уәкілетті мемлекеттік лауазымдағы адамдар ретінде нотариустар ресми түрде тағайындалуы керек және практикаға кіріспес бұрын салтанатты ресми актіде өз лауазымдарын иеленуі керек (17 және 18-баптар).

Бұл бөлімде (19-бап) зейнетке шығу қызметтен кетудің себептерінің бірі ретінде реттеледі; бұған 65 жастан бастап еркіті түрде рұқсат етілуі керек және 75 жасқа толғаннан кейін міндетті болуы керек.

III бөлімде нотариаттық түпнұсқалық құжаттарға қатысты ережелер белгіленеді.

Ол нотариаттық куәландыруыш құжатқа (21-бап) және оның дәлелді, атқарушы және тіркеу салдарына (25-бап) қойылатын негізгі талаптарды белгілейді, нотариаттық куәландыруыш құжаттарды электрондық форматта қағазда жасалған құжаттарға толығымен теңестіреді.

22-бап нотариаттық түпнұсқалық куәліктерді қашықтықтан ресімдеуді көздейді, бұл оны бейнеконференция арқылы Тараптардың нотариусқа келуі, қашықтықтан оқылатын жеке басын куәландыратын биометриялық құжаттарды пайдалану және нотариус пен тараптар арасындағы электрондық пошта арқылы байланыс сияқты жалпы

Чтобы найти золотую середину между абсолютной свободой и жестким распределением территориальной юрисдикции, допускается выбор любого нотариуса, имеющего территориальную связь с юридической сделкой, будь то объективный (местонахождение имущества или домицилия юридического лица, к которому относится подлинный документ) или субъективный (место жительства юридического лица, к которому относится подлинный документ или любая из сторон аутентичного акта или их последнее место жительства на территории страны).

Раздел II регулирует доступ к профессии нотариуса на основе строгого процесса отбора, основанного на знании закона и имеющем минимум двухлетний практический опыт.

Регулируя требование о гражданстве, статья 16 предусматривает возможность того, что закон или международные договоры могут разрешать доступ гражданам других государств, как это уже имеет место в Европейском Союзе, в соответствии с толкованием, данным Судом Европейского Союза статье 49 Договора о функционировании Европейского Союза в его решениях от 24 мая 2011 года (дела C-47/08, C-50/08, C-51/08, C-53/08, C-54/08 и C-61/08).

Как лица, занимающие государственную должность, уполномоченные использовать государственную печать, нотариусы должны быть официально назначены и должны вступить во владение своей должностью в торжественном официальном акте, прежде чем приступить к практике (статьи 17 и 18).

В этом разделе (статья 19) выход на пенсию регулируется как одна из причин ухода с должности; это должно быть разрешено с 65-летнего возраста на добровольной основе и становиться обязательным по достижении 75-летнего возраста.

Раздел III устанавливает правила, касающиеся нотариальных аутентичных документов.

Он устанавливает основные требования к нотариальному удостоверяющему документу (статья 21) и его доказательственным, исполнительным и регистрационным последствиям (статья 25), полностью приравнивая нотариальные удостоверяющие документы в электронном формате к документам, составленным на бумаге.

Статья 22 предусматривает дистанционное оформление нотариальных удостовере-

талаптарға қосымша белгілі бір накты талаптардың нысанасына айналдырады. ресми бақыланатын қорғалған платформа.

Нотариаттық рәсімнің осы түрін қолдануға заңмен тікелей рұқсат етілуі керек.

Барлық заңды мақсаттар үшін орындау орны мен уақыты тек нотариусқа тиесілі. Алайда, жоғарыда айтылғандай, нотариустың құзыреті шектеулі, өйткені қашықтықтан аутентификация жағдайында 7-бап нотариустың заңды мәмілемен объективті немесе субъективті аумақтық байланысы болуын талап етеді.

Нотариаттық куәландыруши құжатқа қойылатын басқа талаптарды реттеу әртүрлі континенттік, аймақтық немесе ұлттық құқықтық дәстүрлерге байланысты көптеген вариациялар бар аймақта шамадан тыс егжетегжейлерді болдырмау үшін нотариаттық іс-әрекеттің басқа түрлері сияқты имплементациялық ережелерге қалдырылады.

III бөлімді аяқтайтын 27-бап, егер олар осы Заңда белгіленген түпнұсқалылық талаптарына толық сәйкес келсе және нотариустың заңдылықты тексеруі қолданыстағы заңнаманы білуге негізделген болса, отандық нотариаттық түпнұсқа құжаттарға баламалы болып саналатын шетелдік нотариаттық түпнұсқа құжаттарды тануға қатысты.

IV бөлім кәсіби органдардың ішкі ұйымдастыру ережелеріне қатысты.

Белгілі бір елдің барлық нотариустарын біріктіру, қорғау, бақылау және ұсыну міндепті жүктелген заңды тұлғаның әртүрлі тілдеріндегі ең қолайлы терминге қатысты күмән ең кең таралған болып көрінетін атаулардың пайдасына шешілді - Colegio notarial испан тілінде, Chambre des notaires француз тілінде, нотариустар палатасы ағылшын тілінде Камара, Консехо, Консель, Колледж, Кенес немесе Қауымдастық сияқты тәжірибеде қолданылатын белгілерге қатысты бағалау үкімін білдірмей, сол сияқты рұқсат етілген заң мәтінінде қолданылады.

Ірі, орта және кіші нотариаттардың ішкі ұйымының бір мәтінінде қараудың қындығы шағын және орта нотариаттар үшін, сондай-ақ ірі нотариаттардың аумақтық бөлімшелері үшін үлгілік бола алғын бірыңғай ережелер жинағының көмегімен шешілді. Тәжірибеде маңызды болып табылатын соңғысын орта-

ний подлинности, что делает его предметом определенных конкретных требований, в дополнение к общим требованиям, таким как явка сторон к нотариусу посредством видеоконференции, использование биометрических документов, удостоверяющих личность, считываемых удаленно, и связь между нотариусом и сторонами посредством электронной почты. официально контролируемая защищенная платформа.

Использование этого конкретного вида нотариальной процедуры должно быть прямо разрешено законом.

Для всех юридических целей место и время исполнения принадлежат только нотариусу. Однако, как уже указывалось, компетенция нотариуса ограничена, поскольку в случае удаленной аутентификации статья 7 конкретно требует, чтобы нотариус имел объективную или субъективную территориальную связь с юридической сделкой.

Регулирование других требований к нотариальному удостоверяющему документу оставлено на усмотрение имплементационных правил, как и в случае с другими видами нотариальных действий, чтобы избежать чрезмерной детализации в области, где существует множество вариаций, обусловленных различными континентальными, региональными или национальными правовыми традициями.

Статья 27, которая завершает раздел III, касается признания иностранных нотариальных подлинных документов, которые считаются эквивалентными отечественным нотариальным подлинным документам при условии, что они полностью соответствуют требованиям подлинности, установленным в настоящем законе, и что проверка законности нотариусом основана на знании применимого законодательства.

Раздел IV касается правил внутренней организации профессиональных органов.

Сомнения относительно наиболее подходящего термина для обозначения на разных языках юридического лица, которому поручено объединять, защищать, контролировать и представлять всех нотариусов данной страны, были разрешены в пользу названий, которые кажутся наиболее распространенными - Colegio notarial по-испански, Chambre des notaires по-французски, Палата нотариусов на английском языке, не подразумевая при этом оценочного суждения относительно тех или иных обозначений, используемых на практи-

лықсыздандыру 28 және 29-баптарда егжайтегжейлі қарастырылмаған.

Заң демократиялық принциптерге негізделген негізгі үйымдық құрылымды белгілейді (31-36-баптар), заңда немесе оның заңға тәуелді актілерінде көзделмеген барлық мәселелер бойынша Палата жарғысына кең сілтеме жасай отырып (28-бап). Әділет министрлігінің рөлі Палатаның Жарғысын және одан кейінгі түзетулерді бекітумен, сондай-ақ палатаға заңмен және жарғымен жүктелген функциялардың тиісті орындалуын қадағалаумен шектеледі.

Төрт орган анықталды: кеңесші (Бас Ассамблея), атқарушы (басқару комитеті), өкілді (Президент) және тәртіптік (Тәртіптік комитет).

Президент пен басқарушы комитет мүшелерінің өкілеттік мерзімі ХНО-тағы сияқты үш жылды құрайды.

Тәртіптік комитет басқарушы комитеттің ұсынысы бойынша Бас Ассамблея сайлаған нотариустардан және мемлекеттік қадағалау органы тағайындаған мемлекеттік лауазымды адамдардан немесе магистраттардан тен дәрежеде тұратын аралас орган болып табылады. Шешуші дауысы бар тәртіптік комитеттің төрағасы Комитеттің барлық мүшелері сайлайтын нотариус болып табылмайтын мүше болуға тиіс.

Бұдан басқа, заң нотариаттық палатаның функцияларын (29-бап), оның қаржылық ресурстарын (30-бап), лауазымды атқаратын нотариустардың өздерінің ресми міндеттері мен міндеттерін орындау кезінде шеккен шығыстарды, залалдар мен залалдарды өтеу құқығын (37-бап) және Палата органдарының шешімдеріне шағымдану мүмкіндігін (38-бап) реттейді.

Сонында, **V бөлім тәртіптік режимді белгілейді**, оған қатысты ережелердің егжайтегжейлі жиынтығын әзірлеу туралы шешім қабылданды, осылайша үлгілік заң кандидат елдердің мүдделері үшін мүмкіндігінше толық анықтамалық құжат бола алады, олар көбінесе осындау техникалық, күрделі және нәзік мәселелер.

Мәселен, онда палатаға кіретін барлық нотариустарды мерзімді тексеру жоспарлары (39-бап), тәртіптік жауапкершілік пен ықтимал қылмыстық жауаптылықты ажырату

ке, таких как Камара, Консехо, Консель, Коллеж, Совет или Ассоциация, которые также допустимы, как и те, которые используются в тексте закона.

Трудность рассмотрения в одном тексте внутренней организации крупных, средних и малых нотариатов была решена с помощью единого свода правил, который может служить образцом как для малых, так и для средних нотариатов, а также для территориальных подразделений крупных нотариатов. Децентрализация последнего, которая имеет важное значение на практике, прямо предусмотрена в статьях 28 и 29, не вдаваясь в подробности.

Закон устанавливает базовую организационную структуру, основанную на демократических принципах (статьи 31-36), с широкой ссылкой на устав Палаты по всем вопросам, не предусмотренным законом или его подзаконными актами (статья 28). Роль Министерства юстиции ограничивается утверждением устава Палаты и последующих поправок, а также надзором за надлежащим выполнением функций, возложенных на Палату законом и уставом.

Определены четыре органа: совещательный (Генеральная Ассамблея), исполнительный (Руководящий комитет), представительный (Президент) и дисциплинарный (Дисциплинарный комитет).

Срок полномочий президента и членов Руководящего комитета составляет три года, как и в МСН.

Дисциплинарный комитет является смешанным органом, состоящим в равной степени из нотариусов, избранных Генеральной Ассамблей по предложению Руководящего комитета, и государственных должностных лиц или магистратов, назначенных государственным надзорным органом. Председатель Дисциплинарного комитета, имеющий решающий голос, должен быть членом, не являющимся нотариусом, избираемым всеми членами самого Комитета.

Кроме того, закон регулирует функции нотариальной палаты (статья 29), ее финансовые ресурсы (статья 30), право нотариусов, занимающих должность, на компенсацию расходов, ущерба и убытков, понесенных при выполнении их официальных задач и обязанностей (статья 37), и возможность обжалования решений органов Палаты (статья 38).

Наконец, в разделе V излагается дисциплинарный режим, в отношении которого

(40-бап), осы саладағы нотариустардың құқықтары мен міндеттерінің жүйесі (41-бап), елеусіз, ауыр және аса ауыр деп жіктелетін бұзушылықтардың түрлері (42-44-баптар), ескіру мерзімдері (45-бап), жазалар тізбесі және оларды градациялау (46 және 47-баптар), оларды салуға құзыретті органдар (48-бап), рәсімді егжей-тегжейлі реттеу, оның мүмкіндігіне нұқсан келтірмestен, палатаның жарғысында елеусіз бұзушылықтар үшін жеңілдетілген рәсім (49 және 50-баптар), санкцияларға шағымдану жүйесі (51-бап), осы санкцияларды орындау жөніндегі шаралар (52-бап), сондай-ақ белгілі бір кезеңнен кейін бұзушы нотариусты оналту үшін уақыт (53-бап) белгіленеді.

Белсенді практикамен айналысадын нотариусқа нотариаттың тәртіптік іс жүргізуінде тергеуші немесе хатшы ретінде әрекет етуге рұқсат етілмейтінін атап өткен жөн (49-бап); сондай-ақ, айыппұлдар Нотариаттың палата үшін қаржы ресурсы ретінде бөлінді, оларды төлеу Атқарушылық іс жүргізу шенбөрінде сұратылуы мүмкін (30 және 52-баптар).

I БӨЛІМ. НОТАРИУС: МАҒЫНАСЫ МЕН ҚЫЗМЕТІ. НОТАРИАТТЫҚ ЖҮЙЕНИҢ НЕГІЗДЕРІ

1-бап. Нотариустың анықтамасы

Нотариус – бұл мемлекеттің тапсырмасы бойынша құжаттардың түпнұсқалығын, түпнұсқалығын және сақталуын, сондай-ақ нотариустың кәсіби қызметтерін басқарудағы бейтараптық, тәуелсіздік және өзін-өзі қамтамасыз ету қағидаттарына сәйкес көшірмелер мен күәліктерді берудің жария функциясын орындайтын білікті зангер.

Нотариусты мемлекет мемлекеттік лауазымға орналасу үшін белгісіз мерзімге тандайды және рееси түрде тағайындалады, ол нотариустың рееси атагын және нотариаттың мөрді пайдалануға құқық береді.

Нотариустың жария қызметі қоғамдық қадағалауға жататын және міндетті мүшелікпен ұжымдық нотариаттық ұйымға интеграцияланған тәуелсіз, реттелетін кәсіп шенберінде жүзеге асырылады.

Нотариустарды қоғамдық қадағалауды осы Заңмен немесе басқа заңдармен судьяларға жүктелген өкілеттіктерге нұқсан келтірмей, осы Заңмен мемлекеттік қадағалау органы

было решено разработать подробный свод правил, с тем чтобы типовой закон мог служить как можно более полным справочным документом в интересах стран-кандидатов, которым часто не хватает опыта в таких технических, сложных и деликатных вопросах.

Так, в нем предусмотрены планы периодических проверок всех нотариусов, входящих в Палату (статья 39), разграничение дисциплинарной ответственности и возможной уголовной ответственности (статья 40), система прав и обязанностей нотариусов в этой области (статья 41), виды нарушений, классифицируемых как незначительные, серьезные и особо тяжкие (статьи 42-44), сроки давности (статья 45), перечень наказаний и их градация (статьи 46 и 47), органы, компетентные их налагать (статья 48), подробное регулирование процедуры, без ущерба для возможности того, что устав Палаты устанавливает упрощенную процедуру для незначительных нарушений (статьи 49 и 50), систему обжалования санкций (статья 51), меры по приведению в исполнение этих санкций (статья 52), а также для реабилитации нотариуса-нарушителя после определенного периода времени (статья 53).

Следует отметить, что нотариусу, занимающемуся активной практикой, не разрешается выступать в качестве следователя или секретаря в дисциплинарном производстве нотариата (статья 49); также, что штрафы были выделены в качестве финансового ресурса для нотариальной палаты, выплата которых может быть запрошена в рамках исполнительного производства (статьи 30 и 52).

РАЗДЕЛ I. НОТАРИУС: ЗНАЧЕНИЕ И ФУНКЦИЯ. ОСНОВЫ НОТАРИАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ

Статья 1. Определение нотариуса

Нотариус – это квалифицированный юрист, который выполняет, по поручению государства, публичную функцию составления, удостоверения подлинности и сохранения подлинных документов, а также выдачи копий и удостоверений в соответствии с принципами беспристрастности, независимости и самодостаточности в управлении профессиональными услугами нотариуса.

Нотариус выбирается и официально назначается государством на неопределенный срок для занятия государственной должности, которая дает право на использование офици-

ретінде айқындалған Әділет министрлігі жүзеге асырады.

2-бап. Құзыреттіліктің маңызды саласы

Нотариус соттан тыс саладағы жеке құқық шенберіндегі заңды актілер мен мәмілелерді құжаттауға құзыретті.

Нотариустың құзыреті заңмен анықталған жанжалсыз юрисдикция актілеріне және мемлекет нотариустарға берген жария құқықтың барлық актілері мен рәсімдеріне де қолданылады.

3-бап. Сәйкесіздік және мұдделер қактығысы жағдайлары

Нотариус функциясын жүзеге асыру ерекше берілгендей пен тәуелсіздікті талап етеді, сондыктан академиялық және білім беру қызметін қоспағанда, басқа мемлекеттік функцияны, коммерциялық немесе іс қағаздарын жүргізу қызметін және нотариаттық қызметтен басқа кез келген кәсіби қызметті бір уақытта жүзеге асырумен үйлеспейді.

Алайда, мемлекеттік қадағалау органдары бұл үйлесімсіздіктен жеткілікті себептермен бастартуы мүмкін.

Парламенттегі немесе Үкіметтегі саяси өкілдік немесе басшылықлауазымына тағайындалған нотариустар өздерінің нотариаттық қызметтің саяси лауазымда болған кезде нотариустың орнына қызмет ету үшін басқа нотариусты тағайындаі алады.

Нотариустар өздерінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде өздері, олардың жұбайлары немесе некеде тұрмайтын серіктестері, қан немесе неке бойынша екінші дәрежелі кез келген үшінші дәрежелі туыстары, олардың қызметкерлері немесе олар заңды немесе ерікті түрде ұсынатын немесе қатысатын кез келген жеке немесе заңды тұлға қатыса алмайды. олар кімнің басқару органынан тұрады. мүшелер, партиялар немесе қызығушылықтар бар.

Нотариаттық тәжірибе төлем қабілетсіздігінің немесе шамадан тыс қарыздың жеке жағдайларына сәйкес келмейді.

Нотариусты төлем қабілетсіз немесе шамадан тыс қарызбен жариялауға бағытталған кез келген сот талқылауын өз еркімен немесе кредиторлардың талабы бойынша қозғау нотариаттық практиканы тоқтата тұруға және палатаның өндірісті қозғау

ального титула нотариуса и нотариальной печати.

Публичная функция нотариуса осуществляется в рамках независимой, регулируемой профессии, подлежащей общественному надзору и интегрированной в коллективную нотариальную организацию с обязательным членством.

Общественный надзор за нотариусами осуществляется Министерством юстиции, которое настоящим законом определено в качестве органа государственного надзора, без ущерба для полномочий, возложенных на судей настоящим законом или другими законами.

Статья 2. Существенная сфера компетенции

Нотариус компетентен документировать юридические акты и сделки в рамках частного права во внесудебной сфере.

Компетенция нотариуса распространяется также на акты неконфликтной юрисдикции, определенные законом, и на все акты и процедуры публичного права, делегированные нотариусам государством.

Статья 3. Случаи несовместности и конфликта интересов

Осуществление функции нотариуса требует исключительной самоотверженности и независимости и, следовательно, несовместимо с одновременным осуществлением другой государственной функции, коммерческой или делопроизводственной деятельности и любой профессиональной деятельности, отличной от нотариальной, за исключением академической и образовательной деятельности.

Однако государственный надзорный орган может отказаться от этой несовместимости по достаточной причине.

Нотариусы, которые были назначены на должность политического представительства или руководства в парламенте или в правительстве, могут назначить другого нотариуса для осуществления своей нотариальной деятельности в качестве замещающего нотариуса на то время, пока они занимают политическую должность.

Нотариусы не могут вмешиваться при исполнении своих служебных обязанностей в какие-либо действия, в которых участвуют они сами, их супруги или партнеры, не состоящие в браке, любой родственник третьей степени по крови или второй степени по браку,

туралы өтінішті ресми қабылдаған сәттен бастап орынбасар тағайындауына әкеп соғады, төлем қабілетсіздігі немесе шамадан тыс берешек жағдайы түпкілікті тоқтатылады немесе жағдайларға байланысты өтініш қабылданбайды.

4-бап. Нотариаттық қызмет көрсету міндегі

Мемлекеттік нотариаттық қызметтерді ұсыну сол ұсынуды сұраған нотариустар үшін міндегі болып табылады.

Алайда, нотариустар өз қызметтерін ұсынудан бас тартуы керек, егер олар әрекет етуге құзыретті емес деп санаса, мүдделер қақтығысына ұшырайды немесе бұл әрекет занға тікелей немесе жанама түрде қайшы келеді немесе алайқтық болып табылады.

Мемлекеттік қадағалау органына нотариустың әрекет етуден бас тартуына апелляция берілуі мүмкін.

5-бап. Нотариустардың санын және олардың аумақтық бөлінуін анықтау

Нотариустардың санын мемлекет белгілейді.

Осы заңды қолданатын нормативтік ережелер осы мақсаттар үшін ұлттық аумақ бөлінетін әрбір округтегі немесе аумақтық бірліктегі нотариаттық лауазымдардың санын анықтайды.

Саны халықтың санын, әр ауданның экономикалық белсенділігін және басқа да мән-жайларын, оның ықтимал дамуы мен нотариаттық кенселердің экономикалық өміршендігін ескере отырып, елдің бүкіл аумағында мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті мөлшерге сәйкес келуі тиіс.

Мемлекеттік қадағалау органы мұны орынды деп тапқан кезде нотариустардың саны туралы ережелер мезгіл-мезгіл қайта қаралуы керек, бірақ әрбір қайта қарау арасындағы ең жоғары кезең он жылдан аспауы керек.

Егер мемлекеттік қызметтің себептері бойынша нотариаттық кенсениң экономикалық өміршендігіне кепілдік берілмейтін ауданда нотариаттық кенсе құру немесе сактау туралы шешім қабылданса, Нотариаттық палата қызмет көрсету шығындарын жабу үшін қажетті қаржылық қолдау көрсетуі керек.

их сотрудники или любое физическое или юридическое лицо, которое они законно или добровольно представляют или в чьем руководящем органе они состоят, являются членами, являются партиями или имеют интерес.

Нотариальная практика несовместима с личными ситуациями неплатежеспособности или чрезмерной задолженности.

Возбуждение, добровольно или по требованию кредиторов, любого судебного разбирательства, направленного на объявление нотариуса неплатежеспособным или с чрезмерной задолженностью, влечет за собой приостановление нотариальной практики и назначение Палатой заместителя с момента официального принятия ходатайства о возбуждении производства, ситуация неплатежеспособности или чрезмерной задолженности прекращается окончательно или, в зависимости от обстоятельств, ходатайство отклоняется.

Статья 4. Обязанность оказывать нотариальные услуги

Предоставление государственных нотариальных услуг является обязательным для нотариусов, которым было предложено предоставить то же самое.

Однако нотариусы должны отказать в предоставлении своих услуг, если они считают, что они не компетентны действовать, что они подвержены конфликту интересов или что рассматриваемое действие прямо или косвенно противоречит закону или является мошенническим.

В государственный надзорный орган может быть подана апелляция на отказ нотариуса действовать.

Статья 5. Определение количества нотариусов и их территориального распределения

Количество нотариусов устанавливается государством.

Нормативные положения, применяющие настоящий закон, определяют количество нотариальных должностей в каждом округе или территориальной единице, на которые делится национальная территория для этих целей.

Количество должно соответствовать количеству, необходимому для предоставления государственной услуги на всей территории страны, принимая во внимание численность населения, экономическую активность и другие обстоятельства каждого района, его вероятное развитие и экономическую жизнеспособность нотариальных контор.

6-бап. Аумақтық құзыреттілік саласы

Нотариустар өздеріне бекітілген аумақтық юрисдикция аймағы шегінде өз кеңесін құруға тиіс және егер занда немесе нормативтік актіде өзгеше көзделмесе, осы аймақтан тыс әрекет ете алмайды.

7-бап. Нотариусты таңдау еркіндігі

Нотариаттық қызметтерді пайдаланушылар, егер занда немесе нормативтік актілерде өзгеше көзделмесе, өз таңдауы бойынша нотариусқа нұсқау беруге еркін.

Кәсіпорындар мен тұтынушылар арасындағы екіжақты занды мәмілелерді құжаттау кезінде тұтынушылар тараптардың кез келгенінің тұрғылықты жері бойынша немесе мәміленің мәні болып табылатын мүліктің немесе құқықтың орналасқан жері бойынша аумақтық юрисдикциясы бар адамдар арасынан нотариусты өздері таңдайды. Кез келген басқа нотариусты таңдау тараптардың келісімін талап етеді.

Тараптар әртүрлі нотариустар алдында өз келісімін беретін жағдайлар алдыңғы тармақтың ережелерінен босатылады, өйткені әрбір тарап өз нотариусын таңдауға еркін.

Занды мәміленің мәні жылжымайтын мүлікті беру, жылжымайтын мүлікке заттай құқықтарды құру, өзгерту немесе тоқтату, компанияларға немесе занды тұлғалардың басқа да тұрлеріне құру, өзгерту немесе тарату немесе кәсіпкерлік, инвестициялық немесе тұтынушылық қаржыландыру болып табылатын барлық немесе тараптардың нотариус алдында тікелей жеке қатысуыныз түпнұсқа құжаттар қашықтан орындалған жағдайда нотариусты таңдау келесі орындардың кез келгенінде аумақтық юрисдикциясы бар адамдармен шектелуі керек: мәміле нысанасы болып табылатын жылжымайтын мүлік объектісінің орналасқан жері, құрылатын, өзгерілетін немесе таратылатын занды тұлғаның орналасқан жері, тараптардың кез келгенінің тұрғылықты жері немесе резидент емес жағдайында олардың шетелге көшу алдында ұлттық аумақта соңғы тұрғылықты жері.

8-бап. Нотариаттық кеңсені ұйымдастыру

Нотариаттық кеңсе – бұл нотариус тәжірибесінің кең таралған орны, онда нотариус түпнұсқа құжаттар мұрағатын, көмекші

Положения о количестве нотариусов должны периодически пересматриваться, когда государственный надзорный орган считает это целесообразным, но максимальный период между каждым пересмотром не должен превышать десяти лет.

Если по соображениям государственной службы будет принято решение создать или сохранить нотариальную контору в районе, где экономическая жизнеспособность нотариальной конторы не может быть гарантирована, Нотариальная палата должна предоставить финансовую поддержку, необходимую для покрытия расходов на услуги.

Статья 6. Территориальная сфера компетенции

Нотариусы должны создавать свою контору в пределах закрепленной за ними территориальной зоны юрисдикции и не могут действовать за пределами этой зоны, если иное не предусмотрено законом или нормативным актом.

Статья 7. Свобода выбора нотариуса

Пользователи нотариальных услуг могут свободно давать указания нотариусу по своему выбору, если иное не предусмотрено законом или нормативными актами.

При документировании двусторонних юридических сделок между предприятиями и потребителями потребители сами выбирают нотариуса из числа тех, кто обладает территориальной юрисдикцией по месту жительства любой из сторон или по месту нахождения имущества или права, являющегося предметом сделки. Выбор любого другого нотариуса требует согласия сторон.

Случай, в которых стороны дают свое согласие перед разными нотариусами, освобождаются от положений предыдущего пункта, поскольку каждая сторона вольна выбирать своего собственного нотариуса.

В случае дистанционного исполнения аутентичных документов, без непосредственного физического присутствия перед нотариусом всех или какой-либо из сторон, когда предметом юридической сделки является передача недвижимого имущества, создание, изменение или прекращение вещных прав на недвижимое имущество, создание, изменение или роспуск компаниям или другим типам юридических лиц, или финансированию предпринимательской, инвестиционной или потребительской деятельности, выбор нотариуса должен быть ограничен теми, кто имеет территориальную юрисдикцию в любом из

кітаптар мен тізілімдерді, сондай-ақ нотариус-қа сеніп тапсырылған құжаттарды сақтайды.

Нотариустар өздерінің нотариаттық кеңсесін дербес үйымдастырады және оны өз есебінен, өздерінің айрықша жауапкершілігімен, қызметкерлерімен және мемлекеттік нотариаттық қызметтер көрсету үшін қажетті басқа да материалдық құралдармен жалдай отырып басқарады.

Нотариустың жария қызметін нотариус жеке өзі жүзеге асырады және оны нотариус болып табылмайтын адамға беруге болмайды.

Нотариустар өз кеңселерін заңдардың, нормативтік актілердің және мемлекеттік қадағалау органды мен Нотариаттық палатаның нұсқауларына сәйкес өз міндеттері мен міндеттерін тиімді орындау үшін қажетті техникалық құралдармен жарактандыруға міндетті.

Нотариаттық кеңсенің жұмыс істеуін нотариустар өз қызметтерін пайдаланушылардан алынатын сыйақы есебінен және осы Заңдың 5-бабының соңғы абзацында көзделген жағдайда нотариаттық палата ұсынатын қаржылық қолдау есебінен қаржыландырады.

Нотариаттық кеңсе мемлекеттік кеңсе мәртебесіне ие және нотариаттық палата мен мемлекеттік қадағалау органды тарапынан қадағалауға жатады.

Нотариаттық кеңсе нотариус және мемлекеттік қызмет көрсету үшін жеткілікті персонал болған кезде әдеттегі жұмыс уақытында ашылуға тиіс.

Нотариустар өз атына осындай банктік шottарды ашуы керек, олар өз қызметтері үшін алынған алымдарды төлеуге және нотариаттық кеңсесінің ағымдағы шығындарын төлеуге жарамды деп санайды.

Нотариустар да өз атына, бірақ «үшінші тұлғалардың депозиттеріне арналған нотариаттық шот» деген белгімен келісімшарттың бағасын төлеу үшін немесе оның орындалуын қамтамасыз ету үшін нотариаттық қызметтерді пайдаланушылардан алынған қаражатты депозитке салу мақсаттары үшін қолайлы деп санайтын банктік шottарды ашуы керек, салықтар және ауыртпалықтардан босату салымшының атынан немесе өз қызметтік міндеттерін орындау кезінде оларға жүктелген кез келген басқа мәселелер бойынша қайта ауыртпалықтан босату.

следующих мест: местонахождение объекта недвижимости, являющегося предметом сделки, местонахождение юридического лица, которое будет создано, изменено или ликвидировано, место жительства любой из сторон или, в случае нерезидентов, их последнее место жительства на национальной территории перед переездом за границу.

Статья 8. Организация нотариальной конторы

Нотариальная контора – это обычное место практики нотариуса, где нотариус хранит архив подлинных документов, вспомогательные книги и реестры, а также документы, доверенные нотариусу.

Нотариусы самостоятельно организуют свою нотариальную контору и управляют ею, нанимая за свой счет, под свою исключительную ответственность, персонал и другие материальные средства, необходимые для оказания государственных нотариальных услуг.

Публичная функция нотариуса осуществляется лично нотариусом и не может быть делегирована лицу, которое не является нотариусом.

Нотариусы обязаны оснащать свои офисы техническими средствами, необходимыми для эффективного выполнения своих задач и обязанностей, в соответствии с положениями законов, нормативных актов и указаний государственного надзорного органа и Нотариальной палаты.

Функционирование нотариальной конторы финансируется нотариусами за счет вознаграждения, получаемого от пользователей их услуг, и в случае, предусмотренном в последнем абзаце статьи 5 настоящего закона, за счет финансовой поддержки, предоставляемой Нотариальной палатой.

Нотариальная контора имеет статус государственной конторы и подлежит надзору со стороны нотариальной палаты и государственного надзорного органа.

Нотариальная контора должна быть открыта в обычное рабочее время при наличии нотариуса и достаточного количества персонала для предоставления государственной услуги.

Нотариусы должны открывать на свое имя такие банковские счета, которые они считут подходящими для оплаты сборов, полученных за их услуги, и оплаты текущих расходов их нотариальной конторы.

Үшінші тұлғалардың депозиттік шоттары нотариустарға тиесілі басқа шоттардан өзатына бөлінуі керек және тек алдыңғы тармақта көрсетілген мақсаттар үшін пайдаланылуы керек.

Нотариустар ашқан үшінші тұлғалардың депозиттік шоттары әрбір нақты жағдайда колданылатын шарттық шарттар мен құқықтық нормаларға сәйкес депозитке салынған сомалардың салымшылары мен болжамды алушыларның меншігі болып табылады, бірақ өз міндеттерін орындау кезінде оларды ресми түрде алмастыратын қолданыстағы нотариустар немесе нотариустар ғана осындаш шоттарды басқаруға және қаражатқа қол жеткізуге құқылы.

9-бап. Қашықтықтан байланыс құралдары

Нотариустарда ақпаратты беру үшін цифрлық жүйелер болуға тиіс, мұндай жүйелерде нотариустың білікті электрондық қолтаңбалар жасауға арналған құрылғылары, сондай-ақ нотариустар, Нотариаттық палатамен, олардың қызметтерін пайдаланушылармен, мемлекеттік тізілімдермен, басқа да дерекқорлармен және ресми байланыс желілерімен қорғалған байланыс желісі болуға тиіс.

Мемлекеттік қадағалау органдары мұндай жүйелердің техникалық сипаттамаларын ақпараттың қауіпсіздігін, тұтастығын және құпиялыштығын қамтамасыз ететіндей етіп анықтауды тиіс.

10-бап. Нотариустардың азаматтық-құқықтық жауапкершілігі

Нотариустар өз қызметтерін көрсету кезінде өз кінәсінен немесе немқұрайлыштығынан немесе қызметкерлерінің кінәсінен келтірілген залал үшін жеке жауап береді.

Мемлекет өз функцияларын орындау кезінде нотариустардың іс-әрекеттері үшін тікелей немесе жанама азаматтық жауапкершіліктен босатылады.

Нотариустың азаматтық-құқықтық жауапкершілігі нотариаттық палатаның регламентінде немесе жарғысында айқындалатын тәртіпен сактандырылуға тиіс.

Нотариустар, егер олар бұрын азаматтық жауапкершіліктен сактандыру қорғанысын алмаған болса, тәжірибелі бастай алмайды.

Нотариусы должны открывать также на свое имя, но с обозначением «нотариальный счет для депозитов третьих лиц», такие банковские счета, которые они считут подходящими для целей депонирования средств, полученных от пользователей нотариальных услуг для оплаты цены контракта или в качестве обеспечения его исполнения, для оплаты долгов и налогов и освобождение от обременений от имени вкладчика или по любым другим вопросам, порученным им при исполнении своих служебных обязанностей.

Депозитные счета третьих лиц должны быть отделены от других счетов, принадлежащих нотариусам на их собственное имя, и должны использоваться исключительно для целей, указанных в предыдущем пункте.

Депозитные счета третьих лиц, открытые нотариусами, являются собственностью вкладчиков и предполагаемых получателей депонированных сумм в соответствии с договорными условиями и правовыми нормами, применимыми в каждом конкретном случае, но только действующие нотариусы или нотариусы, официально заменяющие их при исполнении своих обязанностей, имеют право управлять такими счетами и получить доступ к средствам.

Статья 9. Средства дистанционной связи

Нотариусы должны иметь цифровые системы для передачи информации, такие системы должны включать устройства для создания нотариусом квалифицированных электронных подписей, а также защищенную сеть связи между нотариусами, с нотариальной палатой, с пользователями их услуг, государственными реестрами, другими базами данных и официальными сетями связи.

Государственный надзорный орган должен определить технические характеристики таких систем таким образом, чтобы обеспечить безопасность, целостность и конфиденциальность информации.

Статья 10. Гражданко-правовая ответственность нотариусов

Нотариусы несут личную ответственность за ущерб, причиненный при оказании их услуг по их собственной вине или небрежности или по вине их сотрудников.

Государство освобождается от гражданской ответственности, прямой или косвенной, за действия нотариусов при выполнении ими своих функций.

11-бап. Нотариаттық қызметтер үшін сыйақы

Нотариаттық қызметтер үшін сыйақы үшін оларды сұраған пайдаланушылар жауапты болады.

Нотариаттық алымдарды мемлекет белгілейді және осы заңды қолданатын нормативтік актілерде белгіленген тарифпен реттеледі.

Тариф нотариаттық кеңсөні ұстауға арналған шығыстарды жабуға және нотариаттық қызметтерге қоғамдық қолжетімділікті, осы қызметтердің сапасын, сондай-ақ нотариустың бейтараптығы мен тәуелсіздігін қамтамасыз ете отырып, нотариустың тиісті кәсіби сыйақысын қамтамасыз етуге тиіс.

Нотариустарға тарифпен белгіленген немесе ең төменгі бағаларға жеңілдіктер немесе төмендетулер ұсынуға, сондай-ақ өз қызметтерін пайдаланушыларды тарту мақсатында комиссиялар, сыйлықтар немесе басқа да артықшылықтар ұсынуға рұқсат етілмейді.

Алдыңғы тармақтың ережелеріне қарамастан, Нотариаттық палата басқа мемлекеттік органдармен немесе коммерциялық емес ұйымдармен ынтымақтастық және ынтымақтастық туралы келісімдер жасай алады, бұл осал адамдарға немесе табиғи апаптардан зардап шеккендерге немесе басқа да қажеттілік жағдайларына байланысты нотариаттық алымдардың кемуіне әкеледі, бұл жағдайда бұл бәрінің міндегі болып табылады.

Нотариаттық тариф қарапайым, ашық және жұртшылық үшін оңай қолжетімді болуы тиіс.

Нотариустардың шоттарында көрсетілген қызметтер мен тарифке сәйкес тиісті алымдар нақты көрсетілуі тиіс.

12-бап. Кәсіби құпиялыштықты және оның шегін сақтау міндегі

Нотариустар ақпаратқа қол жеткізуіді сұраған адамның оған заңды мүддесі болған кезде немесе жалпыға белгілі немесе тривиальды маңызы бар фактілер туралы жағдайда мүдделі тараптардан бас тарту жағдайын қоспағанда, өздерінің түпнұсқа құжаттарының мұрағатында қамтылған ақпаратты және

Гражданко-правовая ответственность нотариуса должна быть застрахована в порядке, определяемом регламентом или уставом нотариальной палаты.

Нотариусы не могут начинать практику, если они предварительно не получили страховую защиту от гражданской ответственности.

Статья 11. Вознаграждение за нотариальные услуги

Ответственность за вознаграждение за нотариальные услуги несут пользователи, запрашивающие их.

Нотариальные сборы устанавливаются государством и регулируются тарифом, установленным нормативными актами, применяющими настоящий закон.

Тариф должен покрывать расходы на содержание нотариальной конторы и обеспечивать надлежащее профессиональное вознаграждение нотариуса, обеспечивая при этом общественный доступ к нотариальным услугам, качество этих услуг, а также беспристрастность и независимость нотариуса.

Нотариусам не разрешается предлагать скидки или понижения фиксированных или минимальных цен, установленных тарифом, а также предлагать комиссионные, подарки или другие преимущества с целью привлечения пользователей своих услуг.

Несмотря на положения предыдущего пункта, Нотариальная палата может заключать соглашения о солидарности и сотрудничестве с другими государственными учреждениями или некоммерческими организациями, ведущие к сокращению нотариальных сборов для уязвимых лиц или тех, кто пострадал от стихийных бедствий или в других ситуациях необходимости, и в этом случае применить льготы является обязанностью всех нотариусов, входящих в Палату.

Нотариальный тариф должен быть простым, прозрачным и легкодоступным для общественности.

В счетах нотариусов должны быть четко указаны оказанные услуги и соответствующие сборы в соответствии с тарифом.

Статья 12. Обязанность соблюдать профессиональную конфиденциальность и ее пределы

Нотариусы обязаны сохранять в тайне информацию, содержащуюся в их архиве подлинных документов, и любую другую информацию, которая становится им известна в ходе их практики, за исключением случая

олардың практикасы барысында оларға белгілі болатын кез келген басқа ақпаратты құпия сақтауға міндettі.

Кәсіби құпиялылық заң нотариусқа ақпарат беру міндетін жүктеген немесе егер нотариус адамға өлім немесе ауыр жарақат алу қаупі төніп тұр деп санауға негізі негіз болса, зорлық-зомбылықтың алдын алу үшін ақпарат жария етілуі керек жағдайларда да сақталмайды.

Кәсіби құпиялықты сақтау міндеті нотариустың қызметкерлері мен әріптестеріне қолданылады және нотариаттық практика тоқтатылған немесе тоқтатылған жағдайда сақталады.

Нотариустар қағазда немесе цифрлық форматта сақтауындағы құжаттарды тиісінше алып қоюдың, өшірудің, көшірудің, таратудың немесе жария етудің алдын алу үшін тиісті рәсімдер мен қауіпсіздік құралдарын енгізуі тиіс.

13-бап. Қылмыспен күресу, салық төлеуден жалтару және ақшаны жылыстату бойынша ынтымақтастық міндеті

Нотариустар өз лауазымына байланысты қылмыстың алдын алуға және жолын кесуге, салық төлеуден жалтаруға және ақшаны жылыстатуға жауапты сот және әкімшілік органдармен ынтымақтасуға міндettі. Тиісінше, нотариустар аталған органдарға олардың иелігіндегі тиісті деректерді құқықтық және нормативтік ережелерде айқындалған тәртіппен ұсынуға тиіс.

14-бап. Нотариусты ауыстыру

Ауруға, жүктілікке және босануға байланысты демалысқа немесе әкесінің күтіміне, демалысқа, академиялық қызметке қатысуға, саясатта немесе нотариаттық палатада жауапты лауазымдарға орналасуға байланысты немесе басқа да дәлелді себептер бойынша уақытша болмаған жағдайда, қазіргі нотариусты сол немесе сабактас ауданнан немесе облыстан келген нотариус еркін тағайындауды нотариустың келісімімен; ал егер мұндай тағайындау еркіті негізде мүмкін болмаса, Нотариаттық палата тағайындаған нотариус.

Алдыңғы тармақта көзделген жағдайларда нотариаттық кеңсенің шығыстарын әлі де жұмыс істеп тұрған нотариус толық көтереді, ал гонорарлар, егер олар бөлудің басқа негізі

отказа заинтересованных сторон, когда лицо, запрашивающее доступ к информации, имеет законный интерес к ней или в случае фактов, которые общеизвестны или имеют тривиальную важность.

Профессиональная конфиденциальность также не соблюдается в тех случаях, когда закон налагает на нотариуса обязанность сообщать информацию или когда информация должна быть разглашена для предотвращения актов насилия, если у нотариуса есть разумные основания полагать, что человеку угрожает неминуемая опасность смерти или серьезных травм.

Обязанность соблюдать профессиональную конфиденциальность распространяется на сотрудников и коллег нотариуса и сохраняется в случае приостановления или прекращения нотариальной практики.

Нотариусы должны внедрить соответствующие процедуры и инструменты безопасности, чтобы предотвратить ненадлежащее изъятие, удаление, копирование, распространение или разглашение документов, находящихся у них на хранении, будь то на бумаге или в цифровом формате.

Статья 13. Обязанность сотрудничать в борьбе с преступностью, уклонением от уплаты налогов и отмыванием денег

Нотариусы в силу своей должности обязаны сотрудничать с судебными и административными органами, отвечающими за предотвращение и пресечение преступности, уклонения от уплаты налогов и отмывания денег. Соответственно, нотариусы должны предоставлять указанным органам соответствующие данные, имеющиеся в их распоряжении, в порядке, определенном правовыми и нормативными положениями.

Статья 14. Замена нотариуса

В случае временного отсутствия в связи с болезнью, отпуском по беременности и родам или уходу за отцом, отпусками, участием в академической деятельности, занятием ответственных должностей в политике или в нотариальной палате или по другим уважительным причинам, действующий нотариус должен быть заменен нотариусом из того же или смежного района или из области, свободно назначается должностным лицом с согласия замещающего нотариуса; а если такое назначение невозможно на добровольной основе – нотариусом, назначенным Нотариальной палатой.

туралы уағдаласпаса, жұмыс істеп тұрған нотариус үшін үштен екінші және алмастырушы үшін үштен бірі пропорцияда бөлінеді.

Осы замда көзделгендегі төлем қабілетсіздігі немесе дисквалификацияға әкеп соқтыратын шамадан тыс берешек жағдайында нотариустың орнына Нотариаттық палата тағайындаған басқа нотариус келуі тиіс. Нотариаттық кеңсенің шығыстарын, алмастырушы тұлғаның сыйақысын және ауыстырылған нотариустың борыштарын төлеу үшін ауыстыру барысында алынған гонорарларды бөлу дәрменсіздік немесе шамадан тыс берешек туралы жариялауға юрисдикциясы бар сот немесе әкімшілік органның нұсқаулағына сәйкес жүзеге асырылуға тиіс. Сыйақы тағайында мас бұрын орынбасарға Нотариаттық палатамен кеңесу қажет.

Нотариус тәртіптік рәсімдер аяқталғанға дейін сақтық шарасы ретінде практикадан уақытша шеттетілген жағдайда Нотариаттық палата алмастырушы нотариусты тағайындауды, оның сыйақысын белгілейді және ауыстырылатын нотариусқа алмастыру барысында алынған гонорарлар мен нотариаттық кеңсенің алдын алу тоқтата тұру ұзақтығына арналған шығыстары арасындағы айырманы төлейді.

Нотариус тәртіптік жаза тәртібімен практикадан уақытша шеттетілген жағдайда Нотариаттық палата санкциялар салынған нотариусты ауыстыру үшін нотариусты тағайындауды, ауыстырушы нотариустың сыйақысын белгілейді және палатаға есептегетін кіріс ретінде ауыстыру барысында алынған гонорарлар мен Нотариаттық кеңседен тәртіптік шеттету уақытына кеткен шығыстар арасындағы айырманы алады.

Осы замды қолданатын ережелер мен Нотариаттық палатаның жарғысында орынбасарларды тағайындау рәсімі және осы бапта көзделген ауыстыру жағдайларына немесе нотариаттық практика үшін ауыстыруды тағайындау қажет болатын басқа жағдайларға қатысты басқа да қосымша ережелер белгіленуі мүмкін.

Осы бапта көзделген ауыстырулар нотариус-тағылымдашылардың, зейнеткерлікке шыққан нотариустардың, демалыста немесе басқа да ерекше жағдайларда нотариустардың пайдасына, егер оларға Нотариат-

В случаях, предусмотренных в предыдущем пункте, расходы нотариальной конторы по-прежнему полностью несет действующий нотариус, а гонорары распределяются в пропорции две трети для действующего нотариуса и одна треть для замещающего, если они не договорились о другой основе распределения.

В случае неплатежеспособности или чрезмерной задолженности, приводящей к дисквалификации, как это предусмотрено настоящим законом, нотариус должен быть заменен другим нотариусом, назначенным Нотариальной палатой. Распределение гонораров, полученных в ходе замены, для оплаты расходов нотариальной конторы, вознаграждения замещающего лица и долгов замещенного нотариуса должно осуществляться в соответствии с инструкциями судебного или административного органа, обладающего юрисдикцией объявлять о несостоятельности или чрезмерной задолженности. Перед назначением вознаграждения заместителю необходимо проконсультироваться с Нотариальной палатой.

В случае временного отстранения нотариуса от практики в качестве меры предосторожности до завершения дисциплинарных процедур Нотариальная палата назначает замещающего нотариуса, устанавливает его вознаграждение и выплачивает замещаемому нотариусу разницу между гонорарами, полученными в ходе замещения, и расходами нотариальной конторы на продолжительность предупредительной приостановки.

В случае временного отстранения нотариуса от практики в порядке дисциплинарного взыскания Нотариальная палата назначает нотариуса для замены нотариуса, на которого наложены санкции, устанавливает вознаграждение замещающего нотариуса и получает в качестве дохода, начисляемого Палате, разницу между гонорарами, полученными в ходе замены, и расходами из нотариальной конторы на время дисциплинарного отстранения.

Положения, применяющие настоящий Закон, и устав Нотариальной палаты могут устанавливать процедуру назначения заместителей и другие дополнительные правила, касающиеся случаев замены, предусмотренных в настоящей статье, или других ситуаций, когда необходимо назначить замену для нотариальной практики.

Замены, предусмотренные в этой статье, могут быть произведены в пользу нотариусов-

тық палата уәкілдегі берген болса және заңнамалық немесе нормативтік тыйым салынбаған жағдайда жүргізілуі мүмкін.

15-бап. Нотариустар арасындағы серіктестік

Екі немесе одан да көп нотариустар нотариаттық палатаның алдын ала рұқсатымен ортақ кенседе өз тәжірибесін жалғастыру үшін бір-бірімен серіктестікке кіре алады, бірақ әрбір нотариус өздері жасаған түпнұсқа құжаттардың жеке мұрағатын жүргізіп, олар куәландыратын құжаттар үшін жеке жауап беруі керек.

Нотариустар заңгерлердің басқа түрлерімен, салық кеңесшілерімен немесе кез келген басқа кәсіп өкілдерімен серіктестікте тәжірибе жасай алмайды.

ІІ БӨЛІМ. НОТАРИАТТЫҚ МАМАНДЫҚҚА ТУСУ

16-бап. Нотариус лауазымына тағайындауға қойылатын талаптар

Нотариаттық кенсеге түсуге қойылатын талаптар:

- заңның немесе халықаралық шарттардың ережелеріне байланысты осы мақсаттар үшін баламалы деп саналатын тиісті мемлекеттің немесе басқа мемлекеттің азаматтығына ие болу;
- 25 жасқа толу;
- тиісті штат университетінде немесе дәрежесі дүрыс танылған басқа штатта түлек болу немесе заң ғылымдарының докторы болу;
- қызметтік міндеттерін орындау үшін физикалық немесе ақыл-есі кем болмау;
- түпкілікті сот үкімімен немесе түпкілікті әкімшілік қаулысымен мемлекеттік міндеттерді атқарудан шеттетілмеуге немесе дәрменсіздігіне кінәлі деп танылмауға тиіс;
- мемлекеттік қадағалау органы белгіліген, заңдердің құзыреттілігінің жоғары деңгейін растайтын іріктеу тестілерінен өту;
- нотариаттық кенседе кемінде екі жыл жұмыс тәжірибесінің болуы.

Кандидаттарды іріктеу олардың нотариаттық практикаға байланысты құқықтық мәселелердегі теориялық және практикалық білімдері негізінде жүргізіледі. Емтихандардың құрылымы, оларды үйімдастыру және

стажеров, нотариусов на пенсии, нотариусов в отпуске или в других особых ситуациях, при условии, что они были уполномочены на это Нотариальной палатой и что нет никакого законодательного или нормативного запрета.

Статья 15. Партнерство между нотариусами

Два или более нотариуса могут, с предварительного разрешения Нотариальной палаты, вступить в партнерство друг с другом, чтобы продолжать свою практику в общем офисе, но каждый нотариус должен вести индивидуальный архив подлинных документов, изготовленных ими, и нести индивидуальную ответственность за документы, которые они удостоверяют.

Нотариусы не могут практиковать в партнерстве с другими видами юристов, налоговыми консультантами или представителями любой другой профессии.

РАЗДЕЛ ІІ. ПОСТУПЛЕНИЕ НА НОТАРИАЛЬНУЮ СПЕЦИАЛЬНОСТЬ

Статья 16. Требования для назначения на должность нотариуса

Требования для поступления в нотариальную контору следующие:

- обладание гражданством соответствующего государства или другого государства, рассматриваемого как эквивалентное для этих целей в силу положений закона или международных договоров;

- достичь возраста 25 лет;

- быть выпускником или иметь степень доктора права в университете соответствующего штата или другого штата, чья степень была должностным образом признана;

- не быть физически или умственно неполноценным для выполнения своих служебных обязанностей;

- не быть отстраненным от исполнения государственных обязанностей окончательным судебным приговором или окончательным административным постановлением или быть признанным виновным в несостоятельности;

- пройти отборочные тесты, установленные государственным надзорным органом, подтверждающие высокий уровень компетентности юриста;

- иметь практический опыт работы в нотариальной конторе не менее двух лет.

Отбор кандидатов производится на основе их теоретических и практических

кезенділігі, тексеруге жататын пәндер, емтихан комиссиясының құрамы және басқа да рәсімдер қолданыстағы нормативтік актілермен айқындалады.

Нотариус ретінде тағайындауға қойылатын талаптардың орындалғанын растаутәртібі де регламентпен айқындалады.

17-бап. Ресми тағайындау және жариялау

Нотариустарды тағайындау мемлекеттік қадағалау органының ресми шешімі негізінде жүргізіледі, ол ресми мемлекеттік журналда жарияланады.

18-бап. Лауазымға кірісу

Практика басталар алдында нотариус салтанатты ресми акт арқылы қызметке кіріседі, онда нотариус осындай лауазымға қатысты міндеттерді адал орындауға ант береді немесе уәде етеді және нотариустың қолы нотариаттық палатада және қадағалау органында тіркеледі.

19-бап. Өкілеттікті тоқтату

Нотариустар тәжірибелі еркіті түрде уақытша тоқтатып, ұзак демалысқа кете алады; бұл олардың лауазымынан айырылуына және болашақ бос лауазымдар үшін бәсекелесу мүмкіндігіне әкеледі.

Нотариустар қайтыс болған, физикалық немесе психикалық тұрғыдан өз функцияларын орындаі алмаған, өз еркімен отставкаға кеткен, түпкілікті жұмыстан шығарылған және зейнетке шыққан жағдайда өз қызметтерін біржола тоқтатады.

Нотариустар алпыс бес жасында өз еркімен зейнетке шығып, жетпіс бес жасында мәжбүрлі түрде зейнетке шыға алады.

20-бап. Бос лауазымдарды толтыру

Нотариустардың бос нотариаттық лауазымдары кандидаттар көрсеткен кәсіби құзыреттілікке және еңбек сінірген жылдары жинақталған тәжірибеге басымдық берілетін еңбегіне негізделген қоғамдық конкурс арқылы толтырылады.

ІІІ БӨЛІМ. НОТАРИАТТЫҚ ТҮПНҰСҚА ҚҰЖАТТАР

21-бап. Нотариаттық түпнұсқа құжат. Негізгі талаптар

Нотариустың негізгі қызметі түпнұсқасы оларда құжатталған құқықтық қатынастардың құнімен, қолымен және мазмұнымен байла-

заний в юридических вопросах, связанных с нотариальной практикой. Структура экзаменов, их организация и периодичность, предметы, подлежащие проверке, состав экзаменационной комиссии и другие процедуры определяются действующими нормативными актами.

Порядок подтверждения того, что требования для назначения в качестве нотариуса были выполнены, также определяется регламентом.

Статья 17. Официальное назначение и публикация

Назначение нотариусов производится на основании официального решения государственного надзорного органа, которое публикуется в официальном государственном журнале.

Статья 18. Вступление в должность

Перед началом практики нотариус вступает в должность посредством торжественного официального акта, в котором нотариус клянется или обещает добросовестно выполнять обязанности, относящиеся к такой должности, и подпись нотариуса регистрируется в нотариальной палате и надзорном органе.

Статья 19. Прекращение полномочий

Нотариусы могут временно прекратить практику на добровольной основе и уйти в длительный отпуск; это влечет за собой их отстранение от должности с потерей как занимаемой должности, так и возможности конкурировать за будущие вакантные должности.

Нотариусы навсегда прекращают занимать свои должности в случае смерти, физической или психической неспособности выполнять свои функции, добровольной отставки, окончательного увольнения и выхода на пенсию.

Нотариусы могут добровольно выходить на пенсию в возрасте шестидесяти пяти лет и выходить на пенсию в принудительном порядке в возрасте семидесяти пяти лет.

Статья 20. Заполнение вакантных должностей

Вакантные нотариальные должности нотариусов заполняются посредством общественного конкурса, основанного на заслугах, в котором приоритет отдается профессиональной компетентности, продемонстрированной кандидатами, и опыту, накопленному за выслугу лет.

нысты тұпнұсқа құжаттарды жасау арқылы жеке құқықтың заңды мәмілелерінің тұпнұсқалығын куәландыру.

Нотариус тараптардың жеке басын және әрекет қабілеттілігін куәландыруға, оларға толық және түсінікті заң ақпаратын беруге, тараптардың еркін түсіндіруге, оны заңнама талаптарына бейімдеуге және келісімнің құқықтық негіздері мен салдарын нақты түсіне отырып, келісімнің еркін берілуін қамтамасыз етуге міндетті.

Барлық жағдайларда нотариус дербес және бейтарап әрекет етуі және барлық тараптарға әрбір тараптың мән-жайларына сәйкес қажетті ақпарат пен консультациялар беруі тиіс. Нотариустың бейтарап болу міндеттемесі тараптар арасындағы құқықтық білімдегі айырмашылықтарды теңестіру мақсатында екінші тарапқа қатысты қолайсыз Тарапқа тиісті көмек көрсетуді білдіреді.

Нотариус заңды актінің немесе мәміленің заңдылығын тексеріп, олардың мақсаты заңсыз немесе алаяқтық болса, әрекеттерден бас тартуы керек.

Нотариус тұпнұсқа құжаттың жасалуына жеке-дара жауап береді. Нотариустар өздері ұсынған жобаны немесе хаттаманы қабылдауды немесе қабылдамауы, сондай-ақ тараптардың келісімімен оған қажетті деп санайтын өзгерістер енгізуі мүмкін.

Осы баптың ережелері нотариаттық тұпнұсқа құжат жасалған қағаз немесе цифрлық болса, тасымалдаушыға қарамастан қолданылады.

22-бап. Нотариаттық тұпнұсқа құжаттарды қашықтықтан ресімдеу

Тұпнұсқа құжаттар заңда тікелей көзде-лген барлық жағдайларда, тараптардың немесе олардың өкілінің нотариус алдында тікелей физикалық қатысуының қашықтықтан ресімделуі мүмкін.

Тұпнұсқалық құралдарды қашықтықтан орындау алдынғы мақаланың ережелерімен реттеледі және төменде көрсетілген қауіпсіздік талаптарына сәйкес келуі керек.

1. Нотариустың алдында физикалық қатыспайтын тараптарды цифрлық сәйкестендіру қашықтықтан қатысу арқылы бейнеконференция немесе нотариусқа құжатты орын-

РАЗДЕЛ III. НОТАРИАЛЬНЫЕ ПОДЛИННЫЕ ДОКУМЕНТЫ

Статья 21. Нотариальный подлинный документ. Основные требования

Основная функция нотариуса заключается в удостоверении подлинности юридических сделок частного права путем составления подлинных документов, подлинность которых связана с датой, подписью и содержанием документированных в них правоотношений.

Нотариус обязан удостоверить личность и дееспособность сторон, предоставить им полную и понятную юридическую информацию, интерпретировать волю сторон, адаптировать ее к требованиям законодательства и обеспечить, чтобы согласие было дано свободно, с четким пониманием правовых рамок и последствий правового акта или сделки, задокументированных в подлинном документе.

Во всех случаях нотариус должен действовать независимо и беспристрастно и предоставлять всем сторонам необходимую информацию и консультации в соответствии с обстоятельствами каждой стороны. Обязательство нотариуса быть беспристрастным подразумевает оказание соответствующей помощи стороне, находящейся в невыгодном положении по отношению к другой стороне, с целью уравновесить различия в юридических знаниях между сторонами.

Нотариус должен проверить законность юридического акта или сделки и отказаться от действий, если их цель является незаконной или мошеннической.

Нотариус несет единоличную ответственность за составление подлинного документа. Нотариусы могут принять или отклонить представленный им проект или протокол, а также внести, с согласия сторон, в него такие изменения, которые они сочтут необходимыми.

Положения настоящей статьи применяются независимо от носителя, будь то бумажный или цифровой, на котором составлен нотариальный подлинный документ.

Статья 22. Дистанционное оформление нотариальных подлинных документов

Подлинные документы могут быть оформлены дистанционно, без непосредственного физического присутствия сторон или их представителя перед нотариусом, во всех случаях, прямо предусмотренных законом.

дау кезінде осында тараптардың жеке басын және олардың әрекет қабілеттілігін анықтауға мүмкіндік беретін баска да аудиовизуалды байланыс құралдары арқылы жүзеге асырылады.

2. Қашықтықтан пайда болған және нотариусқа белгісіз адам мемлекеттік орган берген жеке басын куәландыратын құжатты немесе тиісті IT қосымшасы арқылы иесінің сандық бейнесі қашықтықтан оқылатын файлды қамтитын ресми төлқұжатты көрсетуі керек, осылайша нотариус кескіннің ұқастығын тексерे алады, жеке басын куәландыратын құжатқа енгізілген немесе жеке тұлғаның сипаттамалары бар төлқұжат экранда пайда болады.

3. Нотариус пен нотариустың алдында жеке қатыспайтын тараптар арасындағы байланыс мемлекет ұсынған немесе мақұлданған арнайы IT платформасы арқылы жүзеге асырылуы керек берілетін деректердің құпиялышы мен тұтастығын қамтамасыз етуге және Нотариаттың палатаның бақылауында болуға тиіс қадағалау органы тарапынан қадағалауға нұқсан келтірмestен мемлекеттік қадағалау органы.

4. Тараптардың біреуінің жеке басына немесе қабілетіне күмәнданған жағдайда нотариус әрекет етуден бас тартады.

Ақшаны жылыштатудың алдын алу туралы ереже немесе басқа заң тікелей талап етілетін жағдайларды қоспағанда, бейнеконференция немесе басқа қашықтағы аудиовизуалды байланыс құралдары арқылы орындалған жағдайларда ешқандай жазба жүргізілмеуі керек.

Барлық занды мақсаттар үшін тараптардың орналасқан жеріне қарамастан нотариустың орны мен уақыты орындалатын орын және уақыт болып есептеледі.

23-бап. Тұпнұсқа құжаттың тұпнұсқасын сақтау және көшірмелерін беру

Тұпнұсқа құжаттарды нотариустар олардың жазбаларында немесе мұрағаттарында орындау күні бойынша хронологиялық тәртіппен сақтайды.

Тараптар нотариуста сакталатын тұпнұсқа құжаттың тұпнұсқасының көшірмелерін алуға құқылы. Тұпнұсқа көшірмелер тұпнұсқамен бірдей мәнге ие. Нотариус

Удаленное выполнение аутентичных инструментов регулируется положениями предыдущей статьи и также должно соответствовать требованиям безопасности, изложенным ниже.

1. Цифровая идентификация сторон, физически не присутствующих перед нотариусом, осуществляется посредством удаленного присутствия посредством видеоконференции или других средств аудиовизуальной связи, которые позволяют нотариусу установить личность таких сторон и их дееспособность во время исполнения документа.

2. Лицо, появляющееся удаленно и не известное нотариусу, должно предъявить документ, удостоверяющий личность, выданный государственным органом, или официальный паспорт, который включает файл с цифровым изображением владельца, считываемым удаленно с помощью соответствующего IT-приложения, чтобы нотариус мог проверить сходство изображения включенный в документ, удостоверяющий личность, или паспорт с характеристиками человека, появляющегося на экране.

3. Общение между нотариусом и сторонами, физически не присутствующими перед нотариусом, должно осуществляться через специальную IT-платформу, предоставленную или одобренную государственным надзорным органом, которая должна обеспечивать конфиденциальность и целостность передаваемых данных и оставаться под контролем Нотариальной палаты, без ущерба для надзора со стороны государственного надзорного органа.

4. В случае сомнений относительно личности или дееспособности какой-либо из сторон нотариус отказывается действовать.

Никакая запись не должна производиться в случаях исполнения посредством видеоконференции или других средств удаленной аудиовизуальной связи, за исключением тех случаев, когда этого прямо требуют положения о предотвращении отмывания денег или другой закон.

Для всех юридических целей местом и временем исполнения считается место и время нотариуса, независимо от местонахождения сторон.

Статья 23. Сохранение оригинала аутентичного документа и выдача копий

Подлинные документы хранятся нотариусами в их записях или архивах в хронологическом порядке по дате исполнения.

сонымен қатар құжаттың мазмұнымен танысуға заңды мүддесі бар адамдарға көшірмелерін бере алады.

Тұпнұсқа цифрлық көшірмелерде қорғалған тексеру коды немесе олардың нотариустағы тұпнұсқаға сәйкестігін тексеруге мүмкіндік беретін басқа техникалық құрылғы болуы тиіс.

Нотариаттық жазбалар мемлекеттің жария меншігі болып табылады, дегенмен олар нотариуста құқықтық және нормативтік ережелерде белгіленген тәртіппен сақталады.

24-бап. Тұпнұсқалық құжаттарға қойылатын басқа талаптарға арналған ережелерге сілтеме

Осы заңды қолданатын нормативтік актілер қағазда да, цифрлық нысанда да тұпнұсқа құжаттарды жасауға, қол қоюға және сақтауға қойылатын талаптарды егжайтегжейлі айқындауға тиіс.

25-бап. Тұпнұсқа құжаттың әрекеті

Тұпнұсқа актінің мазмұны дәл және заңды түрде жарамды болып саналады, сондықтан ол жарамсыз деп танылуы немесе тек сот шешімімен даулануы мүмкін.

Тұпнұсқа құжаттар сотта дәлелді күшке ие, іс жүргізу заңнамасының ережелеріне сәйкес орындалуға жатады және мемлекеттік тізілімдерде тіркелуі мүмкін.

Тұпнұсқа цифрлық құралдар қағазда жасалғандармен бірдей әсерге ие.

26-бап. Басқа нотариаттық құжаттар

Нотариустардың міндеттеріне заңмен анықталған жанжалсыз юрисдикция актілерін, сондай-ақ оларға мемлекет берген барлық жария құқық актілері мен рәсімдерін құжаттау кіреді.

Нотариустың құжаттық қызметі заңды тұлғалардың алқалы органдарының шешім қабылдауы, белгілі бір күнге тұлғаның болуы немесе объектінің жай-күйі, жеке құжаттардағы қолтаңбаларды растау немесе барлық құжаттардың куәландырылған көшірмелерін беру сияқты фактілерді куәландыруға да қолданылуы мүмкін.

Осы заңды қолданатын нормативтік актілер фактілерді немесе басқа нотариаттық әрекеттерді куәландыруға қойылатын талаптарды, сондай-ақ оларды тіркеу тәсілін және олар нотариус мұрафатына енгізілуі тиіс

Стороны имеют право получить копии оригинала подлинного документа, хранящегося у нотариуса. Подлинные копии имеют ту же ценность, что и оригинал. Нотариус может также выдать копии лицам, которые имеют законный интерес в ознакомлении с содержанием документа.

Подлинные цифровые копии должны содержать защищенный проверочный код или другое техническое устройство, позволяющее проверить их соответствие оригиналу, находящемуся у нотариуса.

Нотариальные записи являются публичной собственностью государства, хотя они остаются на хранении у нотариуса в порядке, определенном правовыми и нормативными положениями.

Статья 24. Ссылка на правила для других требований к аутентичным документам

Нормативные акты, применяющие настоящий закон, должны подробно определять требования к составлению, подписанию и сохранению подлинных документов, как на бумаге, так и в цифровой форме.

Статья 25. Действие аутентичного документа

Содержание подлинного акта считается точным и юридически действительным, так что оно может быть признано недействительным или оспорено только по решению суда.

Подлинные документы имеют доказательственную силу в суде, подлежат исполнению в соответствии с положениями процессуального законодательства и могут быть зарегистрированы в государственных реестрах.

Подлинные инструменты в цифровой форме имеют те же эффекты, что и те, что составлены на бумаге.

Статья 26. Другие нотариальные документы

В обязанности нотариусов также входит документирование актов неконфликтной юрисдикции, определенных законом, а также всех актов и процедур публичного права, делегированных им государством.

Документальная деятельность нотариуса может также распространяться на удостоверение фактов, таких как принятие решений коллегиальными органами юридических лиц, существование лица или состояние объекта на определенную дату, заверение подписей на частных документах или выдача заверенных копий всех типов оригиналов документов.

жағдайларды егжей-тегжейлі айқындауға тиіс.

27-бап. Шетелдік нотариаттың түпнұсқа құжаттарды тану

Нотариустың жеке басын, әрекет қабілеттілігін және тараптардың еркін және саналы келісімін тексеруіне, сондай-ақ нотариустың қолданыстағы құқықты білуіне негізделген заңды мәміленің заңдылығына қатысты осы Заңның 21-бабында белгіленген түпнұсқалыққа қойылатын талаптарға жауап беретін шет мемлекетте берілген нотариаттың құжаттар танылады және ішкі құжаттар, сияқты дәлелді және атқарушы салдарларға ие болады, егер заңда өзгеше белгіленбесе және олардың шыққан елінде ұқсас салдары болған жағдайда, және олар Заңның ережелеріне және халықаралық шарттарға сәйкес ресми түрде заңдастырылды.

IV БӨЛІМ. НОТАРИАТТЫҢ ШҰКІ ҰЙЫМЫ ТУРАЛЫ

28-бап. Нотариаттың палата

Палата мемлекеттік нотариаттың функцияны тиісінше жүзеге асыруды және нотариустарға жүктелген мемлекеттік қызметтерді тиісінше көрсетуді қамтамасыз ету мақсатында нотариустардың кәсіби мұдделерін білдіретін және мемлекеттік әкімшілікпен ынтымақтасатын жария құқыққа сәйкес қолданыстағы заңды тұлға болып табылады.

Нотариустар қызметке кіріскеннен кейін Палата мүшелері болады және осы сәттен бастап олар қызметінен кеткенге дейін олардың мүшелігіне тән құқықтар мен міндеттер қолданылады.

Осы заңды іске асыратын нормативтік ережелер нотариустардың санын және басқару тиімділігінің талаптарын ескере отырып, орынды деп есептелген кезде мемлекет болінген аумақтық бірліктерде автономды палаталардың орталықтандырылмаған жүйесін белгілей алады.

Осы Заңда және оған қатысты заңға тәуелді актілерде көзделмеген барлық мәселелерде Палата өзінің Жарғысын басшылыққа алады, оны мемлекеттік қадағалау органды бекітуге тиіс.

Мемлекеттік қадағалау органдының міндеттеріне Палатаның Жарғысын, сондай-

Нормативные акты, применяющие настоящий закон, должны подробно определять требования к удостоверению фактов или других нотариальных действий, а также способ их регистрации и случаи, в которых они должны быть включены в архив нотариуса.

Статья 27. Признание иностранных нотариальных подлинных документов

Нотариальные документы, выданные в иностранном государстве, которые отвечают требованиям к подлинности, установленным в статье 21 настоящего закона, в отношении проверки нотариусом личности, дееспособности и свободного и осознанного согласия сторон, а также законности юридической сделки, основанной на знании нотариусом применимого права, признаются и имеют те же доказательственные и исполнительные последствия, что и внутренние документы, если иное не определено законом и при условии, что они имеют аналогичные последствия в стране происхождения, и что они были официально легализованы в соответствии с положениями закона и международными договорами.

РАЗДЕЛ IV. О ВНУТРЕННЕЙ ОРГАНИЗАЦИИ НОТАРИАТА

Статья 28. Нотариальная палата

Палата является юридическим лицом, существующим в соответствии с публичным правом, которое представляет профессиональные интересы нотариусов и сотрудничает с государственной администрацией в целях обеспечения надлежащего осуществления государственной нотариальной функции и надлежащего предоставления государственных услуг, возложенных на нотариусов.

Нотариусы становятся членами Палаты после вступления в должность, и с этого момента и до тех пор, пока они не покинут свой пост, на них распространяются права и обязанности, присущие их членству.

Нормативные положения, реализующие этот закон, могут устанавливать децентрализованную систему автономных палат в территориальных единицах, на которые разделено государство, когда это будет сочтено целесообразным с учетом количества нотариусов и требований эффективности управления.

Во всех вопросах, не предусмотренных настоящим Законом и подзаконными актами к нему, Палата руководствуется своим собственным уставом, который должен быть утвержден государственным надзорным органом.

ак оған кез келген кейінгі түзетулерді бекіту және нотариаттық палатаға заңмен және өзінің жарғыларымен жүктелген функциялардың орындалуын қадағалау кіреді.

29-бап. Палатаның өкілеттіктері мен міндеттері

Палатаның келесі өкілеттіктері мен міндеттері бар:

- Нотариустардың нотариаттық функцияны реттейтін ережелерді сақтауын қамтамасыз ету. Осы мақсатта Палата мемлекеттік қадағалау органды алдын ала мақұлдаған жағдайда нотариустар сақтауға міндетті ішкі циркулярлар шығара алады.

- Нотариустар ұсынған қоғамдық мұддені білдіретін ақпаратты алуға және оны Заңның ережелеріне сәйкес тиісті әкімшілік және сот органдарына беруге міндетті.

- Ақшаны жылыстатудың болжамды жағдайлары туралы хабарламаларда дәйектілікті қамтамасыз ету, хабарлаушы нотариустардың жеке басын қорғау және деректерді кросс-тексеру мақсатында нотариустар ұсынатын ақпаратты алу, талдау және жіберу жүйесін ақшаны жылыстатуға қарсы күрес жөніндегі органдармен ынтымақтастықта ұйымдастыру.

- Нотариустардың кәсіби қызметін олардың нотариаттық практикасының уақыты мен орнына, нотариустар арасындағы адаб бәсекелестікке, олардың қызметтерін жарналмауға, тіпті мереке немесе демалыс кезеңдерінде де практиканың үздіксіздігіне және мемлекеттік қызметтің басқа да бөлшектеріне қатысты реттеу.

- Тиімсіз болып табылатын нотариаттық кенселерге қаржылық қолдау көрсету.

- Нотариустардың одан әрі кәсіби дамуын ынталандыру.

- Нотариустар ұшін ортақ қызығушылық тудыратын іс-шаралар мен қызметтерді ұйымдастыру және қажет болған жағдайда оларға қаржылық қолдау көрсету.

- Нотариаттық мұрағаттардың ұйымдастырылуы мен сақталуын басқару.

- Нотариаттық кәсіпті үкімет, мекемелер, соттар, барлық түрдегі заңды тұлғалар және нотариустардың кәсіби мұдделерін қозғайтын кез келген сот процесінде тарап болу құқығы бар жеке тұлғалар алдында ұсыну және қорғау.

В обязанности государственного надзорного органа входит утверждение устава Палаты, а также любых последующих поправок к нему и надзор за выполнением функций, возложенных на Нотариальную палату законом и ее собственными уставами.

Статья 29. Полномочия и обязанности Палаты

Палата обладает следующими полномочиями и обязанностями:

- Обеспечить соблюдение нотариусами правил, регулирующих нотариальную функцию. С этой целью Палата может, при условии предварительного одобрения государственным надзорным органом, издавать внутренние циркуляры, которые нотариусы обязаны соблюдать.

- Получать информацию, представляющую общественный интерес, представленную нотариусами, и передавать ее соответствующим административным и судебным органам в соответствии с положениями закона.

- Организовать в сотрудничестве с органами по борьбе с отмыванием денег системы получения, анализа и направления информации, предоставляемой нотариусами, с целью обеспечения последовательности в сообщениях о предполагаемых случаях отмывания денег, защиты личности сообщающих нотариусов и перекрестной проверки данных.

- Регулировать профессиональную деятельность нотариусов в отношении времени и места их нотариальной практики, честной конкуренции между нотариусами, рекламы их услуг, непрерывности практики, даже в праздничные дни или периоды отпусков, и других деталей государственной службы.

- Оказывать финансовую поддержку нотариальным конторам, которые являются убыточными.

- Поощрять дальнейшее профессиональное развитие нотариусов.

- Организовывать мероприятия и услуги, представляющие общий интерес для нотариусов и, при необходимости, оказывать им финансовую поддержку.

- Управлять организацией и сохранностью нотариальных архивов.

- Представлять и защищать нотариальную профессию перед правительством, учреждениями, судами, юридическими лицами всех видов и частными лицами с правом быть стороной в любом судебном

- Үлттық нотариаттың басқа елдердің үклас үйымдары, халықаралық нотариаттар одағы (UINL) және басқа да барлық халықаралық үйымдар алдында айрықша өкілдігін жүзеге асыру.

- Ұсынылған заңнама немесе нотариаттық функцияға қатысты немесе оған әсер ететін кез келген басқа түрдегі шаралар туралы, сондай-ақ бұл туралы мемлекеттік қадағалау органы сұраған барлық жағдайларда хабарлау.

- Нотариаттық мамандыққа қатысты мәселелер бойынша үкіметтік кенестерге немесе консультативтік органдарға қатысу.

- Оған Үкімет жүктеген кез келген міндеттер мен міндеттерді орындау және онымен зерттеу жүргізу, есептер шығару, статистикалық деректерді дайындау және басқа да осыған байланысты іс-шаралар арқылы ынтымақтасу.

- Үкіметке нотариаттық мамандыққа сәйкес келетін ережелер мен шешімдер кабылдауды ұсыну.

- Нотариаттық практикаға әсер ететін ережелерді қолдануға қатысты күмән туралы мемлекеттік қадағалау органымен немесе басқа мемлекеттік органдармен кеңесу.

- Мамандыққа қатысты техникалық мәселелер бойынша нотариустар қоятын сұрақтарды шешу.

- Нотариаттық практикада кәсіптің кәсіби этикасы мен беделін сақтау және заңдың ережелеріне және кәсіби деонтология ережелеріне сәйкес жеке тұлғалардың құқықтарын құрметтеу, осындай қағидаттарды бұзыу мүмкін барлық нәрсени түзетуге ұмтылу, осы мақсатта оған тексеру жүргізуге өкілдік беру керек нотариустарға барады, тәртіптік іс жүргізуді қозғайды, өз өкілдіктері шегінде санкциялар салады және құзыретті органға олар осындай өкілдіктерден асатын шамада санкциялар ұсынады.

- Орталықсыздандыру жағдайында автономды аумақтық палаталардың жұмысын үйлестіру.

30-бап. Палатаны қаржыландыру

Палата өз рөлін орындау кезінде толық қаржылық тәуелсіздікке ие.

Бас Ассамблея жыл сайын келесі жылға арналған кірістер мен шығыстардың болжамды бюджетін бекітеді.

процессе, затрагивающем профессиональные интересы нотариусов.

- Осуществлять исключительное представительство национального нотариата перед аналогичными организациями других стран, Международным союзом нотариата (UINL) и всеми другими международными организациями.

- Сообщать о предлагаемом законодательстве или мерах любого другого типа, касающихся нотариальной функции или влияющих на нее, а также во всех случаях, когда об этом просит государственный надзорный орган.

- Участвовать в правительенных советах или консультативных органах по вопросам, касающимся нотариальной профессии.

- Выполнять любые задачи и обязанности, возложенные на него правительством, и сотрудничать с ним посредством проведения исследований, выпуска отчетов, подготовки статистических данных и других связанных с этим мероприятий.

- Предложить правительству принять правила и решения, которые оно сочетет подходящими для нотариальной профессии.

- Проконсультироваться с государственным надзорным органом или другими государственными органами по поводу сомнений относительно применения правил, влияющих на нотариальную практику.

- Решать вопросы, задаваемые нотариусами по техническим вопросам, касающимся профессии.

- Поддерживать профессиональную этику и репутацию профессии в нотариальной практике и уважать права отдельных лиц в соответствии с положениями закона и правилами профессиональной деонтологии, стремясь исправить все, что может нарушать такие принципы, с этой целью он должен быть уполномочен проводить проверку, посещать нотариусов, возбуждать дисциплинарное производство, налагать санкции в пределах своих полномочий и предлагать санкции компетентному органу в той мере, в какой они превышают такие полномочия.

- Координировать работу автономных территориальных палат в случаях децентрализации.

Статья 30. Финансирование Палаты

Палата обладает полной финансовой независимостью при выполнении своей роли.

Палатаның кірістері келесідей қосылады:

- Басқару комитеттің ұсынысы бойынша бюджетті бекітетін Бас Ассамблея айқындаған, палата мүшелері болып табылатын барлық нотариустар төлейтін жыл сайынғы әдегегі алым. Роялтидің бір бөлігі тең бөлінеді, екіншісі жеке нотариаттық практикадан алынған табысқа пропорционалды. Палатаның жарғысы роялтидің қай бөлігі тиісті санатқа жататынын анықтайды.

- Нақты қызметтерді ұсыну шығындарын жабу үшін белгіленген қосымша алымдар.

- Төтенше бюджетті бекіту кезінде Бас Ассамблея айқындаған алымдар.

- Жария етуден, апостильден немесе Палатаның жеке тұлғаларға тікелей көрсететін басқа да қызметтерінен алынған алымдар.

- Кез келген тәртіптік бұзушылық үшін санкция ретінде нотариустарға салынатын айыппұлдар.

- Тәртіптік жаза тәртібімен уақытша шеттетілген жағдайларда немесе занда немесе нормативтік актілерде көзделген басқа жағдайларда нотариустарды ауыстырудан алынатын таза пайда.

- Палата алған субсидиялар, қайырымдылықтар мен мұралар.

- Өз ресурстарынан түсетін табыс.

- Заңмен танылған кез келген басқа табыс.

31-бап. Палата органдары

Палатаның органдары Бас Ассамблея, Басқару комитеті, Тәртіптік комитет, президент және оның жарғысында көзделген кез келген басқа комитет болып табылады.

Алқалы органдардың отырыстары Палата жарғысында көзделген жағдайларда қатысушылардың тікелей физикалық қатысуының қажеттілігінсіз өткізуі мүмкін, оған бейнеконференция немесе басқа да аудиовизуалды байланыс күралдары арқылы қатысу тәртібі белгіленуге тиіс.

32-бап. Шенеуніктерді демократиялық сайлау

Президентті, Басқару комитеттің мүшелерін және тәртіптік комитеттің мүше нотариустарын жарғыда көзделген тәртіппен Палата нотариустары демократиялық дауыс беру арқылы сайлайды.

Барлық тәжірибелі нотариустар осылауазымдарға сайлануға құқылы.

Генеральная Ассамблея ежегодно утверждает прогнозируемый бюджет доходов и расходов на следующий год.

Доходы Палаты складываются следующим образом:

- Ежегодный обычный сбор, определенный Генеральной Ассамблей, утверждающей бюджет, по предложению Руководящего комитета, подлежащий уплате всеми нотариусами, являющимися членами Палаты. Одна часть гонорара распределяется поровну, другая – пропорционально доходу, получаемому от индивидуальной нотариальной практики. Устав Палаты определяет, какая часть гонорара относится к соответствующей категории.

- Дополнительные сборы, установленные для покрытия расходов на предоставление конкретных услуг.

- Сборы, определенные Генеральной Ассамблей при утверждении чрезвычайного бюджета.

- Сборы, полученные от легализации, апостиля или других услуг, оказываемых непосредственно Палатой частным лицам.

- Штрафы, налагаемые на нотариусов в качестве санкций за любое дисциплинарное нарушение.

- Чистая прибыль, получаемая от замены нотариусов в случаях временного отстранения в порядке дисциплинарного взыскания или в других случаях, предусмотренных законом или нормативными актами.

- Субсидии, пожертвования и наследства, полученные Палатой.

- Доход от собственных ресурсов.

- Любой другой доход, признанный законом.

Статья 31. Органы Палаты

Органами Палаты являются Генеральная Ассамблея, Руководящий комитет, Дисциплинарный комитет, президент и любой другой комитет, предусмотренный в ее уставе.

Заседания коллегиальных органов могут проводиться без необходимости непосредственного физического присутствия присутствующих в случаях, предусмотренных уставом Палаты, в котором должен быть установлен порядок участия посредством видеоконференции или других средств аудиовизуальной связи.

Статья 32. Демократические выборы должностных лиц

Президент, члены Руководящего комитета и нотариусы-члены Дисциплинарного

33-бап. Бас Ассамблея
Жалпы жиналышы барлық нотариустардан
Палата мүшелерінен тұрады.

Ол өткен жылғы шоттарды және келесі жылға арналған бюджетті бекіту үшін жылына кемінде бір рет кезекті сессияға жиналады. Ол сондай-ақ кезектен тыс сессияға басшы комитет мұны орынды деп тапкан кезде және Палатаның нотариаттық мүшелерінің жалпы санының кемінде 5% құрайтын нотариустардың өтініші бойынша сұрау салуда көрсетілген мәселелерді қарau үшін жиналады.

Бас Ассамблеяны президент жиналыш өткізілетін күнге дейін кемінде он бес күн бұрын әрбір нотариустың реңи мекенжайына электрондық пошта арқылы хабарлама арқылы шақыратын болады, онда жиналыштың күн тәртібі мен Ассамблеяның бекітуіне ұсынылған құжаттар қамтылуға тиіс.

Палатаның барлық мүше нотариустары жалпы жиналысқа жеке немесе сенімхат бойынша қатыса алады, оны тек басқа нотариусқа беруге болады.

Бас Ассамблея жауапты:

- Шоттар мен бюджеттерді бекіту.
- Жылжымайтын мүлкіті сатып алуды немесе оған билік етуді, сондай-ақ оған қатысты құқықтарды құруды, өзгертуді немесе тоқтатуды мақұлдау.
- Басқару комитет басшылығын айыптау, бұл оның барлық мүшелерін олардың орнына сайлау алдынала шақырылған жағдайда жұмыстан шығаруды білдіреді.

- Мемлекеттік қадағалау органдың кейіннен бекітуіне нұқсан келтірмей, Палата жарғысын бекіту және өзгерту.

- Басқару комитеттің қарауына ұсынылған мәселелер бойынша шешімдер қабылдау.

Қарарлар қарапайым көпшілік дауыспен қабылданады. Алайда, Басқару комитет айыптау үшін және жарғыны бекіту немесе өзгерту үшін Нотариаттық палата мүшелерінің жалпы санының кемінде үштен бірінің оң дауысы қажет.

34-бап. Басқару комитеті

Басқару комитетінің саны мен сайлау тәртібі Палатаның жарғысында айқындалған, осындай ұзақтықты тағы бір мерзімге ұзарту мүмкіндігімен үш жыл мерзімге сайланатын нотариустардан тұрады.

комитета избираются демократическим голосованием нотариусами Палаты в порядке, предусмотренном уставом.

Все практикующие нотариусы имеют право быть избранными на эти должности.

Статья 33. Генеральная Ассамблея

Общее собрание состоит из всех нотариусов-членов Палаты.

Она собирается не реже одного раза в год на очередную сессию для утверждения счетов за предыдущий год и бюджета на следующий год. Она также собирается на внеочередную сессию, когда Руководящий комитет сочтет это целесообразным и по просьбе нотариусов, составляющих не менее 5% от общего числа нотариальных членов Палаты, для рассмотрения вопросов, указанных в запросе.

Генеральная Ассамблея будет создана президентом не менее чем за пятнадцать дней до даты проведения собрания посредством сообщения по электронной почте на официальный адрес каждого нотариуса, которое должно включать повестку дня собрания и документы, представленные на утверждение Ассамблеи.

Все нотариусы-члены Палаты могут присутствовать на общем собрании либо лично, либо по доверенности, которая может быть представлена только другому нотариусу.

Генеральная Ассамблея несет ответственность за:

- Утверждение счетов и бюджетов.

- Одобрение приобретения или распоряжения недвижимостью, а также создания, изменения или прекращения прав в отношении нее.

- Порицание руководства Руководящего комитета, что подразумевает увольнение всех его членов при условии предварительного созыва выборов для их замены.

- Утверждение и изменение устава Палаты без ущерба для их последующего утверждения государственным надзорным органом.

- Принятие решений по вопросам, представленным на рассмотрение Руководящего комитета.

Резолюции принимаются простым большинством голосов. Однако для вынесения порицания Руководящим комитетом и для утверждения или внесения изменений в устав требуется положительный голос не менее одной трети от общего числа членов Нотариальной палаты.

Басқару комитеттің мүшелері осы кеңсөнің функцияларын орындау кезінде президенттің немесе президенттің орынбасарының шақыруы бойынша жарғыда көзделген кезенділікпен және тәртіппен кездесуге тиіс.

Шешімдер жарғыда осы мақсат үшін белгіленген рәсімге сәйкес төтенше жағдайларда отырыс өткізбей қабылдануы мүмкін.

Басқару комитеттің шешімдері көпшілік дауыспен қабылданады. Дауыстар тен болған жағдайда төрағаның дауысы шешуші болып табылады.

Басқару комитеті өз мүшелерінің арасынан Президент ұсынуы тиіс хатшы мен қазынашыны сайлайды.

Басқару комитеті ЖАУАПТЫ:

- Бас Ассамблеяның отырыстарын дайындау және оның шешімдерін орындау.

- Палата жарғысын, сондай-ақ оған түзетулер әзірлеу туралы ұсыныс.

- Бас Ассамблеяны бекітуге Палатаның келесі жылға арналған кірістері мен шығыстарының әдеттегі бюджетін және өткен жылға есептілікті дайындау және ұсыну.

- Палатаның өз қызметтерін ұйымдастыруды және олардың жұмысын бақылау.

- Палатаның экономикалық ресурстарын басқару.

- Нотариустар мен жалпы жұртшылықты оларға әсер етуі мүмкін нотариаттық қызығушылық тудыратын мәселелер туралы хабардар ету.

- Басқа органдарға тікелей жатқызылмаған барлық өкілеттіктерді, міндеттер мен функцияларды жүзеге асыру.

Басқару комитеті өз функцияларының бір бөлігін кез-келген мүшесіне белгілі бір және уақытша бере алады. Сол сияқты ол өз күзүретіне кіретін міндеттерді орындау үшін Басқару комитеттің мүшелері болып табылмайтын нотариустардан көмек сұрай алады.

35-бап. Тәртіптік комитет

Тәртіптік комитет – бұл Нотариаттық палатаның Басқару комитеттің ұсынысы бойынша Бас Ассамблея сайлаған нотариустардан және мемлекеттік қадағалау органды тағайындаған магистраттардан және/немесе мемлекеттік лауазымды адамдардан тен мөлшерде құрылған аралас құрам органы.

Статья 34. Руководящий комитет

Руководящий комитет состоит из нотариусов, количество и порядок избрания которых определены в уставе Палаты, избираемых сроком на три года с возможностью продления еще на один срок такой же продолжительности.

Члены Руководящего комитета должны встречаться с периодичностью и в порядке, предусмотренном в уставе, по созыву президента или заместителя президента при выполнении функций этого офиса.

Решения могут приниматься без проведения заседания в экстренных случаях в соответствии с процедурой, установленной для этой цели в уставе.

Решения Руководящего комитета принимаются большинством голосов. В случае равенства голосов решающим является голос председателя.

Руководящий комитет избирает из числа своих членов секретаря и казначея, которые должны быть предложены президентом.

Руководящий комитет несет ответственность за:

- Подготовку заседаний Генеральной Ассамблеи и выполнение ее решений.

- Предложение о разработке устава Палаты, а также поправок к нему.

- Подготовку и представление на утверждение Генеральной Ассамблеи обычного бюджета доходов и расходов Палаты на следующий год и отчетности за предыдущий год.

- Организацию собственных служб Палаты и контроль за их работой.

- Управление экономическими ресурсами Палаты

- Информирование нотариусов и широкой общественности о вопросах, представляющих нотариальный интерес, которые могут их затронуть.

- Осуществление всех полномочий, обязанностей и функций, которые прямо не отнесены к другим органам.

Руководящий комитет может делегировать часть своих функций любому из своих членов определенным и временным образом. Аналогичным образом он может обратиться за помощью к нотариусам, которые не являются членами Руководящего комитета, для выполнения задач, входящих в его компетенцию.

Статья 35. Дисциплинарный комитет

Дисциплинарный комитет представляет собой орган смешанного состава, сформиро-

Мүшелердің саны, олардың өкілеттік мерзімі, сайлау рәсімі және шешім қабылдау тәсілі осы Занда көзделген жағдайларды қоспағанда, палатаның жарғысында айқындалады.

Барлық жағдайларда тәртіптік комитеттің мүшелері болып табылатын нотариустардың саны нотариус болып табылмайтын адамдардың санына тең болуға тиіс.

Тәртіптік комитетті барлық комитет мүшелерінің көпшілігі сайлайтын нотариус емес мүше басқарады. Дауыстар тең болған жағдайда шешуші дауыс төрағаға тиесілі болады.

Тәртіптік комитет жаупты:

- Нотариаттық практиканы реттейтін ережелердің сақталуын тексеру мақсатында нотариустарды тексеру.
- Мерзімді тексерулер жоспарының сақталуын қамтамасыз ету.
- Мүшелері нотариус немесе нотариус қызметкері бола алмайтын инспекторлар/тергеушілер тобын ұйымдастыру, оқыту және басқару.
- Нотариаттық қызметтерді пайдалануыштар немесе басқа нотариустар берген нотариустарға шағымдарды қарастыру.
- Нотариустар тарапынан айқын бұзушылықтар болған жағдайда тәртіптік істерді ашу.
- Осындай талқылауларға қатысуы тиіс тергеушілер мен хатшыларды тағайындау.
- Бұзушылықтар болған жағдайда өз өкілеттіктері шегінде тиісті айыппұлдар салу және құзыретті органға оның өкілеттігінен асатын шамада айыппұлдар ұсыну.
- Оған заңмен немесе атқарушы нормативтік актілермен жүктелген кез келген басқа функцияларды орындау.

Тәртіптік комитет өз функцияларының бір бөлігін өз мүшелерінің біріне нақты, нақты және уақытша негізде бере алады. Ол сондай-ақ өз құзыретіне кіретін міндеттерді орындау үшін тәртіптік комитеттің мүшелері болып табылмайтын нотариустардың көмегіне жүргіне алады.

36-бап. Палата президенті

Президент Палатаның барлық нотариустарының арасынан жарғыда белгіленген рәсімге сәйкес үш жылдық өкілеттік мерзіміне сайланады, сол үзактықты тағы бір мерзімге ұзарту мүмкіндігі бар.

ванный в равном количестве из нотариусов, избранных Генеральной Ассамблеей по предложению Руководящего комитета Нотариальной палаты и из магистратов и/или государственных должностных лиц, назначенных государственным надзорным органом.

Количество членов, срок их полномочий, процедура избрания и способ принятия решений определяются уставом Палаты, за исключением случаев, предусмотренных настоящим законом.

Во всех случаях число нотариусов, являющихся членами Дисциплинарного комитета, должно быть равно числу лиц, не являющихся нотариусами.

Дисциплинарный комитет возглавляет член, не являющийся нотариусом, избранный большинством всех членов Комитета. В случае равенства голосов решающий голос принадлежит председателю.

Дисциплинарный комитет несет ответственность за:

- Проверку нотариусов с целью проверки соблюдения правил, регулирующих нотариальную практику.
- Обеспечение соблюдения плана периодических проверок.
- Организацию, обучение и управление группой инспекторов/следователей, члены которой не могут быть нотариусами или сотрудниками нотариусов.
- Рассмотрение жалоб на нотариусов, поданных пользователями нотариальных услуг или другими нотариусами.
- Открытие дисциплинарных дел в случае очевидных нарушений со стороны нотариусов.
- Назначение следователей и секретарей, которые должны принимать участие в таких разбирательствах.

- В случае нарушений налагать соответствующие штрафы в пределах своих полномочий и предлагать штрафы компетентному органу в той мере, в какой они превышают его полномочия.

- Выполнение любых других функций, возложенных на него законом или исполнительными нормативными актами.

Дисциплинарный комитет может делегировать часть своих функций одному из своих членов на конкретной, определенной и временной основе. Он также может заручиться помощью нотариусов, которые не являются членами Дисциплинарного комитета, для

Президент Палатаның барлық қызметтінде және барлық заңды мақсаттар үшін өкілі болып табылады.

Президент қосымша жауап береді:

- Бас Ассамблея мен Басқару комитетінің мәжілістерін шақыру, төрағалық ету және оларға басшылық ету.

- Басқару комитеттің қызметін басқару, ілгерілету және үйлестіру.

- Алқалы органдар шешімдерінің орындалуын және палатаның барлық қызметтерінің тиісінше жұмыс істеуін қадағалау.

- Нотариат органдары ішіндегі ішкі дауларға делдал болу.

Төраға болмаған, ауырған, сәйкес келмеген немесе бос болған жағдайда хатшы, ал соңғысы болмаған жағдайда – Басқару комитеттің ең ұзак мүшесі, ал егер жұмыс өтілі бірдей бірнеше мүше болса – ең үлкені.

37-бап. Лауазымды тұлғаларға келтірілген залалды өтеу

Осы бөлімде көзделген кез келген лауазымды атқаратын нотариустардың келтірілген шығыстарды, залал мен залалды өтеуге құқығы бар.

38-бап. Палатаның шешімдеріне шағымдану

Палата органдарының шешімдеріне іс жүргізу заңнамасының тиісті ережелеріне сәйкес әкімшілік мәселелер бойынша мемлекеттік қадағалау органына және сот мәселелері бойынша жалпы юрисдикция соттарына шағым жасалуы мүмкін.

V БӨЛІМ. Нотариаттық тәртіптік РЕЖИМ

39-бап. Нотариустарды тексеру

Нотариустар мен Нотариаттық кеңселер мемлекеттік нотариаттық практиканы реттейтін ережелердің сақталуын және тәртіптік бұзушылықтардың жасалуын тексеру мақсатында палатаның тәртіптік комитетімен және қоғамдық қадағалаумен тексерілуге тиіс.

Елдегі барлық нотариустар мемлекеттік қадағалау органды бекітуі тиіс Тәртіптік комитеттің ұсынысы бойынша Нотариаттық палата белгілеген кестеге сәйкес жайлігі он жылдан аспайтын әдеттегі тексерулерден өтуі тиіс.

Жоғарыда айтылғандарға қарамастан, нотариустар нотариаттық қызметтерді пайда-

выполнения задач, входящих в его компетенцию.

Статья 36. Президент Палаты

Президент избирается из числа всех нотариусов Палаты в соответствии с процедурой, установленной в уставе, на трехлетний срок полномочий с возможностью продления еще на один срок такой же продолжительности.

Президент является представителем Палаты во всей ее деятельности и для всех юридических целей.

Президент дополнительно несет ответственность за:

- Созыв, председательствование и руководство заседаниями Генеральной Ассамблеи и Руководящего комитета.

- Руководство, продвижение и координацию деятельности Руководящего комитета.

- Надзор за выполнением решений коллегиальных органов и надлежащим функционированием всех служб Палаты.

- Выступать посредником во внутренних спорах внутри органов нотариата.

В случаях отсутствия, болезни, несовместимости или вакансии председателя замещает секретарь, а в отсутствие последнего – самый продолжительный член Руководящего комитета, а если имеется несколько членов с одинаковым стажем работы, – самый старший.

Статья 37. Возмещение ущерба должностным лицам

Нотариусы, занимающие любую из должностей, предусмотренных в настоящем разделе, имеют право на компенсацию понесенных расходов, ущерба и убытков.

Статья 38. Обжалование решений Палаты

Решения органов Палаты могут быть обжалованы в государственном надзорном органе по административным вопросам и в судах общей юрисдикции по судебным вопросам в соответствии с положениями процессуального законодательства.

РАЗДЕЛ V. НОТАРИАЛЬНЫЙ ДИСЦИПЛИНАРНЫЙ РЕЖИМ

Статья 39. Проверка нотариусов

Нотариусы и нотариальные конторы подлежат проверке Дисциплинарным комитетом Палаты и общественным надзором с целью проверки соблюдения правил, регулирующих государственную нотариальную практику, и возможного совершения дисциплинарных нарушений.

ланушилардың, басқа нотариустардың немесе кез келген мемлекеттік органдың шағымдары болған жағдайда немесе тәртіптік бұзушылық жасалған болуы мүмкін белгілер болған жағдайда кезектен тыс тексерулерге ұшырауы мүмкін.

40-бап. Нотариустардың тәртіптік жауапкершілігі

Нотариустар өздерінің жария нотариаттық функцияларын жүзеге асыру кезіндегі әрекеттері немесе әрекетсіздігі үшін тәртіптік жауапкершілікке тартылады.

Нотариустардың тәртіптік жауапкершілігі заңмен бұзушылық ретінде саралған әрекеттерге немесе әрекетсіздіктерге қатысты ғана туындарды.

Санкцияларды қолдану мақсатында нотариустардың тәртіптік бұзушылықтары шамалы, ауыр және өте ауыр деп жіктеледі.

Нотариустардың тәртіптік жауапкершілігі олардың қылмыстық жауапкершілігімен тығыз байланысты. Қылмыстық іс қозғау сол фактілер жиынтығына қатысты қозғалған тәртіптік іс жүргізуді қылмыстық іс жүргізу түпкілікті аяқталғанға дейін тоқтата тұруға әкеп соғады.

Барлық жағдайларда қылмыстық іс жүргізуді тоқтату туралы шешімде баяндалған дәлелденген фактілерді анықтау кез келген іс жүргізу барысында жасалған осы фактілерді құқықтық бағалаудағы қандай да бір айырмашылықтарға нұқсан келтірмей, тәртіптік іс жүргізу үшін міндетті болып табылады.

Екі санкция арасындағы құқықтық негіз және қорғалатын заңды мүдде әр түрлі болған жағдайда ғана қылмыстық жазаға тартылатын фактілерге қатысты тәртіптік жаза қолданылуы мүмкін.

41-бап. Нотариустардың тәртіптік мәселелер бойынша құқықтары мен міндеттері

Оларға қатысты тәртіптік іс жүргізу қозғалған нотариустардың сот талқылауының мазмұнымен толық көлемде танысуға, тындалуға, сондай-ақ өз қорғанысына дәлелдер мен дәлелдемелер ұсынуға құқығы бар.

Кәдімгі немесе кезектен тыс немесе тәртіптік талқылауға ұшыраған нотариус шақыру бойынша келіп, сұралған ақпарат пен құжаттарды ұсынуға міндетті және кәсіби құпиялыштыққа сілтеме жасауға құқығы жоқ.

Все нотариусы в стране должны подвергаться обычным проверкам с периодичностью, не превышающей десяти лет, в соответствии с графиком, установленным Нотариальной палатой по предложению Дисциплинарного комитета, который должен быть утвержден государственным надзорным органом.

Несмотря на вышесказанное, нотариусы могут подвергаться внеочередным проверкам в случае жалоб пользователей нотариальных услуг, других нотариусов или любого государственного органа, или если есть признаки того, что могло быть совершено дисциплинарное нарушение.

Статья 40. Дисциплинарная ответственность нотариусов

Нотариусы подлежат дисциплинарной ответственности за свои действия или бездействие при осуществлении своих публичных нотариальных функций.

Дисциплинарная ответственность нотариусов возникает только в отношении тех действий или бездействий, которые квалифицируются законом как нарушения.

Для целей применения санкций дисциплинарные нарушения нотариусов классифицируются как незначительные, серьезные и очень серьезные.

Дисциплинарная ответственность нотариусов тесно связана с их уголовной ответственностью. Возбуждение уголовного дела влечет за собой приостановление дисциплинарного производства, возбужденного в отношении того же набора фактов, до окончательного завершения уголовного производства.

Во всех случаях установление доказанных фактов, изложенных в решении о прекращении уголовного производства, является обязательным для дисциплинарного производства, без ущерба для каких-либо различий в правовой оценке этих фактов, сделанных в ходе любого из разбирательств.

Дисциплинарное взыскание может быть наложено в отношении тех же фактов, что и те, которые подлежат уголовному наказанию, только в том случае, если правовая основа и защищаемый законный интерес между двумя санкциями расходятся.

Статья 41. Права и обязанности нотариусов по дисциплинарным вопросам

Нотариусы, в отношении которых возбуждено дисциплинарное производство,

42-бап. Кішігірім бұзушылықтар

Келесі бұзушылықтар шамалы болып саналады:

- Пайдаланушыларға зиян келтірлемеген, ортақ мұдделерге елеулі залал келтіру, сондай-ақ нотариаттық кәсіпке қоғамдық сенімнің нашарлау қаупі туындаған кезде, жария нотариаттық практикаға катысты құқықтық немесе нормативтік ережелерді сақтамау.

- Мемлекеттік нотариаттық қызметтерді пайдаланушылармен қарым-қатынасты елемеу.

- Палатаға жарналарды төлеуде үш айдан еспайтын кідіріс.

43-бап. Ауыр бұзушылықтар

Мыналар ауыр бұзушылықтар болып саналады:

- Пайдаланушылардың біржақтылығына, ортақ мұдделерге елеулі залал келтіру қаупінен немесе нотариаттық кәсіпке қоғамдық сенімнің нашарлауына әкеп соқтыратын, жария нотариаттық практикаға катысты құқықтық немесе нормативтік ережелерді сақтамау.

- Нұқсаулықтарды, циркулярларды, қаулыларды, әкімшілік немесе сот актілерін немесе Палатаның міндетті сипаттағы актілерін орындаудан бас тарту немесе қалауы, сондай-ақ оларды сактаудағы іркілістер немесе елеулі кемшіліктер.

- Тарифте белгіленгеннен асатын алымдарды алу.

- Тарифтен төмен алымдарды ұсыну жолымен жосықсыз бәсекелестік, пайдаланушылардың нотариусты таңдау еркіндігіне қайшы келетін үшінші тұлғалармен келісімдер, рұқсат етілмеген құралдармен жарнама немесе нотариаттық деонтология қағидаттарына қайшы келетін басқа да бәсекелестік тәжірибелер.

- Палатаға жарналарды төлей отырып, үш айдан астам кідіріс.

- Бірнеше рет кішігірім бұзушылықтар жасау.

44-бап. Өте ауыр бұзушылықтар

Келесі бұзушылықтар өте ауыр болып саналады:

- Нотариустың уақытты, орынды, адамдарды немесе нотариаттық араласудың мәні

имеют право ознакомиться с содержанием судебного разбирательства в полном объеме, быть заслушанными, а также представить аргументы и доказательства в свою защиту.

Нотариус, подвергнутый проверке, будь то обычной или внеочередной, или дисциплинарному разбирательству, обязан явиться по вызову и предоставить запрошенную информацию и документы и не имеет права ссылаться на профессиональную конфиденциальность.

Статья 42. Незначительные нарушения

Следующие нарушения считаются незначительными:

- Несоблюдение правовых или нормативных правил, касающихся публичной нотариальной практики, когда пользователям не был причинен вред, не возник риск серьезного ущерба общим интересам, а также ухудшения общественного доверия к нотариальной профессии.

- Пренебрежение в общении с пользователями государственных нотариальных услуг.

- Задержка не более чем на три месяца в выплате взносов в Палату.

Статья 43. Серьезные нарушения

Серьезными нарушениями считаются следующие:

- Несоблюдение правовых или нормативных правил, касающихся публичной нотариальной практики, приводящее к предубеждению пользователей, риску серьезного ущерба общим интересам или ухудшению общественного доверия к нотариальной профессии.

- Отказ или нежелание выполнять инструкции, циркуляры, постановления, административные или судебные акты или акты Палаты обязательного характера, а также сбои или серьезные недостатки в их соблюдении.

- Взимание сборов, превышающих установленные в тарифе.

- Недобросовестная конкуренция путем предложения сборов ниже тарифа, соглашения с третьими лицами, противоречащие свободе выбора нотариуса пользователями, реклама несанкционированными средствами или другие конкурентные практики, противоречащие принципам нотариальной деонтологии.

- Задержка более чем на три месяца с выплатой взносов в Палату.

- Неоднократное совершение незначительных нарушений.

болып табылатын фактінің, іс-эрекеттің немесе заңды мәміленің басқа да маңызды элементтерін білдірудегі қасақана өтірігі.

- Жария нотариаттық практикаға қатысты құқықтық немесе нормативтік ережелерді сақтамау, пайдаланушыларға залал келтіру, ортақ мүдделерге елеулі залал келтіру тәуекелі немесе нотариус тарапынан алаяқтық немесе елеулі кінә орын алған нотариаттық кәсіпке қоғамдық сенімнің нашарлауы және келтірілген залалдың немесе тәуекелдің ауырлығына байланысты істің мән-жайы фактілері ерекше маңызға ие.

- Бірнеше рет ауыр бұзушылықтар жасау.

45-бап. Шектеу

Кішігірім бұзушылықтар үшін ескіру мерзімі төрт айдан кейін, ауыр бұзушылықтар үшін – екі жылдан кейін, ал өте ауыр бұзушылықтар үшін – жасалған күннен бастап төрт жылдан кейін аяқталады.

Дәл осындай мерзімдер оларды енгізу туралы шешім түпкілікті болған күннен бастап санап, санкциялардың қолданылу мерзімінің аяқталуына қолданылады.

46-бап. Санкциялар

Тәртіптік бұзушылықтар келесі санкциялармен жазаланады:

- Ескерту

- Сөгіс

- Айыппұл

- Практикадан бес жылға дейінгі мерзімге шеттету

- Лицензиядан айыру.

Айыппұлдар жағдайында үш сатылы шкала болады: төменгі, арасында ... және ...; орташа, арасында ... және ...; жоғарғы, арасында ... және ...

Қайталанған бұзушылықтар жағдайында айыппұл максимум екі есеге дейін ұлғайтылуы мүмкін.

47-бап. Санкциялардың жіктелуі

Кішігірім бұзушылықтар тек ескерту, сөгіс және айыппұлмен жазалануы мүмкін.

Елеулі бұзушылықтар шкаланың орташа диапазонынан айыппұл салуға және тәжірибеден бір жылдан аспайтын мерзімге шеттетуге жазаланады.

Өте ауыр бұзушылықтар шкаланың жоғарғы шегінен айыппұлмен, тәжірибеден

Статья 44. Очень серьезные нарушения

Следующие нарушения считаются очень серьезными:

- Преднамеренная ложь нотариуса в выражении времени, места, лиц или других существенных элементов факта, действия или юридической сделки, которые являются предметом нотариального вмешательства.

- Несоблюдение правовых или нормативных правил, касающихся публичной нотариальной практики, причинение ущерба пользователям, риск серьезного ущерба общим интересам или ухудшение общественного доверия к нотариальной профессии, где, кроме того, имело место мошенничество или серьезная вина со стороны нотариуса и факты обстоятельства дела имеют особую важность ввиду серьезности причиненного ущерба или риска.

- Неоднократное совершение серьезных нарушений.

Статья 45. Ограничение

За незначительные нарушения срок давности истекает через четыре месяца, за серьезные нарушения – через два года, а за очень серьезные нарушения – через четыре года, считая с даты их совершения.

Те же сроки применяются к истечению срока действия санкций, считая с даты, когда решение о их введении становится окончательным.

Статья 46. Санкции

Дисциплинарные нарушения наказываются следующими санкциями:

- Предупреждение

- Выговор

- Штраф

- Отстранение от практики на срок до пяти лет

- Лишение лицензии.

В случае штрафов будет трехступенчатая шкала: нижняя, между ... и ...; средняя, между ... и ...; верхняя, между ... и ...

В случае повторных нарушений штраф может быть увеличен максимум до двойной суммы.

Статья 47. Классификация санкций

Незначительные нарушения могут быть наказаны только предупреждением, выговором и штрафом в нижней части шкалы.

Серьезные нарушения наказываются штрафом от среднего диапазона шкалы и отстранением от практики на срок, не превышающий одного года.

бес жылға дейін шеттетумен немесе шегерумен жазаланады.

Санкциялар нотариаттық практикаға әсер ететін жасалған бұзушылықтың ауырлығына, ниетінің немесе қайталануының болуына және келтірілген залалдың мөлшеріне сәйкес жіктелуге тиіс.

Ауыр немесе өте ауыр бұзушылық үшін санкция беру қосымша санкция ретінде нотариус ақталғанға дейін палатадағы лауазымдарға сайлану құқығынан айыруды білдіреді.

Жұмыстан шығарылған нотариус тәжірибелі тоқтатады және нотариаттық зейнетақыға қатысты барлық құқықтарын жоғалтады.

48-бап. Санкциялар салу құқығы

Нотариустарға санкциялар салуға өкілеттік берілген Нотариаттық палатаның тәртіптік комитеті және мемлекеттік қадағалау органды.

Нотариаттық палатаның тәртіптік комитеті келесі санкцияларды қолдануға құқылы: барлық деңгейдегі ескертулер, сөгістер және айыппұлдар.

Мемлекеттік қадағалау органды нотариаттық палатаның тәртіптік комитетінің өтініші бойынша қызметтен бес жылға дейінгі мерзімге шеттетуді және жұмыстан босатуды қөздейтін санкцияларды қолданады.

49-бап. Әдептегі процедура

Нотариаттық палатаның тәртіптік комитеті нотариустың бұзушылық жасағаны туралы дәлелді дәлелдердің бар екендігі туралы білген кезде немесе пайдаланушының, басқа нотариустың немесе кез келген мемлекеттік органдың шағымынан кейін тәртіптік іс қозғайды.

Іс қозғалғанға дейін Тәртіптік комитет дәлелдемелердің сенімділігін немесе шағымының мәні болып табылатын фактілердің дұрыстығын бағалау мақсатында құпия тергеу жүргізе алады.

Істі қозғау туралы шешімде оған негізделген фактілер мен болжамды бұзушылықтар туралы баяндау, сондай-ақ істі қарауға жауапты тергеушін тағайындау болуы керек. Істің күрделілігі мен маңыздылығы қажет болған кезде хатшы да тағайындалуы мүмкін.

Практик нотариустарды тергеушілер немесе хатшылар осы Заңмен реттелетін

Очень серьезные нарушения наказываются штрафом от верхнего предела шкалы, отстранением от практики на срок до пяти лет или отчислением.

Санкции должны быть классифицированы в соответствии с тяжестью совершенного нарушения, влияющего на нотариальную практику, наличием умысла или повторения и размером причиненного ущерба.

Наложение санкций за серьезное или очень серьезное нарушение подразумевает, в качестве дополнительной санкции, лишение права быть избранным на должности в Палате до тех пор, пока нотариус не будет реабилитирован.

Уволенный нотариус прекращает практику и утрачивает все свои права, за исключением тех, которые касаются нотариальной пенсии.

Статья 48. Право налагать санкции

Полномочиями налагать санкции на нотариусов наделен Дисциплинарный комитет Нотариальной палаты и орган государственного надзора.

Дисциплинарный комитет Нотариальной палаты уполномочен налагать следующие санкции: предупреждения, выговоры и штрафы на всех уровнях шкалы.

Санкции, предусматривающие отстранение от должности на срок до пяти лет иувольнение, налагаются государственным надзорным органом по ходатайству Дисциплинарного комитета Нотариальной палаты.

Статья 49. Обычная процедура

Дисциплинарное производство возбуждается Дисциплинарным комитетом Нотариальной палаты либо по собственной инициативе, когда ему становится известно о наличии обоснованных доказательств того, что нотариус совершил нарушение, либо после жалобы пользователя, другого нотариуса или любого государственного органа.

До возбуждения разбирательства Дисциплинарный комитет может провести конфиденциальное расследование с целью оценки надежности доказательств или обоснованности фактов, являющихся предметом жалобы.

Решение о возбуждении дела должно содержать изложение фактов, на которых оно основано, и предположительно совершенных нарушений, а также назначение следователя, ответственного за рассмотрение дела. Когда того требуют сложность и важность дела, также может быть назначен секретарь.

тәртіптік іс жүргізу шенберінде тағайындаі алмайды.

Тәртіптік комитет мемлекеттік қадағалау органына іс қозғалған нотариустың практикасынан уақытша шеттетуді ұсынуы мүмкін, егер бұл істі сот тәртібімен қозғау үшін немесе қоғамдық мұдделерге немесе үшінші тараптардың мұдделеріне одан әрі нұқсан келтірмеу үшін қажет деп саналса. Уақытша тоқтата тұру туралы шешім жеке апелляцияның тақырыбы болуы мүмкін.

Уақытша болсын немесе түпкілікті санкция ретінде болсын, практикадан шеттету осы Заңың 14-бабының ережелеріне сәйкес халыққа қызмет көрсетуді қамтамасыз ету үшін алмастыруши нотариусты тағайындауга әкеп соғады.

Бастапқы шешім дереу іс қозғалған нотариустың назарына жеткізілуі керек, ол іске қол жеткізе алады, ондағы барлық құжаттардың көшірмелерін алады және келесі он бес күн ішінде дәлелдер келтіреді.

Тергеуші іс қозғалған нотариусты тыңдайды және тергеуші фактілерді тексеру үшін қажет деп санайтын барлық дәлелдерді жинайды.

Сот талқылауы басталған сәттен бастап ең көп дегендеге ушай ішінде тергеуші айыптау туралы тиісті мәлімдеме жасауды керек немесе егер тәртіптік бұзушылық анықталмаса, палатаның тәртіптік комитетіне істі жабуды ұсынуы керек.

Тәртіптік комитет істі ең көп дегендеге он бес күн ішінде жабу туралы ұсыныс бойынша шешім қабылдауды керек. Егер іс қараша шағым бойынша басталған болса, істі жабу туралы шешімге өтініш беруші оны хабардар еткен сәттен бастап он бес күн ішінде мемлекеттік қадағалау органына шағымдануы мүмкін.

Айыптау қорытындысында нотариусқа қарсы келтірілген фактілер, болжамды бұзушылық және осы іске қолданылуы мүмкін санкциялар баяндалуы керек. Айыпталған нотариус айып тағылғаны туралы хабарланғаннан кейін он бес күн ішінде дәлелдер келтіріп, жаңа дәлелдер ұсына алады.

Айыптау объектісі болып табылатын нотариустың дәлелдерімен танысқаннан кейін тергеуші айыптау қорытындысын қолдай алады немесе өзгерте алады, бұл туралы айыпталушыға хабарлануы керек.

Практикующие нотариусы не могут быть назначены следователями или секретарями в рамках дисциплинарных разбирательств, регулируемых настоящим законом.

Дисциплинарный комитет может предложить государственному надзорному органу временно отстранить от практики нотариуса, в отношении которого возбуждено дело, если это сочленено необходимым для того, чтобы дело могло быть возбуждено в судебном порядке или для предотвращения дальнейшего ущерба общественным интересам или интересам третьих сторон. Решение о временном приостановлении может быть предметом отдельной апелляции.

Отстранение от практики, будь то временное или в качестве окончательной санкции, влечет за собой назначение замещающего нотариуса для обеспечения обслуживания населения в соответствии с положениями статьи 14 настоящего закона.

Первоначальное решение должно быть немедленно доведено до сведения нотариуса, против которого возбуждено дело, который может получить доступ к делу, получить копии всех содержащихся в нем документов и представить аргументы в течение следующих пятнадцати дней.

Следователь заслушивает нотариуса, в отношении которого возбуждено дело, и собирает все такие доказательства, которые следователь считает необходимыми для проверки фактов.

В течение максимум трех месяцев с момента начала разбирательства следователь должен либо составить соответствующее заявление о предъявлении обвинений, либо предложить Дисциплинарному комитету Палаты закрыть дело в случае, если не было обнаружено дисциплинарного нарушения.

Дисциплинарный комитет должен принять решение по предложению о закрытии дела в течение максимум пятнадцати дней. Если разбирательство было начато по жалобе, решение о закрытии дела может быть обжаловано заявителем в государственный надзорный орган в течение пятнадцати дней с момента его уведомления.

В обвинительном заключении должны быть изложены факты, выдвинутые против нотариуса, предполагаемое нарушение и санкции, которые могут быть применимы к данному делу. Нотариус, против которого выдвинуты обвинения, может выдвинуть аргументы и представить новые доказа-

Дәлелдерді ұсынудың мерзімі аяқталған сәттен бастап ең көп дегенде бір ай ішінде тергеуші палатаның Тәртіптік комитеттің санкция қолдану туралы ұсыныс беруі керек.

Ұсынысты алғаннан кейін Тәртіптік комитет ең көп дегенде бір ай ішінде санкция беру туралы шешім қабылдауы керек, егер ол Комитеттің өкілеттігіне кірсе; егер олай болмаса, Комитет істі мемлекеттік қадағалау органына тапсыруы керек, ол файлды алған сәттен бастап бір ай ішінде максималды мерзім ішінде шешім қабылдауы керек.

Тергеуші мен хатшы, егер бар болса, барлық жағдайда шешім қабылдауға қатысудан бас тартуы керек.

Шешім айыптау қорытындысында көрсетілген фактілерге негізделген және тергеушінің ұсынысына сәйкес болуы керек, бірақ шешім қабылдаушы тергеушінің фактілерді құқықтық бағалауымен байланысты болмауы керек.

50-бап. Татуласу. Женілдетілген процедура. Палата Жарғысына сілтеме

Палата жарғысы процедураның егжайтегжейін реттей алады және пайдаланушының шағымынан кейін басталған іс бойынша татуласу процедурасын қамтуы мүмкін.

Ол сондай-ақ кішігірім бұзушылықтар үшін қысқартылған процедураны белгілей алады, онда нотариустың тыңдау, қорғау және процедураның мазмұнына қол жеткізу құқықтары сақталуы керек.

51-бап. Өтініштер

Палатаның Тәртіптік комитеттің шешіміне қоғамдық қадағалау органына ол хабарланған сәттен бастап он күн ішінде шағым жасалуы мүмкін.

Мемлекеттік қадағалау органының бірінші немесе екінші сатыдағы шешіміне даулы-әкімшілік іс жүргізу шенберінде занда белгіленген мерзімдерде және рәсімдерге сәйкес шағым жасалуы мүмкін.

52-бап. Санкцияларды қолдану

Тәртіптік санкциялар апелляция аяқталған кезде немесе шағымдану мерзімі аяқталған кезде және апелляция берілмеген кезде қолданылуы керек.

Сәйкестікті қамтамасыз ету санкцияны енгізген органның міндеті болып табылады.

тельства в течение пятнадцати дней с момента уведомления о предъявлении обвинений.

Ознакомившись с доводами нотариуса, являющегося объектом обвинения, следователь может поддержать или изменить обвинительное заключение, о чем обвиняемый должен быть уведомлен.

В течение максимум одного месяца с момента окончания срока подачи аргументов, следователь должен представить Дисциплинарному комитету Палаты предложение о применении санкции.

После получения предложения Дисциплинарный комитет в течение максимум одного месяца должен принять решение о наложении санкции, если это входит в полномочия Комитета; если это не так, Комитет должен передать дело государственному надзорному органу, который должен принять решение в течение максимального срока в течение одного месяца с момента получения файла.

Следователь и секретарь, если таковые имеются, должны во всех случаях воздерживаться от участия в принятии решения.

Решение должно быть мотивированным, основанным на фактах, изложенных в обвинительном заключении, и соответствовать предложению следователя, но лицо, принимавшее решение, не должно быть связано правовой оценкой фактов следователем.

Статья 50. Примирение. Упрощенная процедура. Ссылка на Устав Палаты

Устав Палаты может регулировать детали процедуры и включать процедуру примирения в случае разбирательства, начатого после жалобы пользователя.

Он также может установить сокращенную процедуру для незначительных нарушений, при которой должны соблюдаться права на заслушивание, защиту и доступ нотариуса к содержанию процедуры.

Статья 51. Обращения

Решение Дисциплинарного комитета Палаты может быть обжаловано в орган общественного надзора в течение десяти дней с момента его уведомления.

Решение государственного надзорного органа в первой или второй инстанции может быть обжаловано в рамках спорно-административного производства в сроки и в соответствии с процедурами, установленными законом.

Статья 52. Применение санкций

Дисциплинарные санкции должны быть применены, когда апелляция была определена

Тәртіптік жазалар нотариустың жеке ісіне палатада да, мемлекеттік қадағалау органында да енгізілуі керек.

Айыппұлдар Нотариаттық палата жасаған төлем туралы өтініштен кейін он бес күн ішінде төленуі керек.

Айыппұлдар сомасы нотариаттық палатының кірісін құрайды. Палатының өзі берген санкциялық шешім туралы анықтаманың атқарушы құші болады.

53-бап. Оналту

Нотариустың жеке ісінде жазылған санкциялар кішігірім бұзушылықтар болған жағдайда бір жыл, ауыр бұзушылықтар болған жағдайда екі жыл және санкция орындалған немесе аяқталған немесе уақыт шектелі болған күннен бастап есептелген ете ауыр бұзушылықтар болған жағдайда төрт жыл өткеннен кейін жазбалардан алынып тасталуы мүмкін.

или когда срок для обжалования истек, а апелляция не была подана.

Обеспечение соблюдения является обязанностью органа, который ввел санкцию.

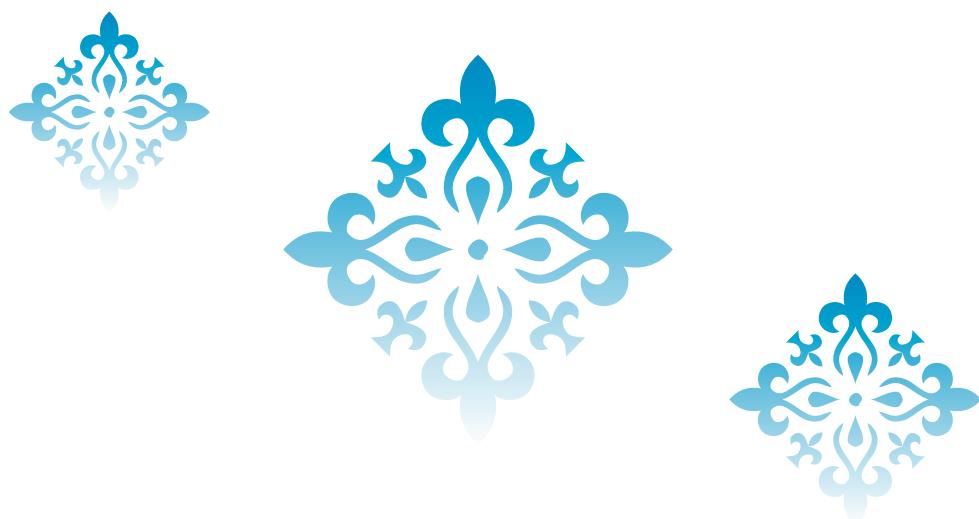
Дисциплинарные взыскания должны быть занесены в личное дело нотариуса как в Палате, так и в государственном надзорном органе.

Штрафы должны быть оплачены в течение пятнадцати дней после запроса об оплате, сделанного нотариальной палатой.

Сумма штрафов составляет доход Нотариальной палаты. Справка о санкционированном решении, выданная самой Палатой, имеет исполнительную силу.

Статья 53. Реабилитация

Санкции, зафиксированные в личном деле нотариуса, могут быть удалены из записей по истечении одного года в случае незначительных нарушений, двух лет в случае серьезных нарушений и четырех лет в случае очень серьезных нарушений, исчисляемых с даты, когда санкция была соблюдена или завершена или стала ограничена по времени.

*Меруерт Орозалиева,
нотариус города Алматы*

ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ РАЗВИТИЯ НОТАРИАТА

Нотариат в Республике Казахстан занимает значительное место в системе юридической защиты прав и законных интересов физических и юридических лиц.

В последние годы деятельность нотариусов претерпевает динамичные изменения как в части расширения спектра нотариальных действий, так и способов их осуществления – традиционных либо цифровых.

Так, с 1 июля 2021 г. введены новые нотариальные действия – это удостоверение равнозначности электронного документа, изготовленного нотариусом, документу на бумажном носителе, и удостоверение равнозначности документа, изготовленного нотариусом на бумажном носителе, электронному документу.

Кроме того, по просьбе лица, обратившегося за совершением нотариального действия, нотариус может совершить нотариальное действие путем изготовления нотариального документа в электронной форме.

В случае если нотариальный документ в электронной форме должен быть подписан лицом, обратившимся за совершением нотариального действия, лицо обязано удостоверить документ посредством электронной цифровой подписи в присутствии нотариуса или подписать с помощью графического планшета для цифровой подписи. Удостоверительная надпись на нотариальном документе, изготовленном в электронной форме, должна быть удостоверена

посредством электронной цифровой подписи нотариуса.

С 1 января 2022 года сведения о совершении нотариальных действий размещаются на временное хранение в нотариальном электронном репозитории.

В июле 2022 г. Министерством юстиции РК совместно с Министерством цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности РК, Республиканской нотариальной палатой запущен pilotный проект «Цифровой нотариат» для удостоверения нотариальных доверенностей в электронном виде с применением биометрической идентификации граждан.

Участники试点ного проекта – нотариусы Западно-Казахстанской, Северо-Казахстанской и Павлодарской областей – могут оформить онлайн-доверенности для представления интересов во всех государственных органах, учреждениях, предприятиях всех форм собственности РК; на ведение наследственного дела; на представление интересов в судах.

Тем не менее, в профессиональной деятельности нотариусов имеется немало вопросов, которые необходимо решать для эффективного функционирования института нотариата. Остановимся на некоторых из них.

Совершенствование платформы Единой Нотариальной Информационной Системы.

Насущным является совершенствование функционала ЕНИС, продолжение

интеграции с иными информационными системами.

В отличие от других электронных ресурсов, ЕНИС не предусматривает возможности создания пользователями – гражданами и юридическими лицами – личного кабинета.

Необходимо внедрение модуля пользовательского «Личного кабинета» для просмотра клиентами своих документов, удостоверенных нотариально, для осуществления видеозвонка конкретному нотариусу в целях совершения нотариального действия.

В дальнейшем необходимым будет создание мобильного приложения, в котором предусмотреть опции приема платежей, опции отправки пуш-уведомлений и др.

Единая база данных нотариальных документов через инструментарий блокчейна должна направляться в единый журнал транзакций, в котором пользователь с ЭЦП, QR-кодом сможет ознакомиться с документами, которые он удостоверил у того или иного нотариуса.

Помимо цифровой трансформации нотариата необходимо дальнейшее совершенствование законодательных норм, затрагивающих деятельность нотариуса.

Повышенная доказательственная сила нотариального акта.

Для повышения роли нотариата важно законодательно наделить нотариальный акт повышенной доказательственной силой.

В настоящее время нотариальные акты в Казахстане не обладают подобным свойством.

Законодательство Кыргызской Республики и Республики Узбекистан так же не содержит аналогичной нормы.

В Российской Федерации нотариальный акт с января 2015 года приобрел повышенную доказательственную силу в суде, что означает, что обстоятельства, подтвержденные нотариусом при совершении нотариального действия, не требуют доказывания, если подлинность нотариально оформленного документа не опровергнута в

установленном порядке или если нотариальный акт не был отменен.

В Республике Беларусь с января 2021 г. наделили нотариальный акт повышенной доказательственной силой, при этом ввели понятия «нотариальный документ» и «нотариальный акт».

Законодательное закрепление права взыскателя обратиться к нотариусу с заявлением об отмене исполнительной надписи.

В действующем законодательстве отсутствует механизм отмены исполнительной надписи по заявлению взыскателя.

Лишь должник вправе в течение десяти рабочих дней со дня вручения копии исполнительной надписи направить нотариусу письменное возражение на предъявленное требование. Далее, если постановлением нотариуса совершенная исполнительная надпись по возражению должника не отменена, ее оспаривание осуществляется в судебном порядке.

На практике же возникают ситуации, когда в процессе направления исполнительной надписи долг частично погашается должником, когда между сторонами достигается договоренность по изменению сроков, суммы задолженности, и взыскатель изъявляет желание отменить исполнительную надпись.

Думаю, что введение нормы «взыскатель вправе обратиться с заявлением к нотариусу об отмене исполнительной надписи в случаях...» послужит еще одной возможностью урегулировать спор в досудебном порядке, использовать функцию предупредительного правосудия нотариата, реализовать основную цель исполнительных надписей по бесспорным требованиям – снизить нагрузку на судебную систему.

Внедрение механизмов защиты денежных средств, находящихся на депозите нотариуса.

Далее необходимы изменения в банковском законодательстве в части защиты денежных средств на депозите нотариуса.

В действующих нормах в случаях применения уполномоченным органом санкций в виде приостановления, прекращения действия либо лишения лицензии и (или) приложения к лицензии на проведение всех или отдельных банковских операций, отзыва разрешения на открытие банка, механизм защиты денежных средств, находящихся на депозитном счете нотариуса, отсутствует.

Необходимо принимать во внимание, что денежные средства, размещенные на депозитном счете нотариуса, не являются личными средствами нотариуса как физического лица – клиента банка, имеющего депозит.

Депозит нотариуса служит в качестве обеспечения сделки, является гарантией как для продавца, так и для покупателя недвижимости. В этой связи, учитывая значимость нотариата, как правового института по оказанию квалифицированной юридической помощи, следует предусмотреть дополнения в статью 48-1 Закона РК «О банках и банковской деятельности в Республике Казахстан» касательно последствий лишения банком лицензии. Так, подпункт 1 пункта 1 вышеуказанной статьи после слов «прекращаются все операции по банковским счетам клиентов и самого банка, за исключением случаев, связанных с...» дополнить нормами о возможности проведения окончательных расчетов с депозита нотариуса.

Отдельного внимания требуют вопросы проработки в Законе РК «О банках и банковской деятельности в Республике Казахстан» вопросы взиманий банковских комиссий за ведение, обслуживание депозитного счета нотариуса, а точнее установить норму, что «Банк, организация, осуществляющая отдельные виды банковских операций, не

вправе по договорам депозита нотариуса устанавливать и взимать комиссии за ведение банковского счета».

При подготовке данной статьи решила просмотреть свои прежние материалы и предложения в рамках обсуждения законопроектов, затрагивающих нотариальную деятельность. Направлялись рекомендации по методологии по сбору данных от государственных органов и субъектов финансового мониторинга для оценки рисков легализации (отмывания) доходов и финансирования терроризма, по условиям работы, доступа, использования «Единой нотариальной информационной системы «Е-нотариат» и электронных информационных ресурсов, находящихся в ней; по законопроектам «Об адвокатской деятельности и юридической помощи», «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты РК по вопросам деятельности некоммерческих организаций»; по изменениям в Закон РК «О государственной регистрации прав на недвижимое имущество», в Закон РК «О банках и банковской деятельности», проект по определению тарифа за оказание нотариальных действий, связанных с отчуждением/приобретением имущества, предложения при реализации направлений по вопросам повышения роли нотариата, по развитию цифрового нотариата.

И многие предложения уже приняты законодателем.

Радует, что рекомендации нотариального сообщества находят положительный отклик у уполномоченного органа.

Таким образом, в настоящее время нотариат Казахстана находится в уверенном плюсе, используя толчки и потрясения внешней среды как возможности для роста, преобразования и дальнейшего совершенствования.

*Бибинур Бекетова,
Айнур Нурболатова,
Қызылорда облысының нотариустары*

СЫЙҒА ТАРТУ ШАРТЫ. СЫЙҒА ТАРТУ ШАРТЫНЫҢ КҮШІН ЖОЮ

Сыйға тарту шарты мәмілелердің жасаудың ең кең тараған түрі болып табылады және ол өзінің түп тамырын дәстүрлі рим құқығымен байланыстырады. Бұл жөнінде рим құқығында бір тараптың (сыйға берушінің) екінші тарапқа (сый алушыға) өз мүлкінің есебінен белгілі бір құндылықтарды (заттарды) жомарттық көрсету мақсатында сыйға берушіге бейресми беруін сыйға тарту шарты ретінде түсіндірген.

Қазіргі уақытта сыйға тарту шартының құқықтық негіздерін мәмілелер бойынша нормалар мен шарттық құқықтық нормалар, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінің сыйға тарту туралы арнайы нормалары реттейді.

ҚР АК-нің 506-бабына сәйкес сыйға тарту шарты бойынша бір тарап (сыйға тартушы) басқа тараптың (сыйды алушының) меншігіне затты не өзіне немесе үшінші тұлғаға мүліктік құқықты (талапты) тегін береді немесе беруге міндеттенеді не оны үшінші тұлғаның алдындағы мүліктік міндеттен босатады немесе босатуға міндеттенеді делінген.

Сыйға тарту шарты Азаматтық құқықтық шарттардың ішінде дербес және қажетті шарт ретінде бөліп көрсететіндей бірнеше сипатты белгілерге ие. Әрине, сыйға тарту шартының біліктілік белгісі ретінде оның тегін болып табылатындығымен ерекшеленеді, сол себепті сыйға тартушы сыйға алушының тарабынан ешқандай қарыс ілтират күтпейді де, алмайды да.

Сыйға тарту акті – былайша айтқанда шарты, тараптардың ерік білдіруінің іске асуы мен ерекшеленеді. Бұл дегеніміз сыйға тарту

шартымен жасалған және заңды маңызы бар салдарға алып келуі үшін тек қана сыйға тартушының ерік білдіруі мен сыйға беруі жеткіліксіз болып саналады. Ол үшін сый алушы да, мүлікті сый ретінде қабылдайтындығы нақты білдірілуі тиіс.

Ал, егер сый алушының сыйға тарту шартын қабылдау туралы ниеті болмаса шарт жасалған болып саналмайды және заңды маңызы бар салдарға әкеліп соқпайды, себебі сыйға тартушы сыйды бергенде мақсатына (ұсынысына) қол жеткізбейді.

Сыйға тарту шартының тағы бір ерекшелігі болып, ондағы тараптардың ерік білдіруінің өз еркімен (ерікті) болуы тиіс. Сондай-ақ, сыйға тартушыда сыйға берушіге беретін немесе белгілі бір міндеттемеден босататын мүліктің болуы негізгі белгілерінің бір болып саналады, яғни өз мүлкінің есебінен сыйға берушінің мүлкін көбейту еркі білінуі тиіс.

Кеңес заманындағы азаматтық заңдылықтан қолданыстағы заңдылықтың айырмашылығы, сыйға тартудың пәні болып кез-келген зат бола алатындығын айта кету керек, оның ішінде ақша және құнды қағаздар. Шарттың пәні болып табылатын мүліктік құқықтар (АК 506-бабы) ретінде міндеттемелік (талап ету құқығы) немесе заттың сипатта болуы мүмкін. (Үшінші тұлғаларға қатысты сыйға тарту шартының құқықтары ҚР АК-нің 382-390-баптарының нормалары сақтала отырып цессия нысанында жүргізіледі).

Сыйға тартудың негізгі түрлері – нақты шарт (нақты сыйға беру, яғни сол мезетте беру) және консенсуальды шарт (сыйға тарту

уәдесі, яғни міндеттемесі). Бұл негізdemердің дәйекті сипаты болып көп жағдайда шарттың жасалу уақыты танылады. Бірақ сыйға тарту шарттының негізін құрайтын басқа да негізdemелер болуы мүмкін.

Мысалы, сыйға тарту – бір сыйға алушының мүддесі үшін жасалуы мүмкін және жалпы пайдалану мақсатында көздейтін, нақты емес тұлғалардың мүдделері үшін жасалатын іс-әрекет қайырмалдық-сыйға тарту деп түсіндіруге болады.

ҚР АК 516-бабы былай дейді: Жалпы пайдалану мақсатында затты немесе құқықты сыйға тарту қайырмалдық деп танылады.

Қайырмалдық азаматтарға, емдеу, тәрбие беру мекемелеріне, әлеуметтік қорғау мекемелеріне және басқа да сол сияқты мекемелерге, қайырымдылық, ғылыми және оку мекемелеріне, қорларға, мұражайлар мен басқа да мәдениет мекемелеріне, қоғамдық және діни бірлестіктерге, сондай-ақ мемлекетке және ҚР Азаматтық кодексінің 111 және 112-баптарында аталған азаматтық құқықтың басқа да субъектілеріне жасалуы мүмкін.

Сыйға тарту шарттының тараптары сый беруші мен сый алушы болып азаматтық құқықтың барлық субъектілері болуы мүмкін. Жеке тұлғалар, заңды тұлғалар (ұйымдастырушылық – құқықтық нысанасына қарамастан), мемлекет, әкімшілік-аумақтық бөліністер.

Азаматтық құқықтық нормаға сәйкес сый алушыға сыймен қоса сыйға тарту осы баптың 2 және 3-тармақтарында көзделген жағдайларды қоспағанда, ауызша жасалуы мүмкін. Сыйды беру оны тапсыру, символдық беру (кілттерді табыс ету және т.б.) не құқық белгілейтін құжаттарды тапсыру арқылы жүзеге асырылады.

Қозғалмайтын мүлікті сыйға тарту шарты жазбаша нысанда мына жағдайларда жасалуы тиіс: заңды тұлға сый беруші болған және сыйдың құны он айлық есептік көрсеткіштен асатын; шартта алдағы уақытта сыйға тартуға уәде етілген жағдайларда жазбаша түрде жасалуға тиіс.

Басқа жағдайларда сыйға тарту шартты ауызша нысанда жасауға болады. Жылжымайтын мүлікті сыйға тарту шарты жазбаша нысанда (жай жазбаша немесе нотариальды жазбаша) нысанда жасалуы және мемлекеттік тіркелуге жатады.

Күнделікті өмірде сыйға тарту көп жағдайда туған туыс немесе бір бірінен жақын

адамдар арасында жасалады, себебі шарт тегін сипатқа ие және сыйға алынған мүлікке қайтарымы ретінде ешқандай іс-әрекет жасалмайды. Мәміле жасалғаннан кейін сый алынған объектінің жаңа меншік иесі пайда болады. Өкінішке орай, тәжірибеде сыйға тарту шының өз әрекетіне өкінетін кездері де кездеседі. Егер сый алушының сыйға тартушы үшін үлкен мүліктік емес құндылық болып саналатын сыйланған затты ұстасу оның біржола жойылу қаупін тудырса, сыйға тартушы сыйға тартудың күшін сот тәртібімен жоюды талап етуге құқылы.

Сыйға тартудың күшін жою мен сыйға тарту шартын жарамсыз деп танудың айырмашылығын білген жөн. Сотқа өз құқығын қорғау үшін жолданғанда, өз ұстанымын нақтылап көрсетуі тиіс. Себебі сот талап етілген арыздың шегіндегі дауды қарайды. Егер сотқа жарамсыз шарты жою туралы жолдансаныз, сот өз тарарапынан талапты қараудан бас тартуы мүмкін.

Сонымен, сыйға тартудың күшін жою мен сыйға тарту шартын жарамсыз деп танудың ең басты айырмашылығы оның негізdemелерінде.

ҚР Азаматтық кодексінің 512-бабында Сыйға тартудың күшін жою негіздері көрсетілген.

1. Егер сый алушы сыйға тартушының өміріне, оның отбасы мүшелерінің немесе жақын туыстарының біреуіне қастандық жасаса не сый берушігө қасақана дene жаракатын салса, сыйға тартушы сыйға тартудың күшін жоюға құқылы.

2. Сый алушы сыйға тартушыны қасақана елтірген жағдайда сотта сыйға тартудың күшін жоюды талап етуге сыйға тартушы мұрагерлерінің құқығы болады.

3. Егер сый алушының сыйға тартушы үшін үлкен мүліктік емес құндылық болып саналатын сыйланған затты ұстасу оның біржола жойылу қаупін тудырса, сыйға тартушы сыйға тартудың күшін сот тәртібімен жоюды талап етуге құқылы.

4. Дара кәсіпкер немесе заңды тұлға өзіне қатысты банкроттық және (немесе) оңалту туралы іс қозғаудың алдындағы бір жыл ішінде «Оңалту және банкроттық туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелерін бұза отырып, өзінің кәсіпкерлік қызметімен байланысты қаражат есебінен жасаған сыйға тартудың күшін сот мүдделі тұлғаның талап етуі бойынша жоя алады.

5. Сыйға тарту шартында, сый беруші сый алушыдан ұзақ өмір сүрген жағдайда, сыйға тартудың күшін жою құқығы ескертілуі мүмкін делінген.

ҚР АК-нің мәмілелер нормаларына сәйкес сыйға тарту шартын жарамсыз деп үшін:

1. Қажетті рұқсатты алмай не рұқсаттың қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін жасалған мәміле маңызды болады.

2. Жосықсыз бәсеке мақсатын көздейтін немесе іскерлік әдеп талаптарын бұзатын мәмілені сот жарамсыз деп тануы мүмкін.

3. ҚР Азаматтық кодексінің 23-бабында көзделген мәмілелерден басқа, он төрт жасқа толмаған адам (жас бала) жасасқан мәміле маңызды болады.

4. Он төрт жасқа толған кәмелетке толмаған адамның заңды өкілдерінің келісімінсіз жасаған мәмілесін, заң бойынша оның өзі дербес жасауға құқығы бар мәмілелерді қоспағанда, сот заңды өкілдерінің талабы бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін. Осы баптың қағидалары осы Кодекске сәйкес әрекетке толық қабілетті деп танылатын (ҚР Азаматтық кодексінің 17-бабының 2-тармағы, 22-1-бабы) кәмелетке толмағандардың мәмілелеріне қолданылмайды.

5. Есуастық немесе ақыл-есі кем болуы салдарынан әрекет қабілеттігі жоқ деп танылған адам жасасқан мәміле маңызды болады. Кейіннен әрекет қабілеттілігі жоқ деп танылған азамат жасасқан мәміле (ҚР Азаматтық кодексінің 26-бабы), егер мәмілені жасау кезінің өзінде-ақ бұл азаматтың психикасының бұзылуы жағдайында болғаны дәлелденсе, дауланатын мәміле болып табылады және оның қорғанышының талап қоюы бойынша сот мәмілені маңызды деп тануы мүмкін.

6. Сот әрекет қабілеттілігін шектеген адам жасасқан мәмілені сот оның қамқоршысының талап етуі бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін.

7. Әрекет қабілеттілігі болғанымен, мәміле жасаған кезде өз әрекеттерінің мәнін түсіне алмайтын немесе өзінің не істегенін білмейтін жағдайда болған азамат жасасқан мәмілені сот сол азаматтың талабы бойынша, ал егер тірі кезінде талап етуге азаматтың мүмкіндігі болмаса, азамат қайтыс болғаннан кейін басқа мүдделі адамдардың талабы бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін.

8. Елеулі мәні бар жаңылысу салдарынан жасалған мәмілені сот жаңылысу әсерімен

әрекет еткен тараптың талабы бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін. Мәміленің табиғатына, ұқсастығына немесе оны өз мақсатына пайдалану мүмкіндігін айтарлықтай төмендететін мәнінің сапасына қатысты жаңылысудың елеулі мәні болады. Дәлелдердегі жаңылысу кейінге қалдыру немесе күшін жою шарты ретінде, мәміленің мазмұнына осындағы дәлелді енгізген кезде ғана мәміле жарамсыздығының негізі бола алады (ҚР Азаматтық кодексінің 150-бабы).

Егер жаңылысу мәмілелеге қатысушының ерескел бейқамдығының салдары болса, не оны қәсіпкерлік тәуекел билеген болса, сот нақты жағдайларды және мәмілелеге қатысушы екінші жақтың мүдделерін ескере отырып, мәмілені жарамсыз деп тану туралы талаптан бас тартуға құқылы.

9. Алдау, зорлық, корқыту ықпалымен жасалған мәмілені, сондай-ақ басқа тарап пайдаланған жағдайларға қарағанда адам өзі үшін мүлде тиімсіз ауыр мән-жайлардың салдарынан жасауға мәжбүр болған мәмілені (кіріптарлық мәміле) сот жәбірленушінің талабы бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін.

Сыйға тарту шартын жою негізdemелеріне тоқталып өтсек. Егер сый алушы сыйға тартушының өміріне, оның отбасы мушелерінің немесе жақын туыстарының біреуіне қастандық жасаса не сый берушіге қасақана дene жарақатын салса, сыйға тартушы сыйға тартудың күшін жоюға құқылы.

Сый алушы сыйға тартушыны қасақана өлтірген жағдайда сотта сыйға тартудың күшін жоюды талап етуге сыйға тартушы мұрагерлерінің құқығы болады.

ҚР Қылмыстық кодексінің 24-бабына сәйкес

1. Тікелей пиғылмен жасалған, қылмыс құралдарын немесе қаруларын іздестіру, әзірлеу немесе бейімдеп жасау, қылмысқа сыйбайлас қатысушыларды іздестіру, қылмыс жасауға сөз байласу не қылмыс жасау үшін өзге де қасақана жағдайлар жасау, егер бұл ретте қылмыс адамның еркіне байланысты емес мән-жайлар бойынша ақырына дейін жеткізілмеген болса, қылмысқа дайындалу деп танылады.

Қылмыс жасауға тұра бағытталған, тікелей пиғылмен жасалған әрекеттер (әрекетсіздік), егер бұл ретте қылмыс адамға байланысты емес мән-жайлар бойынша ақырына дейін жеткізілмеген болса, қылмысқа оқталу деп танылады.

Сыйға алушы сыйға тартушиның өмірін қасақана қиғаны сыйға тарту шарттының күшін жою негізdemелері болуы үшінзанды күшіне енген айыптау үкімінің болуы міндettі. Айыптау үкімінде - сыйға алушы қасақана сыйға тартушины өлтіргендігі нақты көрсетілуі тиіс. Сыйға тартудың сот арқылы күшін жоюын талап ету құқығы сыйға тартушиның мұрагерлеріне өтеді.

Егер сый алушының сыйға тартушы үшін үлкен мұліктік емес құндылық болып саналатын сыйланған затты ұстауы оның біржола жойылу қаупін тудыратын негіз бойынша негізdemелерге тоқталып өтетін болсақ. ҚР АК-нің 512-бабының 2-тармағына сәйкес сыйға тартушы сыйға тартудың күшін сот тәртібімен жоюды талап етуге құқылы деп көрсеткен. Бұл түрғыда, сыйға тартушы мен сыйға алушының қозқарасының әр түрлі болуы себебінен туындау мүмкін түрлі мән жайларды анықтап алу керек болады. Ен бірінші сыйға тартушыға берілген сыйдың мұліктік емес құндылық болатындығын анықтап алу қажет болады және сыйға алушыға шарттың пәннің қандай құндылық екендігін сый алушыға мәлім екендігін дәлелдей білу керек. Соның негізінде сыйланған затты ұстауы, оның біржола жойылу қаупін тудыратындығын дәлелдеу қажет болады.

Дара кәсіпкер немесе заңды тұлға өзіне қатысты банкроттық және (немесе) оналту туралы іс қозғаудың алдындағы бір жыл ішінде «Оналту және банкроттық туралы» Қазақстан Республикасы Заңының ережелерін бұза отырып, өзінің кәсіпкерлік қызметімен байланысты қаражат есебінен жасаған сыйға тартудың күшін сот мүдделі тұлғаның талап етуі бойынша жоя алады. Сотқа жолдану құқығы бар мүдделі тұлғалар ретінде, банкрот деп жарияланған дара кәсіпкердің немесе заңды тұлғаның несие берушілері, сондай-ақ нарық субъектілерінің қызметіне бақылау жасаушы тиісті мемлекеттік органдар жолдана алады. Осы көрсетілген тұлғалардың талап етуі бойынша сотпен сыйға тарту шарттының күшін жоюы үшін жоғарыда көрсетілген белгілі бір міндettі шарттардың жынтығы болуы тиіс.

Сыйға тарту шарттында, сый беруші сый алушыдан ұзақ өмір сүрген жағдайда, сыйға тартудың күшін жою құқығы бойынша жай жазбаша нысанда жасалған сыйға тарту

шартын бұзуы үшін, сыйға беруші сыйға тарту шарттының қүшін жою бойынша тиісті өкілетті органға жолдануы тиіс делінген. Жазбаша нотариальды қуәландырылған нысанда жасалған шарт бойынша Нотариустардың нотариаттық іс-эрекет жасау тәртібі туралы ереженің 40-тармағына сәйкес Егер сыйға тарту шарттында сыйға тартушиның, ол сыйды алушыдан кейін өмір сүрген жағдайда, сыйға тартудың күшін жою құқығы көзделген болса, нотариус сыйға тартушиның жазбаша өтініші бойынша, БНАЖ арқылы «АХАЖ» тіркеу пункті ақпараттық жүйесінен сыйды алушының қайтыс болған фактісінің тіркелуін тексереді, сондай-ақ «Жылжымайтын мұлік тіркелімі» мемлекеттік деректер қорынан жылжымайтын мұлікке тіркелген құқықтар (ауыртпалықтар) және олардың техникалық сипаттамалары туралы мәліметтерді алады.

Сыйға тартушиның сыйға тартудың күшін жою туралы өтініші екі данада жасалады, қолының түпнұсқалығы нотариалды қуәландырылады.

Өтініштің бір данасы мен сыйды алушының қайтыс болғаны туралы куәлік көшірмесі нотариустың істерінде сақталатын сыйға тарту шарттының данасына қоса тіркеледі. Нотариус тіркеуші органға сыйға тартудың күші жойылғандығы туралы хабарламаны, сыйға тартушиның сыйға тартудың күшін жою туралы өтінішінің екінші данасына тіркеп, сыйға тартушыға береді.

Нотариус сыйға тарту шарттының барлық даналарында, сондай-ақ нотариаттық іс-эрекеттерді тіркеу тізілімінде, БНАЖ электрондық тізілімінде, күнін, қолын қою арқылы, сыйға тартудың күші жойылғаны туралы белгі жасайды.

Соттың заң күшіне енген шешіміне сәйкес мәміле жарамсыз деп танылған кезде, нотариус бұл туралы нотариалдық әрекеттерді тіркеу тізілімінде, БНАЖ электрондық тізілімінде белгі қояды, сот шешімінің көшірмесін қоса тіркейді және құқықты белгілеуші құжаттарды мұлік иесіне қайтады.

Мәмілелердің мазмұны баяндалатын құжаттар данасының саны нотариаттық іс-эрекет жасауға өтініш берген адамдардың санымен белгіленеді, бірақ екі данадан кем болмауы тиіс, құжаттардың бір данасы нотариустың ісінде қалады делінген.

Динара Аптикаликова,
нотариус города Актобе

ОБЩАЯ СОБСТВЕННОСТЬ

Собственность имеет большое значение в жизни каждого человека и общества, поэтому ей отведено центральное место в гражданском праве.

Имущество, находящееся в собственности двух или нескольких лиц, принадлежит им на праве общей собственности. Согласно ст. 209 ГК РК различают два вида общей собственности, имеющие существенные различия – долевая собственность и совместная собственность. Имущество может находиться в общей собственности с определением доли каждого из собственников в праве собственности (долевая собственность) или без определения таких долей (совместная собственность).

Общая совместная собственность – имущество, принадлежащее 2-м и более лицам, где доли не определены, а долевая – где доли определены, если нет, то считаются равными.

Общая совместная собственность согласно ст. 219 ГК РК существует только в виде:

- 1) общей собственности супругов;
- 2) общей собственности членов крестьянского хозяйства;
- 3) общей собственности на приватизированное жилище.

Каждый вид общей совместной собственности существует самостоятельно, а значит одно и то же имущество не может быть и супругов и приватизированным.

Общая совместная собственность от долевой отличается и по другим признакам. Такие различия существуют:

- 1) по кругу участников;
- 2) по основаниям и порядку возникновения и прекращения;
- 3) по характеру факторов, влияющих на размер доли участников доли супругов в общей совместной собственности.

Для отчуждения каждого вида собственности существует свой порядок.

Отчуждение долевой собственности.

В соответствии с п. 1 ст. 212 ГК РК распоряжение имуществом, находящимся в долевой собственности, осуществляется по соглашению всех его участников общей собственности, и возникающий спор между участниками общей собственности по поводу распоряжения общей собственностью может рассматриваться судом. Однако каждый участник общей собственности вправе по своему усмотрению распорядиться своей долей (п. 2 ст. 212 ГК РК) или истребовать выдела своей доли из общего имущества в соответствии с п. 2 ст. 218 ГК РК. При этом он должен соблюсти правило ст. 216 ГК РК о праве преимущественной покупки доли другими участниками общей долевой собственности. Это означает, что при продаже доли в праве долевой собственности постороннему лицу остальные участники долевой собственности имеют преимущественное право покупки продаваемой

доли по цене, по которой она продается, и на прочих условиях, кроме публичных торгов.

Публичные торги по продаже доли в праве долевой собственности при отсутствии соглашения на то всех участников долевой собственности могут проводиться по требованию кредитора участника долевой собственности, в соответствии с п. 2 ст. 222 ГК РК и в иных случаях, предусмотренных законодательными актами. Владение и пользование имуществом, находящимся в долевой собственности, так же как и распоряжение, осуществляются по соглашению всех его участников. Но в отличие от распоряжения общим имуществом, где вмешательство суда не предусмотрено п. 1 ст. 212 ГК РК, в п. 1 ст. 213 ГК РК предусмотрена возможность судебного рассмотрения вопроса о порядке владения и пользования имуществом, находящимся в долевой собственности, по иску одного или нескольких собственников. Согласно п. 6 ст. 189 ГК РК собственник несет бремя содержания принадлежащего ему имущества, а нормами ст. 215 ГК РК на каждого участника долевой собственности прямо возлагается обязанность участвовать в уплате налогов, сборов и других платежей на имущество, а также в издержках по его содержанию и сохранению соразмерно своей доле в праве долевой собственности.

Отчуждение общей совместной собственности.

Владение, пользование и распоряжение имуществом, находящимся в совместной собственности, осуществляется всеми ее участниками. Они сообща владеют и пользуются общим имуществом, если иное не предусмотрено соглашением между ними. При совершении сделки по распоряжению общим имуществом требуется обязательное согласие собственников. Указание закона на владение и пользование «сообща», на распоряжение «по согласию» имеет важное значение. В силу того, что участники совместной собственности составляют семейную или семейно-

трудовую общность, имеющую единые цели и интересы, соглашения между ними не заключаются, но могут заключаться. Распоряжение «по согласию всех участников» предполагает наличие соглашения или таковое резюмируется. Совершать сделки по распоряжению общим имуществом может каждый из участников совместной собственности, если иное не вытекает из соглашения всех участников. Например, такое право может быть предоставлено лишь одному из участников, для чего другие выдают ему доверенность либо согласие. Если один из участников общей совместной собственности является недееспособным, частично или ограниченно дееспособным, то при совершении сделок с его участием в целях защиты его прав и интересов должны соблюдаться установленные законом специальные требования, требуется предварительное разрешение органов опеки и попечительства. Если один из участников совместной собственности совершил сделку по распоряжению общим имуществом при отсутствии необходимых полномочий, то она по требованию остальных участников может быть признана недействительной только в случае, когда доказано, что другая сторона в сделке знала или заведомо должна была об этом знать. Данная сделка является споримой, где бремя доказывания возлагается на сторону, которая требует признания сделки недействительной.

Другое дело, если сделка, которую планирует совершить участник совместной собственности, будет требовать нотариального удостоверения или государственной регистрации. В таких случаях необходимо нотариально удостоверенное согласие каждого совместного собственника на совершение сделки одним из участников сделки по распоряжению общей собственностью. Если такое согласие отсутствовало в момент совершения сделки, то будет предполагаться, что другая сторона в сделке знала об отсутствии права на совершение

сделки у одного участника общей собственности. Поэтому сделка, совершенная без нотариально удостоверенного согласия всех участников общей собственности, может быть признана недействительной по иску кого-либо из собственников.

При продаже своей доли имущества одним из владельцев общей совместной собственности ее необходимо определить. Для этого заключается соглашение об определении долей либо, если это собственность супругов, брачный договор. Благодаря такому соглашению у участников появляются доли, и общая совместная собственность переходит в долевую.

На практике бывает сложно понять отличие общей долевой собственности от общей совместной и порядок отчуждения этой собственности, для этого существует несложный способ.

Представьте, что ОСС (общая совместная собственность) – яблоко, а ОДС (общая долевая собственность) – апельсин. Чтобы отчудить часть ОСС, его надо превратить в ОДС соглашением об определении долей. Яблоко принадлежит собственникам в целом без определения, а апельсин по дольке каждому. Соглашение об определении долей как нож, разрезающий яблоко на куски.

Также хотелось бы затронуть вопрос о признании общей собственностью имущества, полученного супругами в результате какого-либо акта. К примеру, выдел земельного участка из государственного земельного фонда постановлением исполнительного органа о выделе земельного участка одному из супругов. Есть мнения, что данное имущество будет личным имуществом супруга, на имя которого было выдано постановление. Однако это мнение не верное, и такое имущество будет признаваться общим совместным, так как личным имуществом супруга признается согласно ст. 35 Кодекса «О браке (супружестве) и семье», п. 2 имущество, полученное супругами в период брака (супружества) в дар, в порядке насле-

дования или по иным безвозмездным сделкам.

Постановление о выделе не может считаться сделкой, и поэтому имущество будет считаться общим имуществом супругов. Для подтверждения данной нормы прилагаю судебное решение.

РЕШЕНИЕ ИМЕНЕМ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

25 марта 2021 года
дело № 7514-20-00-2/6732
город Алматы

Бостандыкский районный суд города Алматы в составе: председательствующего судьи Черныш Т.В., при секретаре судебного заседания Джамаеве Д., рассмотрел в открытом судебном заседании гражданское дело по иску:

ИСТЕЦ:

Истец Нина Геннадьевна

ОТВЕТЧИКИ:

Иткес Людмила Николаевна

Нотариус Ешмухамбетова Салима Хасановна

**ТРЕТЬЕ ЛИЦО, НЕ ЗАЯВЛЯЮЩЕЕ
САМОСТОЯТЕЛЬНЫХ ТРЕБОВАНИЙ
НА ПРЕДМЕТ СПОРА:**

НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан»

ТРЕБОВАНИЯ ИСТЦА: о признании недействительным свидетельства о праве собственности на долю в общем совместном имуществе супругов

В СУДЕ УЧАСТВОВАЛИ: представитель истца Картавщиков А.В., представитель ответчика Кусайнова А.А., ответчик нотариус Ешмухамбетова С.Х.

ОПИСАТЕЛЬНАЯ ЧАСТЬ: Истец является дочерью Иткес Геннадия Семеновича, 29 апреля 1947 года рождения.

Иткес Г.С. и ответчик состояли в зарегистрированном браке с 15 марта 1969 года, брак не расторгнут.

За Иткес Г.С. зарегистрировано право собственности на земельный участок,

расположенный по адресу г.Алматы, Бостандыкский район, СТ «Энергетик-2», уч.29, кадастровый номер 20-313-046-663. Основание возникновения права – постановление главы Каскеленской районной администрации от 7 июля 1995 года №7-242. Площадь участка 0,0900 га. Целевое назначение – для садоводства. 25 августа 2018 года Иткес Г.С. скончался.

25 февраля 2019 года нотариусом г.Алматы Ешмухамбетовой С.Х. ответчику выдано свидетельство о праве собственности на 1/2 долю в общем совместном имуществе супругов, приобретенном в течение брака, в земельном участке, расположенному по адресу: г.Алматы, Бостандыкский район, СТ «Энергетик-2», уч. 29, кадастровый номер 20-313-046-663. Право собственности зарегистрировано в уполномоченном органе.

Истец обратилась с иском в суд, в котором просит признать недействительным свидетельство о праве собственности на долю в общем совместном имуществе супругов, выдаваемое пережившему супругу, удостоверенное по реестру №606 от 25 февраля 2019 года, нотариусом г.Алматы Ешмухамбетовой С.Х., зарегистрированное 25 февраля 2019 года Филиалом НАО «ГК «Правительство для граждан» по г. Алматы. Требования мотивированы тем, что право собственности на земельный участок получено покойным безвозмездно, от предприятия, в котором он осуществлял трудовую деятельность – РЭУ Алма-Атаэнерго, в качестве садового участка, следовательно, в соответствии, положениями действующего законодательства не является общим имуществом супругов. Земельный участок подлежит наследованию на общих основаниях всеми наследниками первой очереди, без выделения доли пережившей супруги.

В отзыве на исковое заявление ответчик Иткес Л.Н., не соглашаясь с иском, указала, что спорный земельный участок был предоставлен в собственность Иткес Г.С., который уже состоял в зарегистрированном,

брачке с Иткес Л.Н. на основании постановления №7-242 от 7 июля 1995 года, т.е. государством, а не организацией, в которой покойный работал. Бесплатная передача земельного участка одному из супругов во время брака на основании акта государственного органа, органа местного самоуправления не является безусловным основанием его отнесения к личной собственности этого супруга. Земельный участок, предоставленный одному из супругов в период брака на праве пожизненного наследуемого владения и впоследствии выданный ему в собственность в браке на основании акта государственного органа, органа местного самоуправления, в соответствии с положениями статьи 33 Кодекса Республики Казахстан «О браке (супружестве) и семье» (далее – кодекс) относится к общему имуществу супругов.

В отзыве на исковое заявление ответчик нотариус Ешмухамбетова С.Х., не соглашаясь с иском, указала, что в ее производстве находится наследственное дело после смерти Иткес Г.С., умершего 25 августа 2018 года, открытое с момента поступления заявления наследника Иткес, Г.С. В указанном заявлении отражены три наследника, супруга наследодателя Иткес их совместная дочь Иткес Арина Геннадьевна и Иткес Ирина Геннадьевна, которые отказались от наследства в пользу матери. 24 января 2019 года путем подачи заявления Н.Г. приобрела наследство. Таким образом, имущество умершего должно быть разделено между 4 наследниками. В соответствии с правоуставливающими документами передача земельного участка наследодателю Иткес Г.С. была проведена постановлением главы Каскеленской районной администрации №7-242 от 7 июля 1995 года во исполнение постановления Верховного Совета Республики Казахстан и во исполнение Закона «О земельной реформе» и в рамках государственных программ республики, в целях самообеспечения семей сельскохозяйственной продукцией. Такая передача не может

трактоваться как безвозмездная сделка. На момент предоставления Иткес Г.С. права на земельный участок уже обладал правом землепользования участка № 29. По смыслу закона супруги являлись землепользователями. Кроме того, оба супруга несли бремя содержания земельного участка.

Представитель истца в судебном заседании исковые требования поддержал, дал пояснения, аналогичные содержанию искового заявления и просил суд удовлетворить иск.

Представитель ответчика в судебном заседании исковые требования не признала, дала пояснения аналогичные содержанию отзыва на исковое заявление, просила в удовлетворении иска отказать. Так же пояснила, что супругами на земельном участке возведен дом с надворными постройками взамен ранее сгоревшего, строение в эксплуатацию не введено.

Ответчик нотариус Ешмухамбетова С.Х. в судебном заседании иск также не признала, просила отказать в их удовлетворении отказать, дала пояснения аналогичные содержанию отзыва на исковое заявление.

МОТИВИРОВОЧНАЯ ЧАСТЬ:

В силу положений статей 1038, 1041, 1070 Гражданского кодекса Республики Казахстан (далее – ГК), наследование - это переход имущества умершего гражданина (наследодателя) к другому лицу (лицам) – наследнику (наследникам). Смерть участника общей совместной собственности является основанием для определения его доли в собственности и раздела общего имущества либо выдела из него доли умершего участника в порядке, установленном статьей 218 настоящего Кодекса. В этом случае наследство открывается на долю умершего участника в общем имуществе. Принадлежащее супругу право наследования не затрагивает других его имущественных прав, связанных с состоянием в браке с наследодателем, в том числе права

собственности на часть имущества, совместно нажитого в браке.

В соответствии с требованиями статей 33, 35, 37 Кодекса имущество, нажитое супругами во время брака, является их общей совместной собственностью. Собственностью каждого из супружеских, в числе прочего, является имущество, полученное супругами в период брака (супружества) в дар, в порядке наследования или по иным безвозмездным сделкам.

В соответствии с содержанием пункта 2 статьи 60 Земельного кодекса Республики Казахстан земельные участки каждого из супружеских могут быть признаны их совместной собственностью (совместным землепользованием), если будет установлено, что в течение брака за счет общего имущества супружеских были произведены вложения, значительно увеличивающие стоимость этих земельных участков, если иное не предусмотрено договором между супружескими.

Как установлено в судебном заседании, земельный участок был выделен Иткес Г.С. в период нахождения в браке с ответчиком для ведения коллективного садоводства и осваивался супружескими совместно. Супружеские несли бремя содержания земельного участка, осуществляя меры, направленные на сохранение и улучшение его облика, его охрану и использование по своему прямому назначению, доказательств обратного стороны истца в нарушение требований статьи 72 Гражданского процессуального кодекса Республики Казахстан (далее ГПК) суду не представлено.

В связи с введением института частной собственности на землю государство в лице главы Каскеленской районной администрации предоставило Иткес Г.С. на земельный участок право пожизненного наследуемого владения землей, преобразовавшее в последующем в право собственности на земельный участок. Следовательно, право собственности на землю у покойного возникло не на основании безвозмездной

гражданско-правовой сделки, а по решению государственного органа, принятого в реализацию постановлением Верховного Совета Казахской ССР от 28 июня 1991 года № 730-Х II О порядке введения в действие Закона Казахской ССР «О земельной реформе в Казахской ССР», установившего право граждан осуществлять переоформление документов на право владения и право пользования земельными участками. Указанное свидетельствует о том, что земельный участок является общим имуществом супругов, нажитом в период брака, а не личным имуществом покойного.

С учетом изложенного, нотариусом при выдаче оспариваемого свидетельства в полном объеме были соблюдены требования действующего законодательства, нарушений требований статей 33, 37 Кодекса, 223 ГК и статьи 60 Земельного кодекса Республики Казахстан не допущено, основания для признания недействительным свидетельства о праве собственности на долю в общем совместном имуществе супругов, выданного пережившему супругу, не имеется, а в удовлетворении иска надлежит отказать.

В соответствии с требованиями статей 102, 108 ГПК судом обсужден вопрос о

судебных расходах. Понесенные истцом судебные расходы возмещению не подлежат, так как в удовлетворении иска отказано.

РЕЗОЛЮТИВНАЯ ЧАСТЬ:

Руководствуясь статьями 223-226 ГПК, суд

РЕШИЛ:

В удовлетворении искового заявления Иткес Нины Геннадьевны к Иткес Людмиле Николаевне, нотариусу Ешмухамбетовой Салиме Хасановне о признании недействительным свидетельства о праве собственности на долю в общем совместном имуществе супругов – отказать.

Решение может быть обжаловано сторонами, прокурором подано апелляционное ходатайство с соблюдением требований статей 403-404 ГПК в апелляционную судебную коллегию по гражданским делам Алматинского городского суда через Бостандыкский районный суд города Алматы в течение одного месяца со дня вынесения решения в окончательной форме, а лицами, не участвовавшими в судебном разбирательстве, со дня направления им копии решения.

**Судья
Т.В. Черныш**

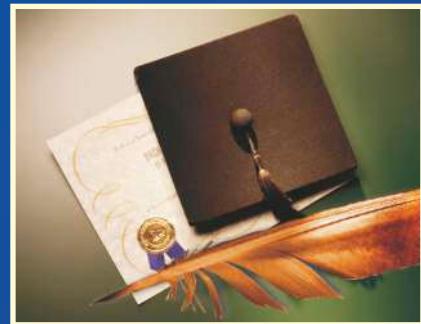
**«Қазақстан Республикасы
нотариатына 25 жыл»
жаңа пошта маркасы пайдалы.**

***В Казахстане появилась новая почтовая марка –
«Қазақстан Республикасы
нотариатына 25 жыл».***

Жана Жылбыз!
С Новым Годом!

2023

N O T A R Y

Қазақстан Республикасы
Астана қаласы
Сарайшық даңғылы,
38 үй, 5 кеңсе
төл.: 8 (7172) 50-88-26

Республика Казахстан
город Астана
проспект Сарайшык,
38 дом, 5 офис
тел.: 8 (7172) 50-88-26

Republic of Kazakhstan
Astana
Sarayshyk avenu,
38, office 5
tel.: 8 (7172) 50-88-26